

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

obor Sociální a kulturní ekologie

Bc. Petra Davidková

AMENITNÍ MIGRACE V DRUHÉ GENERACI

Amenity migration in second generation

Diplomová práce

Vedoucí práce: Ing. Michael Bartoš, CSc.

Praha 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila pouze uvedené prameny a literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato práce byla zpřístupněna v příslušné knihovně UK a v elektronické databázi vysokoškolských kvalifikačních prací a v souladu s autorským právem používána ke studijním účelům. Prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného akademického titulu.

V Praze dne 25. 4. 2018

Petra Davidková

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu diplomové práce panu Ing. Michaelu Bartošovi, CSc. za veškerou pomoc, kterou mi v průběhu tohoto procesu poskytl. Také chci poděkovat vedoucímu katedry SKE FHS UK panu PhDr. Ivanu Ryndovi za jeho trpělivost, a hlavně za skvělé vedení celého oboru, díky němuž se cítím být poznatkově bohatším člověkem.

Abstrakt

Tato práce řeší problematiku amenitní migrace, přičemž její hlavní zaměření se týká druhé generace samotných amenitních migrantů. Práce se také dotýká aktuální světové situace, kdy životní styl představuje nejen vyjádření životního postoje a názoru na okolní svět, ale i společenské postavení. Fenomén amenitní migrace je záležitostí několika posledních desetiletí a většinou reaguje na rušný, neosobní a stresující životní styl, který se váže k bydlení v městských oblastech. Předmětem zkoumání jsou dvě skupiny potomků amenitních migrantů, přičemž první skupinou jsou děti, které poznaly městský život. Druhou skupinu představují potomci migrantů, kteří se do amenitního způsobu života již narodili, a jako doplňující skupina byli také osloveni samotní amenitní migranti. Cílem této práce je zjistit, zda jsou potomci amenitních migrantů rozhodnuti pokračovat ve stávajícím způsobu života, do kterého je přivedli jejich rodiče. V teoretické části diplomové práce jsou zaznamenány okolnosti týkající se zmíněných fenoménů. Hlavní představitelné věnující se problematice amenitní migrace, jejichž práce se staly předlohou pro můj výzkum, jsou a byli citováni a parafrázováni pan Ing. M. Bartoš, profesor L.A. Moss a doktorka R. Glorioso. Pro vyhotovení empirické části diplomové práce byl zvolen kvalitativní výzkum řešený za pomoci polostrukturovaných rozhovorů a sesbíraná data byla následně vyhodnocena za pomoci programu na analýzu dat a rámcové analýzy. V praktické části jsou poté interpretovány výsledky ze získaných dat, jež rozšiřují dosavadní poznatky týkající se tématu amenitní migrace a životního stylu, a to především se zaměřením na druhou generaci migrantů. Provedeným výzkumem bylo zjištěno, že děti pocházející z venkovského prostředí své budoucí bydlení na vesnici spíše neplánují. Potomci migrantů, kteří prožili značnou část svého dospívání ve městě jsou rozporuplného názoru, polovina z nich by v budoucnu preferovala bydlení ve venkovském prostředí a druhá polovina by se raději vrátila do města. Samotní amenitní migranti jsou spokojeni a svého rozhodnutí o přestěhování se na venkov nelitují.

Klíčová slova: amenitní migrace, generace, stěhování se, životní styl, venkov

Abstract

This work examines amenity migration and its main focus refers to the second generation of amenity migrants. The work also touches on the current world expression of one's attitude and the opinion about the rest of the world, but also the social status. Amenity migration has become a phenomenon over the past few decades and usually is a reaction to the bustling, impersonal and stressful lifestyle, which relates to living in urban areas. The subject of this work are two groups of the direct descendants of the amenity migrants. The first group being the children, who knew the city life before moving to the countryside, while the second group are the descendants, who were born into the amenity way of life. Additionally, the amenity migrants themselves were approached as well. The aim of this work is to find out whether the descendants of the amenity migrants are determined to continue in the existing way of life, into which they were brought to by their parents. The circumstances of the aforementioned phenomena are recorded in the theoretical part of this thesis. The main authorities dedicated to this issue of amenity migration, whose work became the inspiration for my research and was cited and paraphrased, are Ing. M. Bartoš, Professor L.A. Moss and Dr. R. Glorioso. A qualitative research was chosen to produce the empirical part of the thesis, by employing semi-structured interviews. The results of the collected data are interpreted in the practical part. They deepen the existing knowledge about the topic of amenity migration and the lifestyle, focusing primarily on the second generation of the migrants. The research revealed that children who grew up in the rural areas are not likely to plan their future lives in the same environment. The outlook of descendants who spent much of their adolescence in an urban setting was rather inconsistent. Half of them would prefer living in rural areas and the other half would rather return back to the city. Amenity migrants themselves were satisfied and did not regret their decision to move to the countryside.

Key words: amenity migration, generation, migration, lifestyle, countryside

Obsah

1. Úvod.....	8
2. Teoretická část	11
2.1 Životní styl obecně.....	11
2.1.1 Alternativní způsoby života	12
2.1.2 Životní styl založený na stravování	14
2.1.3 Ekologicky zaměřené teorie.....	15
2.1.4 Konzumní společnost.....	16
2.1.5 Městský život.....	19
2.1.6 Venkovský život	20
2.2 Migrace obyvatel	21
2.2.1 Územní hledisko	22
2.2.2 Hledisko sídelních systémů.....	23
2.2.3 Hledisko příčin migrace	24
2.2.4 Hledisko migračních směrů	25
2.2.5 Další dělení	25
2.3 Migrační teorie.....	27
2.3.1 Teorie push-pull	29
2.3.2 Neoklasická migrační teorie	29
2.3.3 Teorie dvojího trhu	30
2.3.4 Teorie migračních sítí	30
2.3.5 Teorie relativní deprivace	31
2.3.6 Další teorie	31
2.4 Migrační modely.....	32
2.4.1 Gravitační model.....	33
2.4.2 Markoekonomický model	33
2.4.3 Todorův model.....	33
2.5 Amenitní migrace.....	34
2.5.1 Typy amenitní migrace	35
2.5.2 Faktory amenitní migrace	36
2.5.3 Amenitní migranti.....	37
2.5.4 Cyklus amenitní migrace	38
2.5.5 Dopady amenitní migrace	40
2.6 Amenitní migrace v zahraničí.....	41
2.6.1 Konstrukt amenitní migrace.....	42

2.6.2	Vliv amenitní migrace na horské oblasti USA a Kanady.....	44
2.6.3	Amenitní migranti v Slovinském regionu Pomurska	45
2.6.4	Plánování amenitní migrace v Kanadě	46
2.7	Amenitní migrace v České republice	48
2.7.1	Empirický výzkum třech oblastí ČR	49
2.7.2	Druhé bydlení	51
2.7.3	Konkrétní příklady amenitních migrantů v ČR.....	52
3.	Metodologická část.....	53
3.1	Výzkumný cíl a výzkumné otázky	53
3.2	Metoda a scénáře rozhovorů.....	54
3.3	Cílová skupina respondentů	57
3.4	Popis respondentů.....	59
3.5	Zpracování dat	61
4.	Empirická část	62
4.1	Skupina A: amenitní migranti	63
4.2	Skupina B: děti AM, které se stěhovaly s rodiči na venkov.....	71
4.3	Skupina C: děti AM, které na venkově vyrůstaly/narodily se zde	76
4.4	Zhodnocení výsledků	82
5.	Diskuze a závěr	86
5.1	Diskuze.....	86
5.2	Závěr.....	87
6.	Bibliografie.....	89
7.	Seznam obrázků	93
8.	Přílohy	93

1. Úvod

Ačkoli se zatím nemohu považovat za amenitního migranta, ráda bych se jím jednou velice ráda stala. Bydlení ve venkovském prostředí mě lákalo již od útlého věku, jelikož jsem často jezdívala do malých vesniček, kde žily moji prarodiče. Líbila se mi místní pospolitost lidí, kdy si byli všichni blízcí, a vždy byli ochotní s čímkoli pomoc. S rodiči jsem žila v domě se zahradou v menším městě až do konce mých studií na střední škole. Zahrada pro mě byla velikou vášní a naučila jsem se zde zacházet s půdou a plně ji využívat, aniž by byla jakýmkoli způsobem degradována. O to těžší poté bylo přestěhovat se kvůli studiu na vysoké škole do hlavního města. Málokdo měl pochopení pro mou vášně být ve spojení s půdou a většina lidí zde nebyla nakloněna podobným zvyklostem. Městské prostředí mne neoslovilo hned z několika důvodů, přičemž jeden z nich je i velká koncentrace obyvatel na malém prostoru. Přehlnutá MHD a denní shon ve mně vyvolává úzkostné pocity. Většina lidí, se kterými jsem se zde potkala, vidí svoji budoucnost převážně v budování kariéry a hromadění majetku, což je mi úplně cizí. Z těchto důvodů bych se tedy chtěla přestěhovat do venkovské oblasti či úplné samoty, kde se budu moci věnovat takovým činnostem, které mě naplňují a budu ve společnosti lidí, kteří mi rozumí a mají obdobné zájmy.

Téma diplomové práce se zabývá právě tímto typem migrace, kdy se lidé žijící v městském prostředí rozhodnou z čistě neekonomických důvodů přestěhovat do venkovských oblastí za lepšími životními podmínkami. Tato problematika se ve světě neprobírá příliš dlouhou dobu a první zmínka o ní byla zaznamenána v roce 1954 Edwardem Ullmanem. Největšího rozmachu se potom téma dočkalo v 90. letech 20. století, kdy se jím ve světovém měřítku začal intenzivně zabývat Kanadský ekolog a urbanista Laurence A. G. Moss ve společnosti krajinné ekoložky a geoložky Romelly S. Glorioso. Fenomén amenitní migrace se začal projevovat až s nástupem nejnovějších moderních technologií a narůstající mocí průmyslového a ekonomického sektoru. Někteří lidé pak ztráceli motivaci setrvat v kolotoči peněz a stále více se rozmáhajících betonových staveb, které vznikají na místech, kde se dříve nacházely lesy, louky nebo i uměle vytvořené parky. Také

setkávání s lidmi již není takové, jako tomu bývalo v dřívějších dobách. Lidé jsou si daleko více cizí a komunikují spolu většinou hlavně v obchodím smyslu. Z měst se vytratila sounáležitost a vzájemná spolupráce obyvatel, stěhování do venkovských oblastí proto může často pomoci lidem, kteří tyto hodnoty již dlouho postrádají. Socioložka Hana Librová se ve svých publikacích už od 90. let 20. století popisuje trend a nástup nového životního způsobu, kdy se lidé dobrovolně vzdávají moderních výtobytků a rozhodnou se pro skromnější život. Nemusí se tedy vždy jednat o nechuť k modernismu, ale často se tito lidé, jež Librová nazývá „pestrí a zelení“ nechají unést touhou po spojení s přírodou a berou tuto dráhu jako cestu za poznáním sebe sama.

V první kapitole teoretické části se zabývám životním stylem jako takovým. Tato část je poté rozdělena do dalších segmentů, které se svým obsahem přibližují samotnému tématu celé práce. Je zde rozebráno, jaké jsou moderní životní styly, kde se v současné době objevují největší problémy, a jaké jsou aktuální trendy ve světě. V této kapitole je také krátké srovnání životního způsobu ve městě a na venkově.

Další kapitola představuje migraci jako fenomén každodenního života lidské populace. Ruku v ruce s migrací jdou pak následující oddíly, které vysvětlují migrační trendy, modely a teorie, jak z pohledu minulosti, tak i s náhledem na přítomnost. Zde se řeší konkrétní případy, za jakých vzniká motivace ke stěhování, a jak jsou tyto přesuny realizovány.

Poslední část teoretického úseku práce se již více do hloubky zabývá samotnou amenitní migrací. Jsou zde představeny podmínky a cíle tohoto způsobu migrace, ale i příklady studií z České republiky i ze zahraničních výzkumů. Také je zde vysvětleno, kdo se stává amenitním migrantem, a jak tento proces doprovází člověka v průběhu celého života.

Následuje kapitola popisující způsob sběru a vyhodnocení dat, tedy metodologická část diplomové práce. Zde je popsáno, jakým stylem a proč byla zvolena konkrétní metoda, a jak probíhalo analyzování sesbíraných dat. V této části se také zmiňují o samotných respondentech a jejich rozdělení do příslušných skupin.

Ve čtvrté části práce jsou poté vyhodnoceny výsledky výzkumu a jejich interpretace. Zodpovězeny byly všechny výzkumné otázky a ty pak byly patřičně zhodnoceny samostatně i v rámci celé výzkumné skupiny respondentů.

V závěru a poslední kapitole jsou poté výsledky zhodnoceny a porovnány s dostupnými daty jiných výzkumů, které se již podobnou tematikou zabývaly v minulosti. Ačkoli se tématem amenitní migrace zaobíralo hned několik badatelů, o potomky migrantů se žádná studie do hloubky nezajímá.

2. Teoretická část

V druhé části diplomové práce se nachází několik kapitol, které dodávají samotnému terénnímu výzkumu, tedy empirickému úseku práce podklad pro jeho realizaci. Ústředním tématem práce je sice amentiní migrace, jež je neodmyslitelnou součástí teorie, ale spolu s ní je nutné také upozornit na další témata, která jsou s touto problematikou úzce spjata. Je tedy zřejmé, že v teoretické části je podrobně popsána lidská migrace jako taková, jelikož je to nadřazená skupina hlavního tématu práce. Dále se v tomto segmentu práce věnuji životnímu stylu a jeho spíše ekologicky zaměřeným podobám, jež se velmi úzce váže k přídatnému jménu „amentiní“, protože se jedná o způsob/styl života jedinců či skupiny jedinců, který je podmíněn právě životním stylem. Všechny kapitoly čítají několik vysvětlujících a rozšiřujících podkapitol, které celou práci vystihují a zaobírají se ústředními body, jež jsou spojeny s tématem amentiní migrace.

2.1 Životní styl obecně

Pojem životní styl je s tématem práce nepopíratelně velice úzce spojen. Amentiní migrace totiž představuje způsob života, kdy se jedinec či skupina jedinců rozhodne svůj život odlišit od ostatních a vyhnout se tak tiché diktatuře pohodlného středního proudu společenských zvyků. V této kapitole se práce zaměřuje na několik životních stylů, které se dotýkají ústředního tématu a mají s ním mnohé společné.

Tématem životního stylu a životního způsobu se zabývá socioložka Helena Kubátová, která ve své publikaci z roku 2010 uvádí, že životní styl je kategorie podřazená životnímu způsobu, a proto je vhodné jej zkoumat za pomoci kvalitativních výzkumných metod, jako jsou pozorování nebo semistrukturované rozhovory. Autorka také dodává, že se na životní styl dá pohlížet z dvou různých aspektů, z nichž jeden je duchovní a druhý materiální [Kubátová 2010: 13-15]. Tuto tezi podrobněji rozvádí socioložka Duffková, která dodává, že životní styl rozebírá konkrétní životní souvislosti a popisuje jej jako propojený systém činností, zvyků, životních projevů a vztahů jedince či skupiny jedinců [Duffková 2005: 80].

2.1.1 Alternativní způsoby života

Během 60. a 70. let 20. století svět zaznamenal největší rozmach alternativních životních stylů, jejichž ústřední skupinou se stali tzv. hippies neboli květinové děti, jež se prezentovali spíše filozofickým pohledem na svět, který představuje oprostění se od moderní bohaté společnosti, kdy členové hnutí odmítali konzumní a kapitalistickou společnost, která se vyznačovala např. i rasovou nenávisť a odmítáním jiné sexuální orientace. Jejich způsob života utvářel především pozitivní přístup k anarchii, ochraně životního prostředí, svobodě, kdy se jejich klíčovým poznávacím znamením stalo heslo „láska a mír“. Spolu s hippies existovalo tisíce dalších, jim podobných komunit, z nichž se některé pokoušely žít pouze z lokální soběstačnosti, aby se odpoutaly od společnosti konzumu a dokázaly, že i malá skupina může bezproblémově fungovat [Eriksen, 2010; 18].

Librová vysvětluje utváření minoritních skupin, které jsou založeny na ekologicky šetrném chování tím, že členové těchto skupin jsou v neustálé vzájemné interakci, výborně zde funguje dělba práce, všichni sdílí podobné hodnoty a nejsou tedy vystavováni každodenními tlaky při konfrontaci s většinovou společností. Autorka např. zmiňuje komunitu, jež je vystavěna na systému LETS, které spočívá ve vzájemné výpomoci probíhající převážně skrze směnný obchod jak zboží, tak služeb. V některých případech tyto skupiny dokonce k obchodním transakcím využívají vlastní měnu. Z těchto peněz poté ale paradoxně neodvádí žádné daně státu, ten je ale k podobným případům tolerantní, jelikož se jedná pouze o zlomek ekonomického obratu [Librová, 2003; 148-149].

Za novodobé hippies dnes můžeme považovat tzv. freegany, jejich název je složenina dvou slov, anglického „free“ – tedy volnost a „vegan“ – člověk nekonzumující potraviny živočišného původu. Tito lidé vyznávají takový životní styl, který odmítá jakoukoli spoluúčasť na tržní ekonomice, odmítá konzum, a naopak se snaží co nejméně využívat jakékoli zdroje a vytvářet svou činností odpad. Lidé v této komunitě podporují hlavně sociální solidaritu, uvědomělou skromnost a minimalismus. Jedinci, kteří vyznávají podobný životní styl, si uvědomují, že problém je v samotném systému založeném na materialismu, který zapříčinil jak společenskou, tak ekologickou krizi. Dnes už si bohužel s klidem

v duši nemůžeme v obchodě koupit téměř nic, co by nemělo něco společného s poškozováním životního prostředí. Freegani tedy nakupují potraviny a spotřební zboží jen sporadicky, stravují se převážně vegansky. Svou životní filozofii posunuli ještě o krok dále, jelikož odmítají nakupovat velkoobchodní zboží, které považují pouze za prostředek ekonomického zisku, jež s sebou nese vinu za ničení deštných pralesů, globální oteplování, politické rozvraty, týrání a zneužívání zvířat apod. Svůj nesouhlas s aktuální světovou situací vyjadřují právě svým nezapojením se do koloběhu tržní ekonomiky, produkují minimální odpad a upozorňují na neuvěřitelné plýtvání, hlavně potravinami. Jejich zdrojem obživy je tedy především tzv. dumpster diving, což by se dalo volně přeložit jako „potápění se v odpadcích“. Freegani tedy potraviny získávají vybíráním kontejnerů stojících většinou u zásobovacího vchodu supermarketu, odkud si odnáší ničím nepoškozené ovoce, zeleninu, pečivo, ale i balené výrobky [Co znamená Freegan?, 2008; online].

Erazim Kohák se na problematiku dnešní moderní společnosti, kterou charakterizuje zisk a utrpení, dívá z trochu jiného úhlu pohledu. Vysvětluje etické chování k okolnímu světu na třech přístupech k životu, které naši společnost rozdělují do třech skupin. Jako první autor představuje skupina lidí, která odmítá jakýkoli pocit viny. Lidé vyznávající tento životní postoj uvažují o zlu, jež doprovází světové dění takovým způsobem, kdy odmítají přiznat svůj podíl na utváření takového zla. Žijí v domnění, že oni sami zlo jako takové nemohou nijak ovlivnit, nebo snad dokonce zmírnit, a proto raději nebudou dělat nic, aby zbytečně neplýtvali svou energií. Druhým přístupem je naopak razantní odmítnutí zla, kdy se jedinec během svého života odmítne účastnit na jakémkoli zbytečném zlu, ať už se jedná o vraždění nebo krádeže. Posledním stanoviskem je kompromis, kdy je člověk smířen s tím, že dokonalost světa je nedosažitelná, ale i přesto se snaží svůj život prožít s maximální ohleduplností ke svému okolí [Kohák, 2000; 51].

Hana Librova ve svých knihách velice často hovoří o životním stylu založeném na tzv. dobrovolné skromnosti, dobrovolné chudobě nebo dobrovolné jednoduchosti.

*„Dobrovolnou skromnost chápejme tak, že není cílená, má druhotnou povahu; nezamýšleně vyplývá z orientace člověka k jiným spotřebním hodnotám.“
(...) „V souvislosti s environmentálními otázkami je skromnost chápána především*

jako ochota snížit dynamiku spotřeby hmotných statků, ekologicky škodlivých služeb a volnočasových aktivit.“ [Librová, 2003; 28-29]

2.1.2 Životní styl založený na stravování

V dnešní době můžeme narazit na nespočet stravovacích životních stylů, z nichž se ale v práci budu věnovat pouze vegetariánství, které je ve společnosti i literatuře nejrozšířenější a v dnešní době se stává respektovanou formou životního postoje jedince. Erazim Kohák ve své známé publikaci *Zelená svatozář* upozorňuje, že vegetariánství jako projev souznění s živými tvory se objevuje už v dávné historii, na samém počátku lidstva samotného. V období renesance se poprvé o vegetariánství začíná mluvit jako o návycích spojených s odmítáním rudého masa, a to i ze zdravotních a dietních důvodů. Období velké Francouzské revoluce s sebou přináší znatelný rozmach tohoto životního stylu, kdy se odmítavý postoj k zabíjení nejen lidí, ale i zvířat dostává do povědomí většímu množství lidí. Ani dnes se ale v Evropě stále vegetariánství nestává trendem číslo jedna a většina obyvatel se k této problematice spíše staví zády. Vegetariáni samotní jsou poté velmi často terčem posměchu, který je založený především na přesvědčení majoritní společnosti o tom, že jeden člověk stejně nic nezmůže, čímž si zmíněná většina omlouvá svůj podíl na kolektivní vině [Kohák, 2000; 51].

O druhové nadřazenosti hovoří také australský filosof Peter Singer, který je považován za zakladatele zoocentrické etiky, a jež vegetariánství považuje za první krok k osvobození se od krutosti. Autor ve své publikaci upozorňuje na to, že téměř naprostá většina živočišných produktů dodávaných do supermarketů pochází z velkochovů, kde zemědělská zvířata po dobu svého krátkého života nepoznají nic jiného než utrpení a odpírání základních životních potřeb. Singer argumentuje tím, že dokud se člověk nezačne měnit sám od sebe a neoprostí se od svých návyků, nikdy nebudeme schopni zabránit tomuto utrpení. Vinu nelze přisuzovat jen politikům a jejich rozhodnutím dotovat velkochovy ve prospěch tržní ekonomiky, dokud budeme ochotni kupovat výrobky pocházející z velkofarem, utrpení zvířat se nikdy nezmírní [Singer, 2001; 177-181].

K vegetariánství se vyjadřuje také Librová, která podobně jako Singer za hlavní poselství tohoto stravovacího návyku považuje upozorňování na kruté podmínky pro hospodářská zvířata. Další hnací silou v cestě k vegetariánství jsou i

zdravotní a společenské důvody. Z velké části je zmiňovaný způsob stravování záležitostí mladé generace, která tímto postojem vyjadřuje svůj vzdor vůči generacím starším. Společenským důvodem k vegetariánství je také změna pohledu na vztah mezi lidmi a zvířaty, jejichž přívlastek se v průběhu času změnil z „užitková“ spíše na „domácí“. O problematice zdraví člověka v souvislosti s vegetariánstvím se začalo hovořit koncem minulého století, kdy bylo vědci uváděno, že dlouhodobí vegetariáni jsou o více než 20 % méně hospitalizováni než lidé, kteří konzumují masné výrobky. Ruku v ruce s vegetariánstvím jde také environmentalismus, který velice často poukazuje na mnohonásobně větší náročnost živočišné výroby oproti výrobě rostlinné. Chov hovězího dobytka je nejvíce energeticky náročným odvětvím zemědělství, jelikož na produkci jednoho kilogramu masa je potřeba 7 kg obilí a 100 000 litrů vody, což jsou několikanásobně vyšší čísla než např. u chovu drůbeže. Zvyšující se počet vegetariánů bohužel ale nevyrovná růst spotřeby masa, který stoupá především v rozvojových zemích, které po vzoru západní civilizace budují stále více farem pro chov hospodářských zvířat [Librová, 2003; 181-189].

2.1.3 Ekologicky zaměřené teorie

Jednou z nejzásadnějších ideologií zaměřující se na ekologické problémy je hluboká ekologie, jejímž autorem je norský filosof Arne Naess. Svou etikou rozšířil dosud známé ekologické ideologie, které můžeme nazvat jako „mělké“. Rozdíl mezi těmito dvěma je zásadní, kdy původní mělká ekologie řešila výhradně samotné problémy vzniklé nešetrným působením společnosti (např. filtr na komínu továrny vypouštějící škodliviny do prostředí). Oproti tomu hluboká ekologie jde přímo ke kořenům ekologické krize, kterou zapříčinil samotný přístup a postoj člověka k přírodě jako takové. Lidé se považují za pány světa a také s ním tak nakládají, a to pouze za účelem zvyšování výrobního a spotřebního procesu. Hluboká ekologie tedy zaujímá několik základních postojů, které, pokud se budou dodržovat a respektovat, mohou životní prostředí udržet v takovém stavu, aby zde zbylo dostatek přírodních zdrojů i pro další generace. Jedná se o rovnoprávnost všeho bytí; mnohotvárnost a vzájemné soužití; odmítání nadřazenosti; decentralizace a místní soběstačnost [Kohák, 2000; 112-115].

Jiný pohled na ekologii měl Americký lesník Aldo Leopold, jehož myšlenky bychom mohli shrnout do jednoduchého názvu „etika Země“ nebo „ekocentrická etika“ a z jeho celoživotního díla je pravděpodobně nejznámější ekologicky zaměřená kniha nesoucí název „*Myslet jako hora*“. Tento slovní obrat pochází z vlastní zkušenosti Leopolda, kdy jednou při lovu zastřelil vlčici a s její smrtí mu došlo, jak velké mělo následky tehdejší systematické vyhubení vlků, jež byli považováni za škodnou. Z toho vyplývá, že etika Země je založená na rovnováze ekosystémů, které jsou mezi sebou navzájem úzce provázané a v případě, že jeden z nich uhynie nebo je velmi oslaben, ostatní ekosystémy tuto změnu značně pocítí. Integrita a hodnota celku je tedy nadřazená hodnotě jediného života, pokud napomůže smrt jedince rovnováze systému, jeho úmrtí je nevyhnutelné. Toto tvrzení se významně rozchází s názorem německého teologa Alberta Schweitzera, který se ekologickou etikou také zabýval. Soubor jeho myšlenek a názorů souhrnně nazýváme biocentrismus, ten je založen na představě dokonalosti jednotlivého života a odmítnutí přijmout utrpení. Každý organismus má dle Schweitzera právo na život, jelikož všichni chceme žít. Naproti tomu Leopold také upozorňuje na to, že člověk si již nemůže dovolit vytvářet tak vysoké nároky na Zemi, jelikož i ta je konečná [Kohák, 2000; 94-98].

„Z dobyvatele biotického společenství se homo sapiens stává jedním z jeho rovnoprávných občanů, povinován úctou k ostatním členům a ke společenství jako celku.“ [Leopold in Kohák, 2000; 98]

2.1.4 Konzumní společnost

Konzumerismus jako takový se začal nejvíce šířit v 50. a 60. letech minulého století, kdy ekonomický rozmach napomohl tomuto novému trendu značně zesílit. V dnešní moderní společnosti se tento jev stále drží v popředí, ale objevují se jisté skupiny obyvatel, které se jej snaží odmítnout a uchylují se k jinému způsobu života. Od dob postkomunistické vlády se v České republice traduje filozofie „po nás potopa“, která jde ruku v ruce spolu rozkvétajícím kapitalismem, jak uvádí Librová ve své knize *Pestří a zelení* z roku 1994. Po vzoru západních států se i v naší republice nevyhnutelně rozšířila touha po vlastnictví spojená s větší dychtivostí po tom mít i to, co nepotřebuji, ale proč to nemít, když si to můžu dovolit. O přírodu a životní prostředí se nikdo již nezajímal, do popředí zájmu se

spíše dostala sociální solidarita a hmotná spotřeba [Librová, 1994; 89]. Podobně se na věc dívá Eriksen, který ve své publikaci *Syndrom velkého vlka* uvádí, že se stále chováme, jako by nám něco chybělo, což je sice pravdou, ale není to majetek. Dnes se každý den rozmýšlíme, co si vezmeme na sebe, co si dáme k obědu, nebo zda si koupíme nový telefon. Množné číslo „my“ v předchozí větě bohužel ale zahrnuje pouze 1/5 světové populace, konzumerismus tedy dopadá výhradně na globální střední třídu. Problémem ale je, že pocit nedostatku v nás nevyvolává náš skutečný majetek a blahobyt, nýbrž skutečnost, že soused vedle nás má dvě auta a my jen jedno. Vědci v oboru sociálních věd nazývají takovéto chování „relativní deprivací“. Vysvětlují to tak, že reálná situace zůstane nezměněná, ale v důsledku zlepšení situace u jedince, se kterým se porovnáváme, se pocitově naše vlastní situace podstatně zhorší, a proto je tato skutečnost označována jako relativní. S opravdovým nedostatkem nebo dokonce chudobou jsme se ale napřímo většinou nikdy nesečkali a slyšíme o ni pouze z vyprávění nebo z televizních přijímačů [Eriksen, 2010; 13-34].

„V žádné společnosti se nikdy tolik lidí nemělo tak dobře a nemělo obdobné množství příležitostí. Zároveň se nikdy tolik lidí nemělo tak špatně.“ [Eriksen, 2010; 18]

Pojem relativní deprivace je v sociologii a společenských vědách často rozebírán a má tedy i mnoho různých interpretací. Mezi autory, kteří relativní deprivaci vysvětlují ve svých publikacích jsou například i Robert King Merton nebo Samuel Andrew Stouffer. Dle jejich mínění, můžeme relativní deprivaci objasňují jako:

„...koncept, kterým se rozumí stav, kdy člověk hodnotí svou životní situaci jako nepříznivou ve srovnání se životní situací jiných lidí nebo skupin. Relativní deprivace může být vyvolána referencí na životní standardy jiné referenční skupiny nebo jedinců uvnitř téže členské skupiny. Podmínkou vzniku relativní deprivace je frustrace v určité oblasti, např. v oblasti ekonomických potřeb. Stav relativní deprivace nastane i tehdy, když se déletrvajícím trend zvyšování životní úrovně zastaví nebo zvrátí.“ [Markusová, 2007; online]

Ačkoli není spotřeba zdrojem štěstí, může být původcem osobní spokojenosti, jak tvrdí sociolog Gilles Lipovetsky. Samotným problémem zde ale není přímo spotřeba jako taková, nýbrž neustále se rozvíjející konzumerismus. Lipovetsky to odůvodňuje tím, že znechucenost vlastním životem a nadměrnou spotřebu vytváří tzv. neviditelná ruka trhu, díky které je nám nabízeno velké množství nekvalitního zboží za velice příznivé ceny, bohužel ale na úkor jeho kvality. K nakoupeným věcem si tedy nedokážeme vytvořit citový vztah, jelikož jsou dříve nepoužitelné, než bychom byli schopni i být tak povrchního citu z užívání konkrétní věci [Lipovetsky in Eriksen, 2010; 48].

Lipovetsky ve své publikaci z roku 2007 mluví o „hyperkonzumní civilizaci“ a rozděluje vznik konzumní společnosti do tří rozličných skupin v závislosti na tom, v jakém období se utvořily. První fázi konzumerismu zde představuje doba rozmachu technologií, kdy se středobodem známky vysokého sociálního statusu stal automobil, můžeme tedy mluvit o počátku 19. století. Nejen automobil, ale i tovární výroba, jež nahradila lidskou práci, odstartovala masovou vlnu nadvýroby, a tedy uměle navýšení nabídky zboží i poptávky spotřebitelů. Společně s těmito inovacemi se také rozvinula silniční, ale hlavně železniční doprava a tomto důsledku místní trhy zanikaly ve prospěch celostátních. V této fázi se začínají projevovat první náznaky přechodu od spotřebitelství ke konzumerismu. Dalším zásadním mezníkem v první fázi vzniku konzumní společnosti je marketingový vynález, kdy se jako hlavní představitel na scéně objevuje nový a velice zásadní jev, který se nazývá reklama. Finančně vysoce dotované odvětví reklamy vytvořilo nový, dosud neznámý pojem „značka“. Lidé už nebyli ochotni nakupovat zboží od maloobchodníků, ale zaručenou dávku kvality již tehdy představovala značka výrobku, který denně vídávali na ulicích, v novinách nebo na obrazovkách svých televizorů. Druhu vývojovou fázi představuje především neustále se zvyšující hospodářský růst a společnost je charakterizována masovou spotřebou. Hromadná „Fordovská“ výroba s sebou přináší i hromadnou distribuci a standardizaci zboží. V tzv. „společnosti touhy“ se jejím vlivem razantně přeskupují veškeré dosud jasně nadefinované přístupy ke společenskému a hodnotovému žebříčku. Výsledkem hospodářského růstu tedy jsou nejen neustále se rozrůstající supermarkety, ale i s nimi spojená politika slev, jež umožňuje i těm lidem, kteří si dříve jisté věci nemohli dovolit, nakoupit si prakticky vše, na co mají

pomyšlení. Téměř celá společnost má nyní možnost zakusit blahobytného způsobu života, kterým se dříve vyznačovala pouze šlechta a později vyšší společenská třída. Poslední a stále trvající éra konzumerismu se přibližně datuje od 70. let minulého století. Konzument je poháněn neukojitelnou touhou vlastnit stále více materiálních statků a jeho společenské postavení je hodnoceno právě podle kritéria měřeného množstvím nahromaděného hmotného majetku. Lipovetsky tuto epochu označuje za „emocionální konzumentství“, které svou intenzitou převyšuje racionální myšlení a funkční hodnotu výrobku. Tohoto fenoménu se obstojně ujali marketingové společnosti, které na lidech ovládnutých konzumerismem staví své reklamní kampaně a vyrábí zboží určené přímo na míru každému z nás [Lipovetsky, 2007; 30-51].

O tématu konzumní společnosti píše také Librová, která upozorňuje, že se nejedná pouze o hromadění a touhu po vlastnění věcí. Naopak velice zdůrazňuje, že podstatná je zde dynamika spotřebních návyků, k nimž neodmyslitelně patří i prostorová mobilita, s automobilismem v čele. Librová k problémům moderní konzumní doby přidává i volnočasové aktivity, které musejí svým rozvojem neustále reagovat na naše narůstající nároky a jsou v posledních letech ve velkém měřítku technologicky zdokonalovány. Jako příklad uvádí umělé zasněžování sjezdovek, výstavbu zábavních a sportovních parků nebo také akvaparky, jejich energetická a vodohospodářská náročnost je na hranici únosnosti. Autorka zde navazuje na Lipovetského poslední etapu konzumerismu a ve své publikaci zmiňuje vysoký význam reklamy, která má za úkol přesvědčit nás, že potřebujeme nakoupit více, než jsme schopni spotřebovat, čehož výsledkem je neopodstatněné plýtvání [Librová, 2003; 33-35].

2.1.5 Městský život

Německý sociolog Georg Simmel ve své publikaci *O podstatě kultury* v kapitole popisující život ve velkoměstě poukazuje hlavně na to, že takový způsob existování v člověku vyvolává stupňování nervového života. To je způsobeno neustálým střetem vnějších a vnitřních dojmů. Město tedy podle Simmela determinuje hned několik faktorů, které mají přímý vliv na lidskou individualitu. Těmito faktory jsou tržní hospodářství, vysoký počet a koncentrace lidí, nebo značná dělba práce, která vede k úzké specializaci, jež má za následek, že jedinec

dokáže plně obstát v pouze velmi úzkém rozsahu jakýchkoli záležitostí. Dalším podstatným znakem velkoměsta je neosobnost, kdy člověk ztrácí spojení s ostatními spoluobyteli. Městský člověk potom vykazuje známky lhostejnosti, individuality a výstřednosti. Do značné míry je sice velice svobodný a nezávislý, na druhou stranu ale osamělý. Simmel takového člověka označuje adjektivem „blazeovaný“ [Simmel, 2003; 34-46].

O městském prostředí a jeho vlivu na osobnost člověka se zmiňuje také socioložka Helena Kubátová. Město se již v počátcích industrializace stalo symbolem moderní společnosti. S městským prostředím je spojováno hned několik faktorů, které mají na fungování člověka zásadní vliv a Kubátová, podobně jako Simmel, upozorňuje hlavně na racionalitu, lineární čas, rychlost, obchodní centra, průmysl atd. Městský člověk je ale plný protikladů, s lidmi počítá jako s čísly a emocionální stránka se vytrácí kamsi do pozadí, na druhou stranu ale takový člověk touží po seberealizaci a individualitě [Kubátová, 2010; 169-172].

2.1.6 Venkovský život

Helena Kubátová kromě městského životního stylu komentuje ve své knize *Sociologie životního způsobu* i život vesnický. Jako ústřední rozdíl popisuje především vnímání času, kdy lidé ve vesnickém prostředí vidí čas spíše cyklicky, který je přizpůsobený koloběhu přírody, kdežto ve městě čas plyne lineárně. Proto lidé žijící na venkově tolik netrpí stresem a za ničím se nehoní, jejich denní náplň jim určuje životní prostředí a aktuální roční období. Venkovský život se od počátku věků váže převážně k zemědělství, což v 21. století už má k realitě poměrně daleko, jelikož se hospodaření s půdou přeneslo z většinové části do velko-korporátních podniků. S nastupující telekomunikační epochou se i lidé začali přesouvat do měst a v České republice žilo na venkově k roku 2006 pouze 26 % obyvatelstva [Kubátová, 2010; 160-161].

Irena Herová v rámci svého výzkumu života ve venkovských domácnostech definovala 4 životní styly:

1. Tradiční venkovský styl, kterým žijí lidé, kteří většinu času věnují domácímu hospodářství, obdělávají pole nebo větší zahradu.

2. Styl obyvatel rodinného domu, kteří mají pozemek, na kterém pěstují zeleninu jen pro svou potřebu, a pokud chovají zvířata, pak jen malá hospodářská, jako jsou slepice nebo králíci.
3. Styl obyvatel venkova, kteří nemají žádné domácí hospodaření, a kteří většinu času tráví ve městě, kde mají práci a přátele.
4. Styl lidí toužících žít v souladu s přírodou, zdravě a v klidu [Herová in Kubátová, 2010; 161-162].

2.2 Migrace obyvatel

Životní styl velice často úzce souvisí s migrací jako takovou, v některých případech se dokonce můžeme bavit o situacích, kdy je migrant ke změně životního stylu donucen nepříznivými vnějšími okolnostmi. V příjemnějších případech je proměna naprosto spontánní nebo účelová. Kdybychom se zaměřili pouze na amenitní migraci zjistili bychom, že změna životního stylu po přestěhování se do venkovského prostoru je téměř nezbytně nutná. Migranti často považují tento proces změny životního způsobu v pozitivním světle, kdy mohou angažovat např. v práci na vlastní zahradě, která k venkovu a životu v něm neodmyslitelně patří, jelikož ve městě se tomuto koníčku věnovat nemohli. K tomu se váže i možná změna ve stravovacích návycích, či změna názoru na chov zvířat a pěstování plodin ve velkých hospodářských koncernech. Migranti se také musí přizpůsobit např. místní dopravní infrastruktuře a většinou se tak spolehnout na své vlastní dopravní prostředky, díky kterým se mohou přesouvat po různých komunikačních sítích.

Samotný význam slova migrace se dá vysvětlit mnoha různými způsoby z pohledu několika vědeckých disciplín, z nichž můžeme jmenovat např. biologii, kybernetiku, demografii nebo antropoekologii. Obecně se jedná o pojem, který vyjadřuje přesun kohokoli/čehokoli z místa A do místa B. Migrace může vyjadřovat jak přesun na dobu určitou, tak dobu neurčitou, případně i stále se opakující proces. Můžeme se tedy bavit o přesunu věcí, dat, živočichů, rostlin nebo lidí. Právě lidé jsou pro tuto práci klíčovou skupinou, na kterou se bude zaměřovat. Jako příklad uvádím dvě různé definice pojmu migrace:

„Migrace je předmětem individuálního rozhodování každého jedince, jehož jednání je ovlivněno řadou faktorů ekonomického, sociálního či kulturního rázu“
[Illinitchi, 2010; 3].

Tato definice ukazuje pojem migrace z úhlu pohledu rozhodujícího se člověka, čím je ovlivňován, a za čím jde, tedy je spíše psychologického charakteru. Naopak definice druhá je spíše zaměřena na demografickou stránku věci, kdy migrace představuje proces samotného přesunu obyvatelstva.

„Migrace jako nejdůležitější složka územních pohybů obyvatelstva trvalejšího charakteru je svou povahou dvoustranný proces spojující území, odkud migrant odchází s územím, kam se přestěhovává“ [Pavlík, 1986; 491].

Téma migrace a problémy s ním spojené jsou již od 19. století důkladněji zkoumány řadou vědců po celém světě a našli bychom velké množství různého štěpení bádání v této oblasti, ať se jím zabývali sociologové, demografové či matematici při výpočtech migračních modelů. V této práci bych ráda zmínila několik autorů, kteří tomuto tématu věnovali svůj výzkum a jmenovitě to jsou např. sociální geograf prof. Dušan Drbohlav, krajinný ekolog Ing. Michael Bartoš, geograf Ph.D. Derek Gregory, Americký sociolog Douglas Massey a další.

Jednou ze zásadních disciplín, které migraci věnují pozornost, je bez pochyby demografie. Z jejího pohledu se migrací rozumí trvalý přesun mezi územními jednotkami s nevymezeným časovým horizontem. Fenomén migrace je ale tak složitý pojem, že jej můžeme interpretovat z mnoha různých hledisek, přičemž největší důležitost, vzhledem k povaze práce, přikládám k hlediskům následujícím [Bartoš et al., 2011; 6].

2.2.1 Územní hledisko

Zde se dá hovořit o mnoha podobách zmíněného hlediska a dá se ještě dělit dle místa určení a dle vzdálenosti. Kategorie by se pak dále daly rozdělit podle toho, zda se jedná o migraci vnitrostátní nebo mezinárodní. Pokud bychom nepřekročili hranice jednoho státu, mohli bychom územní migraci rozdělit do tří částí. Nejprve se jedná o migraci na krátkou vzdálenost, pro Českou republiku by to představoval stěhování se v rámci, dnes již zaniklých, okresů. Dále se potom bavíme o migraci na střední vzdálenost, což představuje přesun mezi jednotlivými kraji. Poslední segment tvoří migrace na dlouhé vzdálenosti, pod kterou si můžeme představit např. stěhování z jednoho konce státu na druhý [Bartoš et al., 2011; 9].

2.2.2 Hledisko sídelních systémů

Při pohledu na migraci obyvatel z hlediska sídelních systémů je nezbytné zmínit jednotlivé urbanizační procesy, jako je urbanizace, suburbanizace a kontraurbanizace. Počátky urbanizace sledujeme již od vzniku prvních měst. Jednalo se o 5 hlavních ohnisek, kde se proces urbanizace začal projevovat a konkrétně mluvíme o lokalitách Mezopotámie, údolí Indusu, údolí řeky Huang He, střední Amerika a nízká delta [Gregory, 2009; 85]. Počátek procesu industrializace, kdy vidina městského života a zaměstnání v továrnách představovala nový a lepší způsob života než únavná práce v zemědělství, zapříčil to, že Velká Británie se stala první zemí, kde se větší část obyvatelstva usídlila ve městech a odešla z venkovského prostředí. Ve 20. století se z tohoto fenoménu stal běžný proces a povědomí o něm nabylo globálního charakteru. Nejprve se urbanizace dotkla západní Evropy, poté ji následovaly Spojené státy Americké, a nakonec i země tzv. „Třetího světa“ [Giddens, 1999; 445-447]. Naopak proces suburbanizace je záležitostí spíše několika posledních desetiletí, kdy obyvatelstvo podléhá vlivům měst a snaží se před jeho nástrahami ukrýt v bezpečí moderního předměstí. Právě vznik předměstí, nebo také suburbií, je odrazem moderní společnosti a s tím je i spojená přeměna krajiny. Obyvatelé měst se hromadně stěhují na jejich okraje a vytváří tak zcela nový životní prostor. Centra velkoměst již nejsou tak žádaná, jako za dob svého největšího růstu. Jedním z důsledků rozšiřujících se měst je naopak zánik malých vsí, které jsou pohlceny satelitním sídlištěm, které se žene napříč přilehlým územím. Okolnosti, jež se staly příčinou veškerých těchto procesů, mohou mít různý charakter. Mluvit se zde dá o sociálním, technickém nebo negativním environmentálním vlivu na obyvatelstvo [Bartoš et al., 2011; 11]. Kontraurbanizace je naopak velice diskutabilní pojem a jeho definice není zcela jasná. Nejlépe se ale tento proces dá vysvětlit jako odchod obyvatelstva z velkoměst do tradičního prostoru venkovských oblastí [Šimon, 2011; 234]. Dalo by se to chápat i jako útěk za lepším životním prostředím, mohli bychom tedy tento koncept spojit i s hlavním tématem práce, tudíž amenitní migrací.

2.2.3 Hledisko příčin migrace

Důvodů k uchýlení se k migraci bychom jistě našli nespočet, zaměříme-li se ale na ty, které jsou nejčastější, byly by asi takovéto: ekonomické, politické, bezpečnostní, osobní, environmentální, anebo právě amenitní.

O ekonomických a demografických příčinách migrace se dočteme v literárních pramenech, které píší o situaci 18. století v západní Evropě, kde se díky zrušení feudalismu a zavedení svobody pohybu a podnikání lidé začali hromadně stěhovat, většinou do zámoří. Další vliv, který bychom mohli řadit do kolonky „ekonomický“ jsou opakující se krize neúrody a značný nárůst mezinárodního obchodu, tedy dovoz potravin ze zahraničí. K tomuto problému se váže nízká zaměstnanost, a ještě nižší platové ohodnocení, což se odrazilo na spuštění další migrační vlny.

S postupem času byla také míra migrace značně podpořena technologickým pokrokem. Rozvoj dopravní sítě, se společně se snadnějším přístupem k informacím, kdy se lidé dozvěděli o podmínkách za hranicemi země, tak stal jedním z pohonů migrace, jelikož díky novým železničním tratím a posílením osobní lodní dopravy se značně usnadnil pohyb obyvatelstva mezi jednotlivými státy. Všechny tyto faktory spadají spíše do tzv. „pull“ faktorů, kdy jsou migranti přitahováni lepšími podmínkami v jiných státech, kam mají namířeno.

Naopak environmentální podmínky bychom zařadili spíše do tzv. „push“ faktorů. Ekologické katastrofy jako jsou např. záplavy, dlouhá sucha, požáry, výbuchy sopek, zemětřesení apod. představují pobídky k opuštění rodné země. Lidé jsou zde tedy spíše donuceni k migraci za lepším životním prostředím [Mládek, 1992; 149-150].

Z výzkumu Dráhy bydlení v ČR 1960 – 2001 je patrné, že největší množství lidí ve věkovém rozmezí 18 – 54 let se stěhuje z důvodu založení rodiny, tedy bychom mohli usuzovat, že osobní důvody budou patřit k nejčastějším příčinám migračního procesu [Sunega, 2002; 35]. Naopak Pavlík ve své publikaci zmiňuje, že nejčastější příčinou stěhování se jsou bytové důvody, kdy při výzkumu důvodů migrace tuto odpověď zaznačilo více než 45 % respondentů. Na druhém místě se objevuje stěhování za zaměstnáním, kdy četnost této odpovědi byla okolo 20 % a vstup do manželského sňatku můžeme naleznout až na místě třetím s 15 % odpovědí [Pavlík, 1986; 499].

V posledních letech se ale nejvíce diskutuje otázka politicko-vojenské migrace, která se dotýká každého kontinentu a téměř každého státu. Migrační krize byla již předpovězena Americkým politickým teoretikem S. Huntingtonem, který na blížící se problém upozorňovat ve své publikaci *Střet civilizací*. Autor zde probírá vysoký nárůst obyvatelstva převážně v muslimských zemích, jež je zapříčiněn rostoucí gramotností místního obyvatelstva, která vytváří zátěž v politickém systému.

„Populační tlak vyvolává v kombinaci s ekonomickou stagnací migraci muslimů do západních nebo jiných nemuslimských zemí, následkem čehož se v těchto státech stává obrovským problémem otázka přistěhovalectví“ [Huntington: 2001; 116].

2.2.4 Hledisko migračních směrů

V této podkapitole jsou důležité pojmy emigrace, imigrace a reemigrace. Emigrací se rozumí odchod ze zdrojové země. Na konci 70. letech tento fenomén představoval nemalý odliv obyvatelstva z Československa směrem na západ. Imigrace naopak znamená přistěhování se do země cílové, která pro migranty představuje zemi s lepšími podmínkami k životu. Reemigrace poté vystihuje proces odstěhování se na omezené časové období a návrat zpět do původního místa bydliště [Bartoš et al., 2011; 9].

2.2.5 Další dělení

V článku o migračních motivacích profesor Drbohlav poukazuje na několik faktorů, které z velké části ovlivňují rozhodnutí migrujících jedinců o preferenci k přesunu do určitého místa. Také zde tvrdí, že prostorovou mobilitu obyvatelstva nedeterminuje pouze migrace, ale i další typy nepravidelných pohybů, jež jsou spojeny různorodými a velice složitými vazbami.

Jako první faktor autor uvádí **lidské potřeby**. Člověk má totiž neustálou potřebu diferencovat a násobit své potřeby. Tady se dá hovořit o velmi důležitém aspektu vlivu na migraci, a to o vzájemném vztahu externích, tedy sociálních, a interních, tedy psychologických potřebách. Stejně tak musíme zmínit potřeby primární – vrozené a sekundární – pocházející z procesu socializace. Právě

sekundární potřeby hrají ústřední roli při rozhodování se, zda emigrovat či ne. Hlavní proměnné potom tvoří potenciální zisk majetku, přátel, znalostí nebo spříznění.

Dalším elementem působícím na rozhodování jsou **hodnotové orientace**.

„Změny hodnotových orientací spočívají především v tom, že v žebříčku lidských preferencí a hodnot se dostanou do popředí otázky spojené s kultivací života, s využitím volného času, se zvýšenými nároky na kvalitu estetických, kulturních a přírodních složek životního prostředí. Žít ve zdravém a krásném prostředí se stane východiskem nejvyšší důležitosti“ [Vokoun in Drbohlav, 1990; 361].

Přirozená atraktivita prostředí je sama o sobě ve všech ohledech velkým lákadlem pro potenciální imigranty. Aby takové místo mohlo nést přívlastek „atraktivní“, předpokládá se, že se bude rozkládat ideálně na méně hustě obydleném území s bohatou přírodní rozmanitostí, bude málo dotčené, ale ne příliš daleko od centrálních částí města. Na atraktivitě místa se také podílí podnebné podmínky, a proto je zde předpoklad nízkého výskytu srážek a vysoký počet prosluněných dnů velice zajímavým a přitažlivým faktorem.

Posledním činitelem, který je dle Drbohlava zásadní jsou **společenské stimuly**. Zde se odkazuje na plán demokratické vlády, kde je cílem spojit individuální zájmy se zájmy společenskými. Týká se to především společensko-ekonomických vztahů. V těžko řešitelných případech nepoměřů se uplatňují zákony preferencí a priorit v oblasti rozmístění pracovních sil. Jsou to většinou oblasti, kde se řeší společensky významné činnosti, ale za velice obtížných podmínek. Proto se zde uplatňují pozitivní stimuly typu náborové příspěvky, hmotná či finanční zvýhodnění apod. Do této kategorie spadá i např. plánovaná státní výstavba bytových jednotek, která ale na druhou stranu ovlivňuje přirozenou atraktivitu prostředí [Drbohlav, 1990; 359-362].

2.3 Migrační teorie

Tématem migračních teorií se v článku publikovaném v časopise Geografie zabývá sociální demograf profesor D. Drbohlav. Uvádí zde hlavní aspekty tvorby podobných teorií, jež představují následující vybrané otázky:

- Proč dochází k migraci, jaké jsou její příčiny, proč se lidé uchylují k migraci a kdo jsou tito lidé?
- Jakým způsobem lidé nebo skupiny lidí migrují?
- Co migrace jako taková způsobuje? [Drbohlav, 2007; 126]

První záznamy o migraci zaznamenal již v 19. století Ernst Georg Ravenstein, jež byl Německo-Britských kartografem a geografem. Jeho spisy o pravidelnosti stěhování se do oblastí Velké Británie a Spojených států Amerických inspirovaly i další významné vědce z oblasti sociologie jako je Georg Simmel nebo Max Weber. Ravenstein sice nedokázal vytvořit ucelenou teorii, ale z výsledků svého pozorování dokázal vytvořit několik tezí, které byly obecně prokazatelné.

- 1. Většina migrantů preferuje kratší vzdálenosti.*
- 2. Migranti, kteří cestují na větší vzdálenosti, míří do obchodních a průmyslových center.*
- 3. Každý proud migrace generuje migrační protiproud.*
- 4. Nárůst obyvatelstva velkých měst je z větší části způsoben spíše přísunem migrantů než přirozeným růstem původního obyvatelstva.*
- 5. Objem migrace roste spolu s vývojem průmyslu a obchodu a s rozvojem dopravy.*
- 6. Většina migrantů pochází ze zemědělských oblastí a míří do průmyslových a obchodních center.*
- 7. Většina faktorů migrace má ekonomický charakter.*
- 8. Migranti, kteří se posunují do cílových oblastí, nechávají za sebou „prázdná*

místa“, která jsou naplněna jinými migranty z jiných oblastí.

9. Ženy migrují častěji než muži v případě kratších vzdáleností, u delších

vzdáleností je tomu opačně [Ravenstein in Illinitchi, 2010; 5].

Na německé autory později ve 20. století navazuje Chicagská škola, která se proslavila především sociologií města. Migraci už tedy nechápe jako systematický přesun obyvatelstva z místa A do místa B, ale představuje ji jako sociální akt, jako vyvazování se ze sociálních vazeb a vytváření vazeb jiných v nově osídleném prostředí. Proces migrace ale nemůžeme chápat jako zcela negativní pojem, Drbohlav uvádí vše na pravou míru:

„Imigranti nabývají v novém prostředí specifický sociální status. To, že jsou vyvázáni z původního prostředí a zároveň nejsou začleněni do prostředí nového jim může poskytnout určitý společenský nadhled“ [Drbohlav, 2007; 128]

V druhé polovině 20. století se problematikou migrace zabýval demograf William Petersen, který uvádí, že typologie migrace se musí odrážet až od typologie společnosti, kterou v tomto smyslu chceme analyzovat. Rozdíl vidí hlavně mezi nomádkou společností, u které je migrace přirozeným aktem a společností usedlou. Za tzv. primitivní migraci považuje Petersen migraci způsobenou ekologickými podmínkami. Lidé se tedy stěhují z důvodů environmentálních, jelikož jejich současné stanoviště není pro přežití vyhovující. Proto, aby přežili, jsou tedy vlastně k migraci donuceni okolním prostředím. Naproti tomu autor také popisuje další druhy migrace, jež označuje jako „poháněnou“ nebo „nucenou“. Tyto dva typy migrace se týkají převážně usedlých, industriálních společností. Rozdíl mezi nimi je značný, když v případě „poháněné“ migrace si obyvatelé, jichž se sociální či politický problém týká, mohou vybrat, zda na daném území zůstanou, či se raději uchýlí k migraci. „Nucená“ migrace nedává, jak již název napovídá, možnost se postiženým osobám rozhodnout, zda zůstat ve svém stávajícím bydlišti. Příslušné orgány vydají rozhodnutí, které je závazné, a tudíž se obyvatelé země odstěhovat musí [Petersen, 1958; 259-261].

2.3.1 Teorie push-pull

Tato teorie představuje jednu ze základních v daném oboru. Slovo „push“ zde představuje takové faktory, které přimějí obyvatele určitého území k přesunu na jiné místo. Pojem „pull“ pak naopak nese význam lákadla, můžeme jej tedy chápat jako souhrn pozitivních okolností, které přitahují migranty do určité země. U obou výrazů se může jednat o elementy ekonomické, politické, environmentální, osobní, válečné apod. Kombinace obou faktorů poté zapříčiňuje směr a počet migrujících obyvatel. Z tohoto migračního modelu vyplývá:

- Migrace začíná za takových okolností, když faktory, jež migranta přitahují do nového prostoru a faktory, které jej vytlačují z původního, dosáhnou určité intenzity.
- Intenzita „push“ a „pull“ faktorů, spouštějící proces migrace, se mění s okolnostmi a je spjata s velkým množstvím subjektivních důvodů.
- Migrace je zcela na individuální bázi, týká se pouze jednotlivců, a to v různé míře.
- Migrační proud a protiproud jsou odvislí od podmínek, jež nutí jedince k odchodu z původní země a na míře a náročnosti překážek k dosažení nové cílové lokality.
- V případě, že podmínky v cílové i původní zemi jsou podobné a překážky k překonání vzdálenosti přijatelné, můžeme předpokládat, že se migranti ve zvýšené míře budou vracet do původního prostoru osídlení [Drbohlav, 2007; 130].

2.3.2 Neoklasická migrační teorie

Ekonomický přístup k migraci rozdělili jeho autoři na dva proudy. První teorie vysvětluje migrační problematiku na markoúrovni, která představuje nabídku a poptávku po pracovní síle. Migrující lid se zde identifikuje snadno, jelikož se většinou jedná o migranty pocházející z méně vyspělého státu, který vykazuje poměrně skrovnou poptávku po pracovní síle, a navíc za velice nízké platové ohodnocení. Obyvatelé těchto států se často uchylují k migraci za lepším zaměstnáním do států vyspělejších, kde je poptávka po pracovní síle vysoká.

Naproti tomu druhý proud neoklasické ekonomické teorie migrace, představující problém na mikroúrovni, se vyznačuje přidanou hodnotou celkově lepší životní úrovně. Maximalizace zisku zde nepředstavuje pouze finanční ohodnocení, ale i zhodnocení lidského kapitálu jako takového. Migrant zde počítá i s určitou časovou prodlevou, záleží zde na celoživotních cílech jedince, proto se tato teorie nedá časově ani finančně zobjektizovat [Drbohlav, 2007; 131].

2.3.3 Teorie dvojího trhu

Jedná se o další teorii, na kterou je nahlíženo ze zcela ekonomické stránky věci týkající se pracovního trhu. Opět se zde setkáváme se dvěma rovinami, přičemž pouze jedna se týká fenoménu migrace. První pracovní sektor se vyznačuje tím, že se zde nabízí pouze vysoce kvalifikovaná a dobře placená práce, která je z většiny nabízena místním vzdělaným obyvatelům. V druhém pracovním sektoru se zaměstnávají především příchozí migranti, kteří si do země přišli polepšit oproti svému původnímu bydlišti. Tato pracoviště pak vyžadují vysoce tělesně náročnou, nebezpečnou a nekvalifikovanou práci, která není tak dobře placená, jako zaměstnání v sektoru prvním. Migrantům se to ale stále vyplatí a tento způsob diversifikace trhu práce je typický pro dnešní kapitalistickou společnost [Drbohlav, 2007; 130].

2.3.4 Teorie migračních sítí

Sociální sítě patří mezi jedny z nejdůležitějších mechanismů v problému mezinárodní migrace. Migrační sítě představují mezilidské vztahy mezi migranty, bývalými migranty i mezi lidmi, kteří nikam nemigrovali. Tito aktéři jsou spojeni lidskostí, přátelstvím a sdílením komunitních poznatků. Sociální vztahy jsou tak významnou proměnnou, že dokonce i ekonomové uznali, že skutečnost, že mají migranti v nějakém místě své příbuzné nebo přátele, zvyšuje pravděpodobnost migrace právě na toto místo. Z ekonomického hlediska se to dá přičítat faktu, že přátelé a příbuzní mohou migrantům poskytnout ubytování, což je velice zásadní a vysoká položka v otázce finančního zabezpečení, které mohou nově příchozí migranti využívat ke svému dalšímu rozvoji. Velice těžké to proto měli migranti, kteří se na svou cestu vydali jako první. Jelikož v cílené destinaci neměli žádnou pomoc, a ani zde nebyly vytvořeny žádné sociální sítě, ocitla se většinou tato

generace migrantů v horší střední, nebo spíše až v nižší sociální i ekonomické skupině obyvatelstva. Pokud počet migrantů v jedné oblasti dosáhne určité hranice, je velice pravděpodobné, že díky sociálním sítím zůstane komunita zachována i pro další generace migrantů. Z těchto důvodů posílají rodiny do zmíněných oblastí i další své členy rodiny a známé, jelikož díky místním vztahům je velmi pravděpodobné, že si i jejich další potomek najde v tomto místě práci a zajistí tak lepší životní podmínky pro sebe i rodinu, která zůstala v jeho původním místě bydliště [Massey, 1988; 396-398].

2.3.5 Teorie relativní deprivace

Tato teorie považuje migraci za práci jako dočasný stav aktuální situace člověka. Migrující člen rodiny si v cílové zemi najde slušně placené zaměstnání, ve kterém setrvává dle okolností, jež je k tomuto kroku přiměly. Ze svého platu poté část finančních prostředků posílá domů ostatním členům rodiny, kteří si tak přilepší v oblasti životní úrovně. Migraci zde tak vyvolává zajímavější ekonomická situace v cílové zemi a společně s ní i vidina lepších životních podmínek. Z této teorie vyplývá, že ačkoli zde migrace představuje individuální cestu jednotlivce, jeho počínání je stále řízené rodinnou ekonomickou situací [Drbohlav, 2007; 133].

2.3.6 Další teorie

Zmínit bychom se ještě krátce měli o teorii „**middle man minority model**“, který poukazuje na vyloučení imigrantských skupin ze společnosti v místě, kam se přestěhovaly. Tito migranti poté většinou začínají podnikat v mnoha různých odvětvích obchodu a tvoří tak menší komunity.

Dále **teorie světového systému**, která předpokládá, že existuje pouze jeden ekonomický systém, do kterého je začleněn celý svět. V době globalizace také dochází k rozmachu migračních politik, což teorii potvrzuje. Tento proces je zapříčiněn integrující se kapitalistickou ekonomikou, jež reprezentuje politika vztahu centra a periferie, přičemž centrum značně převyšuje periferii ve všech ohledech, a ještě si z ní ukrajuje její bohatství.

Za zmínku také jistě stojí **teorie migračních systémů**, která vychází z historických modelů migračních mostů mezi jednotlivými státy. Obě lokality jsou

propojeny historickými, koloniálními, kulturními, nebo i technologickými vazbami. Příkladem teorie může být dlouhodobý vztah mezi zeměmi Maroka a Francie.

Institucionální teorie migrace se váže s vlivem především nestátních organizací, které zprostředkovávají proces migrace, jelikož se často stává, že migranti potřebují určitý druh pomoci při svém záměru opustit zemi. Tyto organizace takto napomáhají celému procesu, usnadňují pohyb a odstraňují potenciální překážky.

V posledních 60 letech se vědci migračním teoriím věnují nejintenzivněji v historii. Dříve byla snaha veškerá data ujednotit, ale v poslední době začíná vycházet najevo, že faktorů ovlivňujících chování migrantů je tolik, že se jen těžko dá vymyslet jediná platná teorie a dochází spíše ke komparačním procesům, ze kterých se stává jedna velká mozaika [Drbohlav, 2007; 132-134].

2.4 Migrační modely

Problematika migračních modelů se především snaží o zachycení hlavních faktorů ovlivňujících rozhodování potenciálního migrujícího jedince a o jejich systematizaci. Jako nejdůležitější faktory vždy v minulosti figurovaly především ekonomické podmínky cílových i zdrojových zemí. V posledních letech se ovšem příkládá poměrně značný význam i faktorům neekonomickým, jako jsou např. sociodemografické vlivy.

Pro výzkum se používají tři hlavní okruhy předpokladů, které jsou s migrací spojeny. Bohužel žádná z výše zmíněných teorií není schopná zahrnout všechny 3 sféry. Komplexní migrační model by totiž měl zahrnovat:

- Předpovědět velikost a směr migračního toku
- Zahrnout asimilační proces migrantů
- Zhodnotit vliv migrantů na ekonomiku přijímající země [Illinitchi, 2010; 4].

Teorie migračních toků tedy nejsou zcela komplexní a existují mezi nimi rozpory, nicméně teoretikům i přesto kvalitně slouží při sestavování migračních modelů, kde teorie přechází do praxe.

2.4.1 Gravitační model

Použití gravitačního modelu je pro výpočty migrace nejčastější a je založen na principech fyzikálních zákonů Isaaca Newtona. Push-pull faktory jsou zde jako hlavní proměnná a migrace je nepřímo závislá na vzdálenosti mezi cílovou a zdrojovou zemí. Tento model je oblíben hlavně z důvodu, že je velice jednoduchý. V zásadě se jedná o výpočet, kdy se migrace z bodu A do bodu B rovná násobku push a pull faktorů, který se poté vydělí vzdáleností mezi oběma místy. Model má ale vzhledem ke své jednoduchosti i jisté nedostatky a těmi jsou především absence několika dalších elementů ovlivňujících samotný proces migrace, jako jsou sociální nebo kulturní aspekty [Illinitchi, 2010; 7].

2.4.2 Markoekonomický model

Další model založen na ryze ekonomických okolnostech. Vychází se zde z předpokladu neviditelné ruky trhu, kdy výše reálné mzdy reaguje na pohyb nabídky práce a poptávky po zaměstnání v dané zemi. Očekává se, že při zvýšení poptávky po práci vzrostou reálné mzdy, což zapříčiní zvýšení zaměstnanosti, a tedy i další příliv migrantů. Vzorec pro výpočet zde také není nijak složitý, migrace se rovná násobku výše mezd v oblasti A, výše mezd v oblasti B a náklady na migraci. Za příčinu migrace tedy můžeme považovat tzv. poptávkové šoky (ze strany zaměstnavatele). Ani tento model ale není dokonalý, jelikož neoklasičtí ekonomové opomíjejí i další ať už ekonomické nebo neekonomické aspekty migrace. Model nezahrnuje např. migraci, kde je iniciátorem samotná firma nebo faktory, které nejsou přímo spjaty s pracovním trhem jako je pojištění, školství nebo lepší bydlení [Illinitchi, 2010; 7-8].

2.4.3 Todorův model

Michael P. Torado je americkým ekonomem, který model neoklasické ekonomie upravil a namísto reálné mzdy do svého modelu použil mzdu očekávanou. Ve svém článku z roku 1969 Torado vysvětluje svůj model, kde je rozhodnutí se k migraci závislé na dvou proměnných. Tyto proměnné představují rozdíl reálného příjmu v zdrojové (rozvojové) a cílové (rozvinuté) zemi a pravděpodobnosti získání zaměstnání v cílové zemi. Problém se skrývá v otázce,

jak dlouho bude migrantů trvat, než najdou zaměstnání, kde je sice reálný plat vyšší než v jejich rozvojové zemi, ale příjmový rozdíl se může ukázat až po několika měsících hledání a setrvání v novém zaměstnání. Ačkoli je zde jistá pravděpodobnost, že v cílové zemi bude muset migrující jedinec po jistou dobu pracovat za reálnou mzdu, která je nižší než ta, jež pobíral v původní zemi, z ekonomického hlediska je tento risk relevantní z dlouhodobého hlediska [Torado, 1969; 139-140].

V literatuře bychom našli ještě další spoustu jiných ekonomických či neekonomických modelů, žádný z nich se ale nedá použít na všechny případy migrace. Slouží nám především k pochopení prostorové mobility obyvatelstva. Kvůli nemožnosti modely zobecnit se migrační problematikou zabývá mnoho vědeckých oborů a problém se tedy stává multidisciplinárním.

2.5 Amenitní migrace

Hlavním tématem diplomové práce jsou otázky spojené právě s amenitní migrací, jako specifickou formou životního stylu. Těmito motivy se v české vědecké obci pravděpodobně nejvíce zabývá vedoucí této práce krajinný ekolog Michael Bartoš, socioložka Drahomíra Kušová, ekonom Jan Těšitel a geografové Marie Novotná a Jan Kopp. Ze zahraničních autorů se v oboru asi nejvíce proslavil Laurence A. G. Moss, který spolupracovat na několika publikacích i se svými českými kolegy. Dále bych chtěla zmínit paní doktorku Romellu S. Glorioso, doktorku Barbaru Lamprič působící v Slovinsku nebo doktora Raymonda Chipeniuka z Velké Británie.

Migrace směrem z města na venkov by se dala označit několika různými pojmy, z nichž je třeba zmínit exurbánní rozvoj, gentrifkace venkova, migrace životního stylu, kontraurbanizace nebo právě amenitní migrace. Koncept kontraurbanizace má pravděpodobně k pojmu amenitní migrace nejbližší, když ve své podstatě představuje útěk z městského života do venkovských oblastí. Podstatný rozdíl zde ale vytváří rozdílnost motivace samotné migrace, jelikož pokud mluvíme o kontraurbanizaci, nemůžeme zde jednoznačně určit, zda je důvod stěhování podmíněn pouze vidinou kvalitnějšího životního a kulturního prostředí, nebo zda je odchod z metropolí ovlivněn ekonomickou situací člověka [Šimon, 2011; 233].

Historie pojmu „amenitní“ nesahá do dlouhé historie. Poprvé se pojem objevuje v práci Edwarda Ullmana, která byla publikována v časopise *Geographical Review*. V českém jazyce zatím nebyl nalezen dostatečně vystihující překlad slova, tudíž se k práci s pojmem ponechal původní anglický název. Tento poměrně nový fenomén představuje migraci obyvatelstva z městského do rurálního prostředí, aniž by ho k tomu dohnaly ekonomické problémy. Jedná se o typ migrace, kdy se jednotlivci nebo skupiny jednotlivců rozhodnou k přesunu do takového prostředí, které jim nabídne bohatší kulturní vyžití, upřímnější sociální styky nebo osobitější krajinu. Amenitní migrace je tedy takový typ migrace, který pohání touha prožít sociálně-kulturně hodnotnější život.

„Konkrétně jsou amenitní migranti definováni jako lidé, kteří mění trvalé bydliště nikoliv z důvodů ekonomické výhodnosti, ale proto, aby žili v lepším přírodním nebo socio-kulturním prostředí“ [Kopp; Novotná, 2007; 175].

Ullman ve svém článku uvádí, že komparativní výhoda hodnotnějšího životního prostředí ve venkovských oblastech dokáže vykompenzovat případné ekonomické ztráty [Ullman in Bartoš et al., 2011; 15].

Slovo „amenity“ bychom také našli v Cambridgském výkladovém slovníku. V Americké verzi slovníku je „amenity“ vysvětleno následovně: *„something intended to make life more pleasant or comfortable for people“*, což by v překladu znělo asi takto: „cokoli určené k zpříjemnění lidského života“ [Amenity in English Dictionary Cambridge, 1999; online].

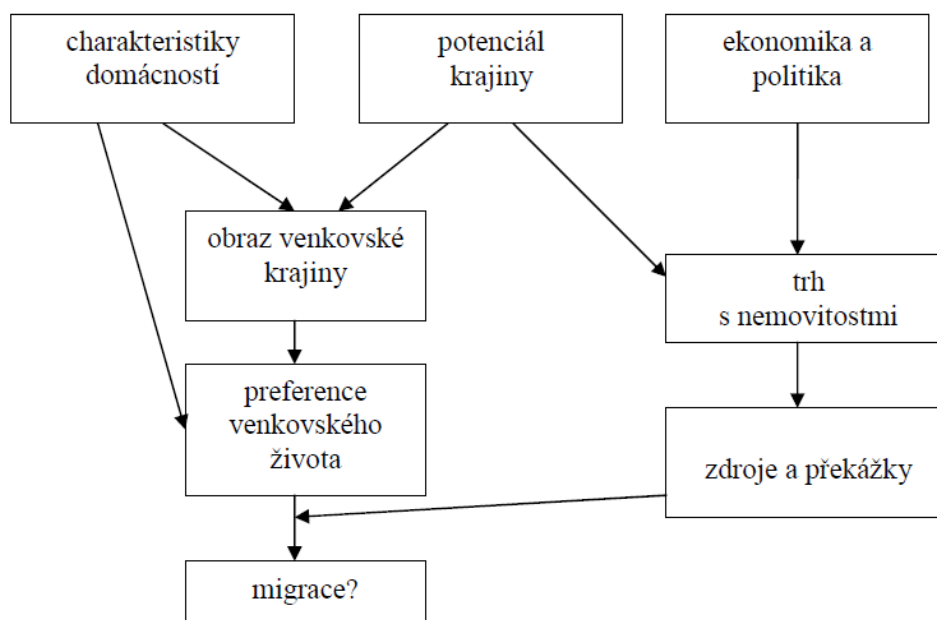
2.5.1 Typy amenitní migrace

Tento způsob migrace se v literatuře často rozděluje na dva základní proudy. Je to „cultural amenity“ a „environmental amenity“ (natural amenity), přičemž **kulturní amenitní migrace**, jak již název napovídá, je spojována s migrací za lepším socio-kulturním vyžitím v novém místě bydliště. Za hlavní lákadla se považují např. lokální komunity a sdružení, hmotné kulturní prvky, historické kulturní dědictví, místní soběstačnost, vzájemná výpomoc nebo tzv. „genius loci“ neboli „duch místa“ [Bartoš a kol.: 2008; 58]. Z druhé strany pobídkou k **environmentální amenitní migraci** je kvalita místního přírodního prostředí. Atraktivita prostředí zde tedy hraje hlavní roli a nejčastějšími záminkami ke

stěhování se do určité lokality bývají přilehlé vodní plochy, rozlehlé lesy a louky, biologická rozmanitost nebo neobvyklý krajinný reliéf [Kopp, Novotná, 2007; 175].

2.5.2 Faktory amenitní migrace

Amenitní migrace je dle schématu Koppa a Novotné podmíněna třemi základními faktory. Tyto faktory spolu velice úzce souvisí a navzájem se ovlivňují. Jen těžko by se dalo předpokládat, že by na potenciální amenitního migranta zapůsobil pouze jeden element na základě kterého by se rozhodl k odstěhování se do rurální oblasti v daném státě.

Obr. 1: Možné faktory vedoucí k amenitní migraci [Kopp, Novotná, 2007; 176].

Charakteristiky domácnosti

Tato kategorie nepopíratelně souvisí se soukromými a společenskými záležitostmi daného jedince či rodiny, která potenciálně uvažuje o migraci na venkov. Můžeme si pod tímto slovním spojením představit mnoho faktů či aktivit, ale každopádně můžeme konstatovat, že se zde jedná o zcela individuální problémy. Uvažujme tedy např. věkovou strukturu rodiny, počet dětí, volnočasové aktivity, zkušenosti se stěhováním, zkušenosti s tzv. druhým bydlením či chatařením, úroveň vzdělání, společenské nebo příbuzenské vztahy atp. Veškeré tyto faktory působí na rozhodovací proces případných migrantů.

Potenciál krajiny

Druhou kategorií dle Koppa a Novotné tvoří čistě přírodní činitelé, jež tvoří právě vybrané místo atraktivním. Na periferním území se očekává, že zde bude příjemná rázovitost krajiny, také je zde předpoklad vyšší míry ochrany přírody, kde se v jistých případech migranti mohou angažovat. Podnebné podmínky zajisté do určité míry také ovlivňují rozhodovací proces a celkově kvalita životního prostředí je pro amenitní migranty jedním z nejdůležitějších aspektů jejich přesunu za lepším životem.

Ekonomika a politika

Ačkoli se amenitní může nazývat jen taková migrace, která není podmíněna ekonomickou situací migrantů, musíme zde tyto faktory také zmínit. Důvody jsou jasné a nesou spíše objektivní předpoklady, jelikož se týkají především aktuální situace v daném státě. Úroveň státní ekonomiky bohužel obvykle ovlivňuje naše osobní rozhodnutí a trh s nemovitostmi ještě více. V případech, kdy ve státě panuje nepříznivá politická situace, ekonomika je tím z pravidla velmi ovlivněna a může tak znepríjemnit situaci při případné migraci [Kopp, Novotná, 2007; 177].

2.5.3 Amenitní migranti

Dle Mosse a Gloriosa jsou amenitní migranti lidé, jejichž pohyb byl motivován k vylepšení jejich kvality života. Ke zpřesnění by se dalo říci, že obecně považujeme za amenitní migranty takové lidi, kteří se odstěhovali z velkého města do periferního venkovského prostředí na úkor ekonomické prosperity a jejich rozhodnutí je vždy čistě dobrovolného charakteru [Glogioso et. Al., 2011; 1].

„Konkrétně jsou amenitní migranti definováni jako lidé, kteří mění trvalé bydliště nikoliv z důvodů ekonomických výhod, ale proto, aby žili v lepším přírodním či socio-kulturním prostředí.“ [Chipeniuk, 2008; 212]

Za první amenitní migranty bychom mohli považovat evropské důchodce pocházející ze skandinávských zemí či Velké Británie, kteří se ve stáří rozhodli k odchodu do teplejších krajů, většinou Španělska nebo Francie [Loquenz, 2013; 26]. Jejich důvody byly buďto environmentální nebo kulturní. Tito lidé zároveň ale nedojíždějí do zaměstnání zpět do většího města, nýbrž mají zajištěný rodinný

příjem buďto prací z domu, nebo jsou zaměstnaní přímo v novém místě bydliště, či v blízkém okolí. Přesný typ člověka, který se uchýlí k amenitní migraci s největší pravděpodobností nelze zobecnit. Může se jednat o jednotlivce, kteří mohou být se svým současným životem natolik nespokojeni, že se rozhodnou pro takto velký krok [Bartoš, 2005; 317]. Může se také jednat o syndrom vyhoření, kdy se člověku prakticky z bortí celý svět a je nucen udělat zásadní krok ke zlepšení svého života. Nebo můžeme hovořit o rodinách, které hledají přijatelnější prostředí jak pro sebe, tak pro své potomky, ať už právě z hlediska environmentálního nebo kulturního. Bartoš mimo jiné uvádí, že amenitními migranty se často stávají lidé, kteří jsou ekonomicky zajištěni [Bartoš, 2009; 105]. Librová k tomu dodává, že lidé se stěhují na vesnici a odchází tak do amenitního způsobu života v návaznosti na zděděném majetku po svých předcích, kdy se rozhodnou pokračovat ve šlápějích své rodiny a na venkovských pozemcích opět založí hospodářskou činnost.

Ve svém výzkumu z roku 1991 o existenci ekologicky příznivém životě v ČR, který se zaměřil na respondenty vykazující prvky tzv. dobrovolné skromnosti, Librová poukazuje na to, že velké procento respondentů odpovědělo na demografickou otázku týkající se bydlení tak, že nyní sice bydlí ve městě, ale velmi často odjíždí do svého druhého bydlení (chaty, chalupy) [Librová, 1994; 91-101].

„Četné byly v našem souboru případy lidí, kteří se odstěhovali z města na venkov, často právě do dřívější rekreační nemovitosti nebo do rodového domu získaného restitucí.“ [Librová, 1994; 101].

2.5.4 Cyklus amenitní migrace

Amenitním migrantem se člověk většinou nestane ze dne na den a jeho cestu provádí celý proces menších přesunů. Jistě ale existují výjimky, a proto následující schéma nemůžeme brát jako 100% záruku celého procesu. Rozhodně by se dali najít jedinci, kteří zobrazenou cestou neprošli zcela nebo vynechali jeden či několik kroků. Schéma, dle kterého se člověk uchýlí k amenitnímu způsobu života uvádí Bartoš ve své knize z roku 2011 [Bartoš et al., 2011; 6].

Obr. 2: Vývojová stádia amenitní migrace [inspirováno: Bartoš et. al. 2011; 16]

Ze schématu můžeme vyčíst, že jako první podnět celého procesu bývá navštívení jisté zajímavé oblasti v roli turistů. Kraj se návštěvníkům může zalíbit, zaujme jej svým charakterem, svou atmosférou, a proto se turista uchýlí k jeho opakované návštěvě, kterou realizuje i několikrát do roka. Následuje poněkud zásadnější krok, kdy si v dané oblasti tento jedinec pronajme nějakou nemovitost, ať už třeba jen na léto nebo naopak na zimu. Předposledním krokem je zakoupení rekreačního objektu, jako je chata nebo chalupa, kde už člověk tráví podstatnou část roku, taková skutečnost se často označuje za „druhé bydlení“. Dle Librové ale tzv. chataření není v České republice nadměrně rozšířené a uvádí, že rodin či jednotlivců, jež jsou vlastníci chat nebo chalup, je u nás okolo 10 % z celého obyvatelstva (dle dat pocházejících ze sčítání lidu z roku 1991). Autorka také upozorňuje na okolnost, že původ druhého bydlení pochází z krize, která se odehrála v 70. letech, kdy obyvatelé ČR nemohli vycestovat za hranice republiky a chataření se tedy stalo plnohodnotnou kompenzací za tento projev občanské nesvobody. Také se zde hovoří o tom, že někteří lidé mající sklony k tomu býti

šetří k přírodě si chaty pořizují i z důvodu, že se zde mohou realizovat v oblasti pěstování ovoce a zeleniny a chovu drůbeže či králíků, což bohužel v městské bytovce není možné [Librová, 1994; 91-92]. Poslední fází je poté trvalé přemístění se na místo, které nás svým prostředím zaujalo natolik, že ani ekonomická (ne)prosperita nás neodradí od uchýlení se k amenitnímu způsobu života [Bartoš et. al., 2011; 16].

2.5.5 Dopady amenitní migrace

Je zřejmé, že amenitní migrace vyvolává jisté vlny ať už pozitivního nebo negativního charakteru. Příkladem ze sociálního sektoru může být, jak uvádí Librová, že místní obyvatelé a starousedlíci ve venkovských oblastech, které jsou cílovou destinací migrantů, tuto skutečnost ne vždy rád vidí a přistěhovalci si tak vysloužili nepopulární přezdívku „náplava“. Naopak ale ve větším procentu případů jsou noví obyvatelé vesnice vřele přijati a během několika měsíců jsou schopni vybudovat mnoho společenských vztahů. Pozitivním dopadem amenitní migrace může být také samozřejmě pomoc přírodě a nově přistěhovalé rodiny se tak realizují v její ochraně, čemuž se v městském prostředí dá věnovat pouze sporadicky [Librová, 1994; 113-116]. Librová se ve své nejnovější knize věnuje dopadům nejen amenitní migrace ale i odlišnému, ekologickému způsobu života rodičů na jejich potomky. Autorka se před lety věnovala výzkumu lidí, které označila jako „pestrí a zelení“. Po několika letech se se svou výzkumnou skupinou vydala vyhledat jejich potomky a zjistit, jak se věci mají u druhé generace. Z počátku převládal pocit, že děti pestrých podlehnou tlaku socialisticko-konzumního životního stylu a na způsob života svých rodičů brzy zanevrou a vrátí se zpět k městskému způsobu života. Výzkumníkům se ale dostalo překvapivých výsledků, když většina respondentů vystupovala pozitivně vůči životnímu stylu jejich rodičů, a dokonce v něm více než polovina aktivně pokračuje. Druhá polovina oslovených se uchýlila k bydlení ve městě, kde většina z nich absolvovala studium na vysoké škole, čímž se odlišili od svých rodičů, kteří z velké většiny studium na vysoké škole ani nezačali [Librová, 2016; 269-277].

Vliv fenoménu amenitní migrace také zásadním způsobem působí na region a obec, která je cílovým objektem migrantů. Jejich přesun do těchto oblastí s sebou nese nejen příliv nových obyvatel, ale také potenciální rozvoj daného místa, jelikož

nově příchozí značně přispívají k růstu místní ekonomiky a dochází k prostorovému přeskupení obyvatel a jejich každodenních aktivit, čímž zároveň zabraňují zániku a vylidňování těchto oblastí. Autor také uvádí, že dalším pozitivním dopadem amenitní migrace představuje přínos v podobě znalosti nových technologií, které se z převážné části využívají v městských oblastech. Rurální kraj je tedy značně pozadu ve znalosti dostupných technologických vybavení a poznatcích, které jim migranti mohou jednoduše předat a naučit a zvýší tak úroveň vzdělanosti místních obyvatel [Bartoš, 2009; 105-107].

Vlivy migrantů na jejich cílovou lokalitu, kterou představuje venkovské prostředí, popisuje také Martin Šimon, který se zaměřuje na výzkum kontraurbanizace, jež je ale s pojmem amenitní migrace úzce spjat, a někteří je dokonce považují za synonymum. Ve svém článku potvrzuje předchozí tvrzení o možném rozvoji okrajové rurální oblasti za pomoci pozitivního vlivu migrantů přicházejících z městského prostředí, např. na fungování místní komunity. Noví obyvatelé s sebou také přinášejí velký socio-ekonomický potenciál a mohou tak zabránit úpadku místního rozvoje za využití svých znalostí a dovedností získaných dlouhodobým pobytem v městském prostředí [Šimon, 2011; 247].

2.6 Amenitní migrace v zahraničí

Výzkumem amenitní migrace se v zahraničí zabývají především severoamerický Laurence A.G Moss (ředitel výzkumného centra amenitní migrace – International Amenity Migration Centre) a společně s ním Romella S. Glorioso. Mnoho vědeckých prací týkající se migrace napsali společně, někdy i ve spolupráci s dalšími odborníky.

Amenitní migrace se v USA poprvé projevila v 70. letech 20. století, kdy se lidé stěhovali z metropolí do rurálních, zejména pak severních, oblastí států z důvodu hledání kvalitnějšího života. Američtí vědci tento způsob migrace a životního stylu zkoušejí popisovat i jinými výrazy, které by mohli široké veřejnosti slovní spojení lépe vysvětlit. Jedná se o výrazy „rurální renesance“, „rurální odraz“, „exurbanizace“, „kontraurbanizace“, „residenční turismus“ a „migrace za lepším životním stylem“. Glorioso ale upozorňuje na fakt, že samotný fenomén působí převážně pozitivním dojmem a jeho negativní vliv zůstává upozaděn. Společně

s Laurencem Mossem se poté zaměřuje na horské oblasti, které jsou často cílovou destinací migrantů.

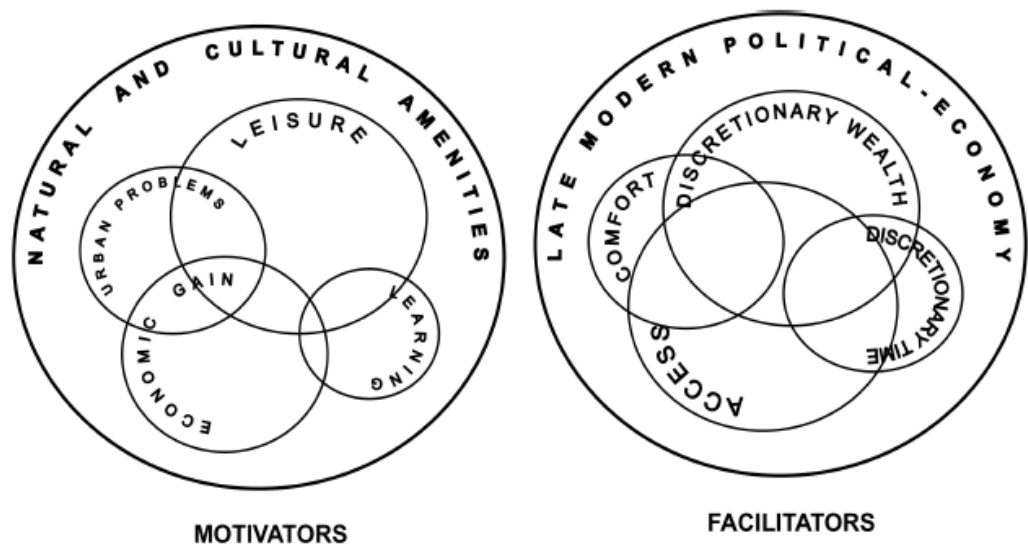
2.6.1 Konstrukt amenitní migrace

Tento konstrukt je inspirován zejména publikací Mosse z roku 1986, který se zabýval Mexickým městem Santa Fe a jeho okolím. Otázkou zde bylo, jak se možné, že ekonomika tohoto území je na tak dobré úrovni, když zde nejsou žádné přírodní zdroje ani zde nesídlí žádná velká korporace produkující obrat. Při výzkumu bylo zjištěno, že regionální změnu a rozvoj obstarává komodifikace kultury společně s hédonickým využíváním přírodního prostředí. Vzhledem k přírodnímu prostředí dané oblasti, především hornatý reliéf, se oblast stala cílem mnoha amenitních migrantů [Glorioso, Moss, 2011; 2-4].

Moss ve své práci uvádí hned 6 faktorů, které považuje za hlavní hnací síly, které dominují při procesu amenitní migrace. Jsou jimi: vyšší ocenění přírodní a kulturní diverzity; přisuzování větší důležitosti volnému času, možnosti učení se a duchovna; ponechání volného plynutí času; menší starosti ohledně výše příjmu; zlepšení v přístupu k životu skrze komunikaci s místními obyvateli; pocítění většího komfortu z pobytu na historicky významných místech [Moss, 1994; 124].

Konstrukt prošel v průběhu několika let vývojem, který byl způsobem zvýšeným povědomím o fenoménu amenitní migrace. Do výzkumu se zapojily i další, méně rozvinuté země jako je např. Argentina, Kostarika a Česká republika. Souhrnně bylo zjištěno, že daleko větší vliv na amenitní migranty mají environmentální faktory, které značně svou atraktivitou převyšují socio-kulturní elementy.

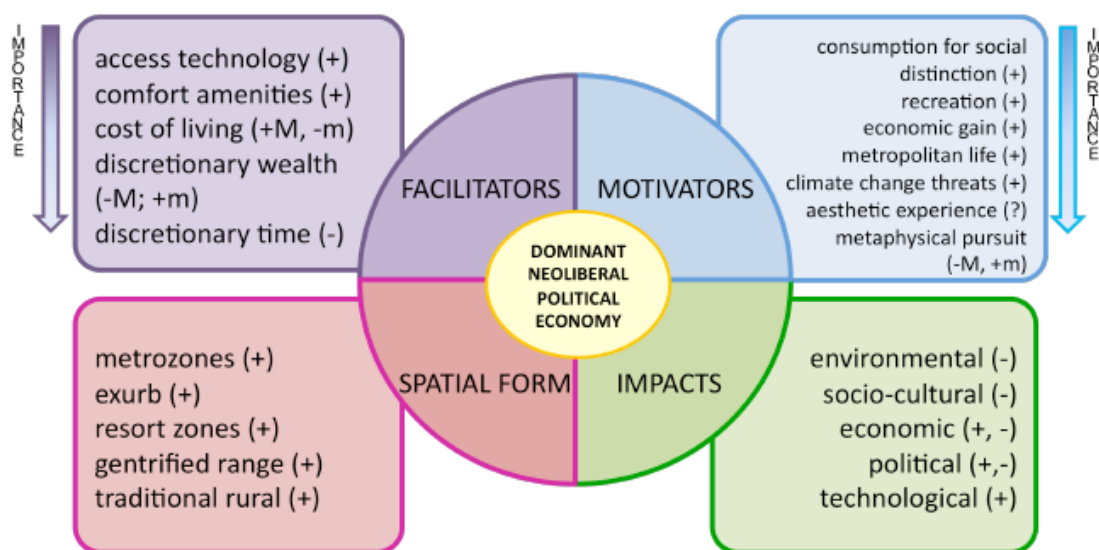
Na obrázku 3. můžeme sledovat v pravé části schéma motivací, vedoucí k amenitní migraci, ať už environmentální nebo kulturní, kde můžeme jako hnací faktory identifikovat: volný čas, vzdělávání se a spiritualita, ekonomický zisk a negativní zkušenosti s mětskými problémy. Na levé straně jsou pak zobrazení zprostředkovatele amenitní migrace, kde je hlavním aktérem aktuální politicko-ekonomický systém. Vedlejší roli zde potom představují faktory jako: komfort, osobní bohatství, přístup a čas.

Obr. 3: konstrukt amenitní migrace z roku 2005 [Glorioso, Moss, 2011; 6]

V roce 2011 byl konstrukt opět aktualizován a doveden do podoby, jež se používá i dnes. Tento model již obsahuje 4 hlavní sféry týkající se amenitní migrace, v jejich středu vládne neoliberální politicko-ekonomická situace. Na schématu tedy můžeme rozšířené původní formy motivací a zprostředkovatelů a k nim ještě přibylo prostorové uspořádání a možné vlivy. Každý segment poté obsahuje několik elementů, které s ním úzce souvisí. U všech těchto elementů potom můžeme identifikovat, zda se jedná o pozitivní nebo negativní vlivy. Když se podíváme na nový segment v pravé dolní části schématu, můžeme zde vidět 5 různých prostorů, na které má amenitní migrace pozitivní vliv. Jsou to: centrální části měst, exurbánní prostory (částečně suburbia a částečně rurální prostor), rezortní oblasti, venkovské oblasti (ne ale tradiční venkov) a tradiční rurální oblasti. Naopak dopady amenitní migrace jsou spíše negativního charakteru, a to zejména v oblasti environmentální, socio-kulturní, ekonomické a politické. Technologický dopad poté vyšel v pozitivních číslech [Glorioso, Moss, 2011; 6-12].

Fig. 3: An Amenity Migration Construct (2010/11)

Obr. 4: konstrukt amenitní migrace z roku 2011 [Glorioso et. Al., 2011; 7]

2.6.2 Vliv amenitní migrace na horské oblasti USA a Kanady

Socio-kulturní vlivy nejsou tak často popisovány jako vlivy environmentální, spíše se o nich mluví v kvantitativních výzkumech v souvislosti s demografickými údaji. Z výzkumů rurálních horských oblastí Glorioso a Moss zjistili, že kulturní amenitní migrace předcházela environmentální. Fenomén amenitní migrace s sebou do horských oblastí přinesl socio-kulturní změny a vytvořila značné společenské problémy a dilemata v místní komunitě. Migranti s sebou totiž přináší hodnoty a zvyklosti typické pro městské prostředí, které jsou výrazně odlišné od těch místních. Tito lidé jsou také vzdělanější a podstatně majetnější, což jim napomáhá dostat se v novém místě bydliště k ekonomické a politické moci. Mění se tak zdejší hodnoty a rytmus života, čehož důsledkem je stress a celková změna oblasti, která se mění z tradiční vesnice na moderní městečko. Ne všichni místní obyvatelé to tak ale vnímají, někteří to považují za přínos a příspěvek k místnímu rozvoji a ekonomickému i sociálnímu kapitálu.

Ekonomický vliv a ekonomické aktivity jsou v horských oblastech, v některých případech, pozitivním přínosem amenitních migrantů. Tito migranti jsou převážně podnikatelé, kteří zajišťují pracovní pozice pro místní obyvatele. Obzvláště významný rozvoj to přináší do oblastí, kde značným způsobem klesá

zaměstnanost v odvětvích jako je lesnictví či hornictví, převážně v severní Kanadě a USA. Tento fakt přispívá k hrozbě odlivu původních obyvatel z důvodu nepřijatelných ekonomických podmínek regionu. Na druhou stranu musíme vzít v potaz, že příchod migrantů z velkých měst, kde získali lepší vzdělání a zkušenosti, s větší pravděpodobností právě tito lidé obstarají pracovní pozice vyžadující vyšší kvalifikaci, kterou místní obyvatelé nemají kde zlepšit.

Biofyzikální vlivy jako jsou komparativní nedostatky, chudoba a ekologická křehkost vlivem amenitních migrantů prohlubuje a místní životní prostředí tím pádem vykazuje jistou nestabilitu. V porovnání s místními lidmi, jsou konzumní zvyky migrantů na úplně jiné úrovni, obzvláště co se týče spotřeby vody, energie a půdy. Typické je, že jejich zájem o pobyt v určité oblasti zvyšuje ceny pozemků, které se mění na stavební parcely a ukrajují tak přírodní prostory z krajiny. Výstavba nových domů či hotelů a penzionů vyžaduje i budování infrastruktury a nákupních center, což značně ubírá na atraktivitě samotné krajiny, která byla původním důvodem ať už stěhování nebo turismu. Veškeré tyto aktivity mají negativní vliv i na životní prostředí, kdy spolu s nimi dochází ke zhoršení kvality ovzduší, půdy vody nebo dokonce dochází i ke světlenému a hlukovému znečištění [Glorioso, Moss, 2007; 138-141].

2.6.3 Amenitní migranti v Slovinském regionu Pomurska

Slovinsko se v roce 1991 stalo nezávislým státem, jež býval součástí historické Jugoslávie. Od konce 90. let 20. století se tato stala cílovou destinací mnoha migrantů z celé Evropské unie, z nichž se nejčastěji jednalo právě o amenitní migranty. Velký zájem migrantů vzbuzuje převážně spektakulární přírodní charakter místní krajiny. Specifický výzkum byl proveden v letech 2004-2010 v regionu s názvem Pomurska, který se nachází ve východní části země a je zaměřen na cizince, kteří se zde usídlili na stálo nebo pobyt v oblasti využívají jako druhé bydlení. Amenitní migranti svou přítomností mění místní ekonomickou situaci, která se odráží především na trhu s nemovitostmi. Nejvíce amenitních migrantů stěhující se do Slovinska pochází z Velké Británie (33,9 %), Itálie (28,4 %) a Rakouska (10,9 %). Region Pomurska patří k jedné z nejvzácnější rurální oblasti ve Slovinku, kde se kvůli nepříznivé ekonomické situaci ceny nemovitostí pohybují ve velice zajímavých cenových relacích, což přilákalo mnoho migrujících

lidí. První migranti se zde usídlili během let 2004 a 2005, s postupem času se díky migraci ekonomika regionu vrátila do pozitivních čísel, což vedlo ke zvýšení reálné ceny veškerého majetku a migrační proud tak velice zeslábl, nebo ustal úplně. Z výzkumu vyplývá, že mnohem větší procento migrantů představují muži a podíl žen se pohybuje v nižších číslech. Amenitní migranti byly z výsledků výzkumu rozděleny do dvou kategorií, kdy první představuje spíše individuální migranty, kteří jsou již většinou v důchodovém věku, pocházejí z vyšší sociální vrstvy a mají lepší vzdělání. Druhou skupinu pak tvoří migranti, kteří chtějí vyloženě opustit místo svého dosavadního bydliště, většinou to jsou příslušníci střední sociální třídy, pobývající ve větších městech, kde jsou zatíženi stresem a amenitní migrace je pro ně útekem za lepšími životními podmínkami [Lampič, Mrak, 2012; 45-56].

2.6.4 Plánování amenitní migrace v Kanadě

Doktor Raymond Chipeniuk se v roce 2003 pokusil získat informace o regionu Britská Kolumbie nacházející se v severozápadní části státu Kanada. Za pomoci otevřeného dotazníku, který rozeslal e-mailem, se mu podařilo získat dostatečné množství informací a potenciálu několika měst nacházejících se ve vybraném regionu, jako vhodné cílové lokality pro amenitní migranty. Hlavními přednostmi měst jsou horské scenérie, parky a divoká příroda nebo venkovní rekreační možnosti. Přílehlá větší města potom mohou zajistit uplatnění se v zaměstnání, což je také zásadní faktor ovlivňující migraci. Chipeniuk za amenitní migranty považuje důchodce, zámožné obyvatele, jedince, kteří jsou ochotni do zaměstnání dojíždět nebo mladé a vzdělané migranty, kteří vyloženě míří za hodnotnějším životním stylem, který předpokládá lepší podmínky k výchově dětí, sebevzdělání se, seberealizace v oblasti umění, příjemné environmentální nebo historické prostředí či vřelé sociální vztahy. Amenitní migranti jsou ve výzkumu razantně odděleni od ekonomických migrantů, kteří míří do jiné lokality z důvodu nabídky lepšího zaměstnání, nebo jiných ekonomických výhod. Stejně tak se výzkum nezaměřuje na lidi, kteří by měli zájem spíše o druhé bydlení než samotnou migraci, jelikož jejich vliv na místní běh událostí nemá zdaleka takové dopady, jako u permanentních migrantů.

Dotazník obsahoval celkem 9 otevřených otázek:

1. *Je za pomoci monitoringu možné zjistit, kolik migrantů a z jakých důvodů do regionu přišlo?*

Dle dotazovaných nelze přesně změřit pohyb obyvatel. Důvodem je nedostatek financí, nedostatek dat a chybějící spolehlivá metoda sběru dat.

2. *Mohou zdejší komunity využít amenitní migranty jako náhradu za ekonomické emigranty?*

K tomuto tématu se vyjádřily oslovené oblasti velice nejednotně. Někteří si myslím, že amenitní migrace nemůže vyrovnat ztráty obyvatel způsobené restrukturalizací průmyslového a zemědělské sektoru. Jiní se naopak domnívají, že amenitní migranti tento odsun lidí vykompenzuje.

3. *Obávají se místní obyvatelé možných dopadů amenitní migrace?*

Místní mají strach z možného růstu cen bydlení a životních nákladů obecně, potenciální propouštění zaměstnanců a přeměny zemědělské půdy na stavební parcely.

4. *Jsou si místní obyvatelé vědomi možných změn spojených s amenitní migrací?*

Více než polovina oslovených se vyjádřila, že nečekávají žádné změny způsobené amenitní migrací.

5. *Plánují regiony nalákat a řídit potenciální amenitní migranty?*

Z odpovědi vyplývá, že žádná z oslovených oblastí nemá techniky pro posouzení úspěchu či neúspěchu amenitní migrace.

6. *Jsou místní komunity zapojeny do rozhodování o migraci a spolupracují s rozhodovacími orgány?*

Majoritně se komunity participující v rozhodovacích procesech vyjádřily, že se do debat o podobných věcech spíše nezapojují.

7. *Považují členové místních zastupitelstev jejich oblast za vhodnou pro amenitní migraci?*

Jako hlavní požadavek na zlepšení lokality pro potenciální migranty se obecně považuje kvalitní vybavení, které městům spíše schází. Mnohé oblasti jsou ale pro migranty velice atraktivní, ačkoli si to zástupci vedení města neuvědomují.

8. *Mají města Britské Kanady dostatečný rozpočet a vhodnou politiku k plánování amenitní migrace?*

Mnoho měst na tuto otázku odpovědělo tím, že by se muselo získat větší množství finančních prostředků, především zvýšením daní.

9. *Mají zdejší oblasti dostatečnou kapacitu pro potenciální amenitní migraci?*

Většina oslovených vyjádřila obavu z náporu na využití půdních fondů, vliv na stávající místní kulturu a konflikty způsobené zvýšenou spotřebou. Závažnost problémů by ale záležela na počtu nově příchozích migrantů [Chipeniuk, 2004; 327-335].

2.7 Amenitní migrace v České republice

Česká republika se v posledních několika desítkách let stala velice probádanou zemí v oblasti problematiky amenitní migrace. Výzkumem v oblastech našeho státu se zejména zabývají již dříve zmiňovaný Michael Bartoš, Jan Těšitel, Drahomíra Kušová, Marie Novotná a Jan Kopp. Díky jejich výzkumu máme k dispozici spoustu informací o amenitních migrantech žijících v rurálních oblastech ČR. Nejčastěji se jejich výzkum ubíral směrem na jihozápad, tedy oblast Šumavy, Třeboňska, České Kanady, Plzeňska, Ústecka a Středočeského kraje. Převážná většina oslovovaných migrantů svorně odmítá návrat do původního městského stylu bydlení.

Historicky bychom jako počátky amenitní migrace v oblasti České republiky mohli datovat do 19. století, kdy docházelo k vzniku tzv. letních bytů a chatových osad v důsledku tlaku a stresu vyvíjeného ze strany průmyslového víru velkoměsta. Jako předchůdce amenitních migrantů můžeme považovat první tramská či skautská uskupení, která toužila po jednoduchém způsobu života a často se vydávala na dlouhé pobyty strávené v obklopení přírodních rozmanitostí. Pokud bychom se posunuli o několik desítek let na časové ose, zjistili bychom z tehdejších výzkumů, že druhé bydlení se stalo novou variantou rekreace, která byla poháněna touhou po změně a pocitu svobody, který obyvatelé velkoměst často postrádali. Jednou z dalších motivací zakoupení nemovitosti v rurální oblasti státu bylo uložení a potenciální zhodnocení rodinného majetku, a po několika dalších letech se tento způsob bydlení stal poměrně moderní záležitostí. [Bartoš, 2005; 315-318].

Librová v jednom ze svých článků upozorňuje, že ne vždy byla decentralizace obyvatel z měst na venkov dobrovolná. Tyto procesy byly v minulosti z větší části vynucené vnějšími okolnostmi, převážně z politických a zemědělských důvodů. Dalším důvodem tohoto nedobrovolného přesunu lidí byly a jsou i dnes válečné situace ve všech koutech světa. Na druhou stranu autorka hovoří převážně o dobrovolném přesunu do rurálních oblastí země a v této souvislosti zmiňuje, že jednou z hlavních pohnutek, které tomuto přesunu napomáhají, jsou ekologické, sociální a ekonomické výhody.

„Ekologické výhody decentralizace bývají spojovány také s přesvědčením o pozitivních změnách sociálních a ekonomických. Vysoký podíl ruční zemědělské a rukodělné (řemeslné) práce znamená vznik pracovních příležitostí v místě.“
[Librová, 1996; 289]

2.7.1 Empirický výzkum třech oblastí ČR

Vědecká obec zabývající se amenitní migrací realizovala v letech 2007 a 2008 výzkum třech oblastí České republiky, jež se z pohledu migrantů zdají být nejbohatší na počet vyhovujících respondentů. Níže budeme komentovat význam výzkumných území a shrneme výsledky šetření. Empirického výzkumu se zúčastnilo několik vědců v čele s Janem Koppem, Drahomírou Kušovou, Janou Novotnou a Michaelem Bartošem. Cílem práce bylo zjistit, jaké krajinně ekologické faktory nejvíce působí na fenomén amenitní migrace.

Výzkumná oblast Šumava

Oblast v okolí Šumavy a jejího podhůří se díky své kulturní a přírodní atraktivitě v podobě Národního parku a Chráněné krajinné oblasti, v 90. letech minulého století stala cílovou destinací mnoha výletníků a cestovní ruch obzvláště přispěl k místnímu rozvoji. Nejen díky přitažlivému přírodnímu prostředí se oblast Šumavy dostala do povědomí turistů, kulturní vyžití v podhůří regionu také nalákalo spoustu lidí, kteří se nakonec uchýlili k přestěhování se za těmito rozmanitostmi a stali se z nich amenitní migranti. Šumava se dle výzkumu Koppa a kol. ukázala jako místo, které se pro amenitní migraci stalo nejzajímavější, a proto zde také proběhlo nejrozsáhlejší empirické šetření [Kopp et al., 2009; 3].

Výzkumná oblast Třeboňsko a Česká Kanada

Další zkoumané území se rozkládá v blízké vzdálenosti okolo okresu města Jindřichův Hradec a sahá až po pomyslnou hranici s Moravou. Díky poválečnému vývoji, jenž byl ovlivněn historickým omezením představující železnou oponu, se tohoto území hospodářský rozvoj dotkl jen velice povrchově, a proto je zde i dnes celkem značně zachovalá rázovitost a rozmanitost přírodních úkazů. Třeboňsko je známo svou rybníkářskou historií, která je zachována do dnes a jeho vodní plochy zaujímají značnou část jeho území. Nejsou ale domovem pouze pro ryby a jiné vodní živočichy či rostliny, jsou s nimi svázány i vazby hnízdícího či migrujícího ptactva. Ornitologové ale i veřejnost tento přírodní úkaz dokáží velice pozitivně zhodnotit, a proto je oblast také velice oblíbeným a vyhledávaným místem jak k rekreaci, tak trvalému pobytu. Architektura místních měst a venkova také představuje velké lákadlo pro potenciální cestovní ruch. Naproti tomu oblast České Kanady se vyznačuje jinými přírodními podmínkami a je obecně považována za místo s drsnějším podnebím. Přírodní bohatství je ovšem rozsáhlé a tvoří jej především lesní plochy, louky, pastviny nebo i rybníky [Kopp et al., 2009; 3].

Výzkumná oblast Vnitřní periferie Západ

Poslední zkoumanou oblastí je tzv. vnitřní periferie Západ, kterou bychom mohli definovat za pomoci třech krajů České republiky, jež je kraj Plzeňský, Ústecký a Středočeský. Tato sféra byla vždy označována za spíše zemědělsky významné území, můžeme zde naléznout ale i atraktivní místa jako je např. CHKO Křivoklátsko. Přírodní i kulturní krásy oblasti opět mohou působit jako stimulační faktor pro potenciální amenitní migranty, v okrajové části se potom rozrůstá aglomerace města Prahy, která momentálně tvoří několik menších suburbií. Krajinný ráz území je dotvářen hlavně meandrující řekou Berouňkou, členitým reliéfem a rozlehlými lesními plochami. Ačkoli místo postrádá vyšší ekologickou stabilitu, i přesto je cílovou destinací mnoha migrujících jedinců [Kopp et al., 2009; 4].

Výsledky výzkumu

Šetření bylo provedeno za pomoci 73 dotazovaných z celkově oslovených více než 100 potenciálních respondentů. Co se demografických údajů týče, tak z vzorku dosáhlo více než 80 % migrantů minimálně středoškolského vzdělání, z čehož vyplývá, že se amenitní migrace týká především vzdělanější části populace. Výsledek také poukazuje na to, že největší část dotázaných (42,5 %) bylo v rozmezí věku 30–39 let. Větší polovina migrantů se také vyslovila, že dětství neprožili na venkově, nýbrž v městském prostředí. Získaná data ukazují, že nejdůležitějšími krajinnými faktory, jež byly motivací ke stěhování jsou neporušenost přírody, zajímavá struktura krajiny a kvalita životního prostředí obecně. Jako nejméně vlivnou veličinou se potom stalo sociální prostředí cílové oblasti [Kopp et al., 2009; 5].

2.7.2 Druhé bydlení

O chataření a zahrádkaření, jež je vědci zabývající se problematikou migrace pouze jiným názvem pro druhé bydlení, napsal několik článků a knih pan docent Jan Kubeš, který se tématem zabývá poměrně do hloubky. Autor vnímá tento jev jako útěk do bezpečného prostředí před hlučným a znečištěným městem, ve kterém se vlastníci chat pohybují každý den. Tito lidé většinou preferují umístění svých druhých domovů v chatových osadách nebo zahrádkářských koloniích, které jsou dostatečně daleko vzdáleny ruchu velkoměsta. Jako další formou rekreace je často zmiňován turismus nebo volnočasové aktivity mimo urbanizovanou krajinu. Samotný pojem chataření, které v některých případech předchází amenitní migraci, pak představuje individuální, převážně víkendovou či letní a rodinnou rekreaci, které je často spojováno i s pojmem urbanizace (nebo spíše kontraurbanizace). Pan docent Kubeš také upozorňuje na fakt, že druhé bydlení se často vyvinulo z jiných volnočasových aktivit, jako je dříve velmi oblíbené trampování. Tento způsob rekreace podporuje jeho aktéry v angažovanosti se v ekologickém chování, utvrzuje rodinné vztahy a má pozitivní vliv na děti. Fyzická práce, které je v tomto prostředí hodně za potřebí má poté kladný dopad i na naši fyzickou kondici, která je v městském prostředí spíše zanedbávána. Z druhé strany rozmach chataření má i jistý negativní vliv na okolí, a to především na krajinný ráz a přírodní ekosystémy.

Stavba menších příbytků, v do té doby relativně nedotčeném prostředí, vnesla značný zásah do tamějších stabilních přírodních procesů. Společně s příchodem lidí bylo potřeba vybudovat infrastrukturu v podobě příjezdových cest. Příchod většího počtu lidí také znamenal vznik nelegálních černých skládek a zvýšenou produkci odpadu všeho druhu [Kubeš, 2009; 120-123].

2.7.3 Konkrétní příklady amenitních migrantů v ČR

Autentické příběhy amenitních migrantů popisuje ve svém článku na portálu iDNES Klára Kubíčková, která se zaměřila na rodiny, jež se rozhodly skoncovat se stresujícím životem ve městě a odstěhovaly se na venkov.

První manželský pár se po letech bydlení ve městě rozhodl, že už si města užili dost a odstěhovali se na venkov. Svůj přesun však nepovažují za útěk, nýbrž jej interpretují jako způsob jiného života. Prvních 5 let žili v zaopatřené maringotce, a přitom stavěli slaměný dům opodál, který má místo střešních tašek pouze asfaltový pás, na kterém se rozrůstá netřesk. Pozemek koupili velice rozlehlý a postupem času zde vytvořili nejen květinové a zeleninové záhony, ale vysázeli i několik desítek stromů. Původně si neplánovali pořídit žádná domácí zvířata, nakonec ale zjistili, že sekat kosou více než hektarovou louku je velice fyzicky náročné a dnes tuto práci zastávají ovce. Oba manželé se živí jako muzikoterapeuti, takže za práci hodně cestují. Nejnovějších technologií se ovšem ani na venkově vzdát nemuseli a jejich bydlení ulehčuje automatická pračka, myčka nádobí a připojení k internetové síti. Dřina na zahradě a práce na domu jsou pro manželský pár mnohem přijatelnější náplní dne než přemýšlení o tom, kam si ve městě zajdou na kávu či kdy půjdou do posilovny. Výsledná odměna za veškeré úsilí přináší mnohem lepší uspokojení, než si oba dokázali vůbec představit.

Druhá rodina pochází původně z Brna a na venkov se odstěhovali za lepším životem. 3 předškolní děti se mohou volně pohybovat po zahradě a mamince, jak sama říká, doma nestojí práce, jelikož je může hlídat pouze z okna, což ve městě možné nebylo. Otec od rodiny pečlivě sází jeden strom vedle druhého, se dřevem počítá do budoucna, jelikož k domu není přivedeno plynové potrubí. Vodu také využívají mnohem efektivně než ve městě, jelikož mají přímo u domu vlastní čističku odpadních vod. Užitková voda ve městech často mizí v kanále, tady ji využívají pro zalévání zahrady.

Poslední dotazovaná vyrůstala 20 let na vesnici v domě se zahradou. Poté se rozhodla přestěhovat do podnájmu v Brně, kde ale záhy zjistila, že to není to pravé pro její spokojený život. Společně s přítelkyní koupily vybydlenou chalupu s pozemkem nedaleko Brna, kterou nyní renovují a chystají se na trvalé přestěhování. Každý návrat do města s sebou již nese jisté obavy, jelikož hluk, stísněné prostředí a zápach se nejeví jako ideální místo k bydlení. Chalupu by nejraději měly co nejméně závislou na systému, i za cenu menšího komfortu [Kubičková, 2016; online].

3. Metodologická část

V kapitole o metodách je důkladně popsáno, jakým způsobem a v kterém období probíhal sběr dat. Jak byla data vyhodnocena, kdo jsou samotní respondenti, a jaké jsou výzkumné cíle diplomové práce.

3.1 Výzkumný cíl a výzkumné otázky

Hlavním cílem diplomové práce bylo (za pomoci empirického terénního výzkumu) zjistit, zda potomci amenitních migrantů, tedy druhá generace, chtějí pokračovat v nastoleném způsobu života, jež nastavili jejich rodiče. Prvotní předpoklad byl takový, že děti, které se amenitním migrantům narodily ve venkovském prostředí a děti, které se s rodiči stěhovaly z města nejpozději před začátkem povinné školní docházky, budou chtít ve stávajícím životním stylu pokračovat i v dospělosti. Druhý předpoklad naopak byl takový, že děti, jež prožily dětství, proces socializace a případně i dospívání v prostředí městském, nebudou chtít v amenitním způsobu života v budoucnu pokračovat a jejich životy se budou dále rozvíjet v městských oblastech.

Dalším dílčím cílem výzkumu bylo zjistit, zda jsou samotní amenitní migranti, tedy první generace, se svým nynějším životem spokojeni a nelitují svého rozhodnutí, když se z města přestěhovali do venkovských oblastí. Předpoklad byl takový, že amenitní migranti jsou spokojeni a budou i nadále chtít žít ve svém novém bydlišti.

Samotné výzkumné otázky potom z převážné části kopírují scénáře rozhovorů, a jedna se vždy kryje s hlavním výzkumným cílem. Následně bylo stanoveno

několik větších témat, od kterých se v průběhu rozhovorů individuálně odvíjely zbývající doplňující otázky.

Výzkumné otázky

1. Kde jste vyrůstali?
2. Jak se ti/vám líbilo bydlení ve městě?
3. Jak se ti/vám líbí bydlení na vesnici?
4. Jak řešíte dopravu?
5. Jak trávíte svůj volný čas?
6. Vyznáváte nějaký specifický životní styl?
7. Zajímáte se o přírodu a životní prostředí?
8. Jak vidíte své budoucí bydlení?

3.2 Metoda a scénáře rozhovorů

Využití jedné z kvantitativních metod sběru dat bylo vzhledem k náročnosti a poměrně úzkým specifikacím diplomové práce hned na počátku vypracování vyloučeno. Pro výzkumu byla teda zvolena kvalitativní metoda sběru a vyhodnocení dat, konkrétně potom byla využita technika polostrukturovaného rozhovoru. Každý jednotlivý rozhovor byl založen na předem určených výzkumných otázkách, uvedených ve scénáři. Další průběh rozhovoru se poté individuálně odvíjel od samotné konverzace tazatele s respondentem.

Původním záměrem pro výběr respondentů byla myšlenka využití tradiční techniky sněhové koule, kterou ve své publikaci *Jak se vyrábí sociologická znalost* představuje Miroslav Disman jako:

„Snowball technique spočívá na výběru jedinců, při kterém nás nějaký původní informátor vede k jiným členům naší cílové skupiny.“ [Disman, 2002; 114]

Po několika týdenním pátrání po prvním respondentovi, který by odpovídal předem určeným požadavkům, bylo rozhodnuto, že výběr účastníků výzkumu bude muset proběhnout za pomoci jiné techniky, než bylo původně plánováno. Obtíže s nalezením respondentů značně ztížily situaci, a proto jediným možným řešením bylo zvolit techniku účelového výběru, která je definována jako:

„Účelový výběr je založen pouze na úsudku výzkumníka o tom, co by mělo být pozorováno a o tom, co je možné pozorovat.“ [Disman, 2002; 112]

Respondenti byli vybráni na základě rozeslané žádosti na cca 1 500 e-mailových adres, které se nacházejí v databázi společnosti Ipsos, ve které působím jako interní zaměstnanec. Po svolení nadřízené osoby byly k účelovému výběru potenciálních respondentů využity soukromé e-mailové adresy externích zaměstnanců, kterým byla zaslána prosba o pomoc při výběru vhodných respondentů pro účely vyhotovení empirické části diplomové práce. Na základě této elektronické zprávy se mi ozvalo několik vhodných respondentů, kteří byli zahrnuti do samotného procesu výzkumu.

Rozhovory byly provedeny se třemi specifickými skupinami respondentů, tudíž byly vytvořeny 3 scénáře, které se svými otázkami částečně překrývaly, některé otázky ale byly přizpůsobeny povaze dotazované skupiny. Všem respondentům byly položeny veškeré, předem připravené otázky a všechny rozhovory probíhaly pouze za přítomnosti výzkumníka a jednoho respondenta, ačkoli byla většina rozhovorů vedena s několika rodinnými členy. Odpovědi na některé otázky byly spontánně zodpovězeny v průběhu hovoru, aniž by výzkumník musel konkrétní otázku přesně formulovat dle scénáře. Někteří z dotazovaných si nepřáli zodpovědět všechny demograficky zaměřené otázky (většinou na výši čistého měsíčního příjmu a nejvyšší dosažené vzdělání), které ale ve výzkumu nehrají žádnou podstatnou roli.

Scénář rozhovoru: Skupina A – amenitní migranti

1. Kde jste vyrůstali?
2. V jaké době proběhlo vaše stěhování, a z jakého města jste přišli?
3. Jaký byl hlavní důvod vašeho stěhování?
4. Jak velká je obec/kolik má obyvatel, ve které nyní bydlíte?
5. Jste spokojeni v novém místě bydliště?
6. Myslíte si, že jsou zde spokojené i vaše děti?
7. Myslíte si, že vás místní komunita přijala?
8. Vyznáváte nějaký specifický životní styl? (stravování, třídění odpadu, snižování ekologické stopy, uvědomělá skromnost...)
9. Jak řešíte dopravu? (zaměstnání, nákupy, výlety)

10. Jaké je vaše současné, a jaké bylo vaše předchozí (pokud bylo jiné) zaměstnání?
 11. Jaký je váš vztah k přírodně a životnímu prostředí?
 12. Angažujete se nějak v oblasti OPK apod.?
 13. Angažujete se nějak v oblasti kultury, politiky v místě bydliště?
 14. Jak trávíte svůj volný čas?
 15. Máte v plánu zůstat na venkově?
- Demografické údaje (pohlaví, věk, vzdělání, orientační výše příjmu, náboženské vyznání, počet rodinných členů)

Scénář rozhovoru: Skupina B – děti amenitních migrantů, které se stěhovaly s rodiči na venkov

1. Kolik ti bylo let, když jste se stěhovali?
 2. Jak se ti líbilo bydlet ve městě?
 3. Jezdíš často do města (proč), a jaký k tomu případně používáš dopravní prostředek?
 4. Jak se ti líbí bydlet na vesnici?
 5. Myslíš si, že rozhodnutí tvých rodičů přestěhovat se na venkov bylo správné?
 6. Obklopuješ se přáteli pocházejících spíše z města nebo venkova?
 7. Jak trávíš svůj volný čas?
 8. Navštěvuješ nějaké kroužky, zapojuješ se do místního dění? (divadelní spolek, skauti, sokol, hasiči, sportovní kroužek...)
 9. Kam chodíš do školy? Musíš dojíždět? Kam? Jakým dopravním prostředkem?
 10. Chystáš se dále studovat? Případně co?
 11. Jaké povolání bys chtěl(a) v budoucnu vykonávat?
 12. Jaký máš vztah k přírodě a životnímu prostředí?
 13. Vyznáváš nějaký specifický životní styl? (stravování, třídění odpadu, snižování ekologické stopy, uvědomělá skromnost...)
 14. Chtěl bys i nadále bydlet na vesnici, ať už s rodiči nebo ve vlastním? A proč? Nebo raději ve městě? A proč?
- Demografické údaje (pohlaví, věk, vzdělání, náboženské vyznání, počet rodinných členů)

Scénář rozhovoru: Skupina C – děti amenitních migrantů, které na venkově vyrůstaly/narodily se zde

1. Jak se ti líbí bydlet na vesnici?
2. Jak trávíš svůj volný čas?
3. Navštěvuješ nějaké kroužky, zapojuješ se do místního dění? (divadelní spolek, skauti, sokol, hasiči, sportovní kroužek...)
4. Kam chodíš do školy? Musíš dojíždět? Kam? Jakým dopravním prostředkem?
5. Chystáš se dále studovat? Případně co?
6. Jaké povolání bys chtěl v budoucnu vykonávat?
7. Jaký máš vztah k přírodě a životnímu prostředí?
8. Myslíš si, že rozhodnutí tvých rodičů přestěhovat se na venkov bylo správné?
9. Jezdíš často do města a jaký k tomu případně používáš dopravní prostředek?
10. Obklopuješ se přáteli pocházejících spíše z města nebo venkova?
11. Vyznáváš nějaký specifický životní styl? (stravování, třídění odpadu, snižování ekologické stopy, uvědomělá skromnost...)
12. Chtěl bys i nadále bydlet na vesnici, ať už s rodiči nebo ve vlastním? A proč? Nebo raději ve městě? A proč?

Demografické údaje (pohlaví, věk, vzdělání, náboženské vyznání, počet rodinných členů)

3.3 Cílová skupina respondentů

Pro vyhotovení praktické části diplomové práce bylo za potřebí oslovit velice specifickou, a tedy poměrně úzkou skupinu respondentů, kteří by splňovali hned několik podmínek a kritérií.

První kritérium tvoří samotný fakt amenitní migrace – tedy přestěhování se z většího města. V této souvislosti bylo za větší město považována obec, ve které je počet obyvatel vyšší než 7 000. Stěhování ale muselo proběhnout výhradně z environmentálních nebo kulturních důvodů, nikoli tedy z důvodů ekonomických. Další podmínkou je fakt, že amenitní migrant nedojíždí za prací do většího města,

než je město okresní. Pro práci ovšem bylo stěžejní, aby tito amenitní migranti měli potomky, kterým je více než 15 let. Tato věková hranice nebyla zvolena na základě žádných psychologických studií, nýbrž důležitým ukazatelem zde byl fakt, že děti, které jsou starší 15 let již ukončily/ukončují studium na základní škole, tudíž již musely učinit velice důležité rozhodnutí týkající se volby studia na střední škole. Střední škola často může tvořit jednu z determinant, které v pokročilejším věku mohou respondenta ovlivnit v tom, kam se jeho život bude dále ubírat. Z tohoto důvodu se tedy dá předpokládat, že respondenti starší věku 15 let mají alespoň přibližnou představu o svém budoucím životě, a tedy i skutečnosti, kde by chtěli at už sami nebo s novou rodinou bydlet.

Definice venkova

Venkovský prostor by se dal vymezit hned z několika možných hledisek. Definice, kterou používá statistický úřad Evropské unie (Eurostat) a stejně tak mezivládní organizace – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), jsou orientovány skrze počet obyvatel na kilometr čtverečný. Na místní úrovni jsou označovány za venkovské ty oblasti, jejichž hustota obyvatelstva je nižší než 150 obyvatel/km² [Spiezia, 2003; 2].

Sběr dat

Empirická část výzkumu se odehrávala v době mezi 17. únorem a 21. březnem roku 2018. Celkem bylo osloveno 16 respondentů, z toho 4 amenitní migranti (skupina A), 6 dětí, které tvoří druhou generaci migrantů, jež na venkově nevyrostaly, nýbrž prožily dětství a socializaci ve městě (skupina B) a 5 respondentů zastupujících skupinu druhé generace migrantů, kteří na venkově vyrůstali (skupina C).

Veškeré rozhovory probíhaly „face to face“ po předchozí domluvě s danými respondenty na určitém místě, které bylo vybráno buďto během telefonického hovoru nebo pomocí e-mailové komunikace, jež předcházela samotnému setkání. Část výzkumu poté proběhla přímo v místě bydliště některých respondentů a část rozhovorů byla uskutečněna na neutrálním prostoru (nákupní centrum). Během několika týdnů tedy výzkumník procestoval spoustu oblastí po celém území České republiky, aby se sešel s respondenty, kteří vyhovují požadovaným kritériím, jež byla zmíněna v předchozí podkapitole. Každý dotazovaný byl předem ujištěn, že

jeho osobní údaje zůstanou anonymní a poslouží pouze výzkumníkovi pro jeho pracovní účely. Tento fakt je proto zahrnut do samotné práce a všichni respondenti jsou tedy v empirické části práce prezentováni pod smyšlenými jmény.

3.4 Popis respondentů

V této kapitole jsou stručně představeni všichni respondenti, kteří se účastnili empirického výzkumu na téma Amenitní migrace v druhé generaci. Jak již bylo zmíněno, jména účastníků jsou smyšlená a slouží pouze pro účely vyhodnocení sesbíraných dat.

Skupina A

Stanislava je žena, která se na podzim roku 2011 společně s manželem, dcerou a synem přestěhovala z města Žamberk, kde žili v bytě s nepříjemnými sousedy, do obce Záchlumí, které má okolo 650 obyvatel, a postavili si zde rodinný domek. Stanislavě je 45 let a je zaměstnaná na městském úřadě, kde rozhoduje o záležitostech obyvatel obce a jejich majetkových věcech. Má dokončenou střední odbornou školu a nyní dálkově studuje na vysoké škole.

Veronika je žena, která s manželem a třemi syny žila ve středně velkém bytě v Praze na Žižkově až do jara roku 2017. Poté se všichni společně přestěhovali do obce Merklín, jež čítá asi 1 100 obyvatel. Zde si koupili chatu, původně pro účely letní rekreace, ale nakonec ji přestavěli do malého rodinného domku vhodného pro celoroční pobyt. Momentálně je Veronika na mateřské dovolené, kde se stará o nejmladšího syna a je jí 38 let.

Alžběta je žena, jež se se svým, nyní již bývalým, manželem, synem a dcerou přestěhovala z malého bytu v Praze Hlubočepích do vesnice Buková u Příbramě, kterou obývá cca 400 lidí, kde koupila dvougenerační dům. Alžběta je aktuálně nezaměstnaná, ale chystá se nastoupit na pozici asistentky v místní organizaci podporující lidi s fyzickým postižením a je jí 54 let.

Michaela je žena, která se s dvěma syny a manželem přestěhovala z bytu v Ostravě do nedaleké obce Krmelín, kde si společnými silami vybudovali rodinný dům. Ve vesnici Krmelín aktuálně žije asi 2 100 obyvatel. Její povolání je z části vykonávané z domu a z části se stará o administrativní budovy, které vlastní její

otec, jež bohužel už není ve stavu, kdy by tuto práci dokázal zastat sám. Michaela je 45 let.

Skupina B

Jaromírovi je 24 let a se svými rodiči a starším bratrem se stěhoval z bytu v Moravské Třebové do rodinného domu ve vesnici Linhartice, když mu bylo 15 let. Nyní bydlí se spolužáky v Brně, kde dokončuje studium na vysoké škole, přičemž pokračuje ve studiu elektrotechniky, jež započal na střední škole.

Miroslav odešel spolu s rodiči z města Žamberk, když mu bylo 12 let. Nyní je mu 19 let a dokončuje studium na střední škole. Sice stále bydlí s rodiči ve vesnici Záchlumí, ale vzhledem k tomu, že se jeho škola nachází až Litomyšli, tak zde většinu týdne přebývá na internátě.

Kateřina se přestěhovala s rodiči a bratrem z města Žamberk do vesnice Záchlumí v 18 letech. Momentálně studuje vysokou školu v Brně a ráda by se stala bankéřkou. Kateřině je 24 let.

Vojtěch je 15letý chlapec, který se se svými dvěma bratry a rodiči stěhoval z Prahy v témže věku. Nyní ukončuje studium na základní škole a chystá se jít studovat střední školu do Karlových Varů.

Kristýně je 26 let a bydlí z Praze. Přestěhovala se s rodiči z města Vyškov do vesnice Sloup, když jí bylo 14 let. Aktuálně již nemá status studenta a na plný úvazek se věnuje se herectví v pražských divadlech, které má vystudované na univerzitě v Brně.

Vendula pochází z Prahy a s rodiči se stěhovala do obce Buková u Příbramě, když jí bylo 14 let. V této chvíli studuje blízkovýchodní studia na vysoké škole v Plzni, kde bydlí na koleji se svými kamarády a přítelem Íráncem. Během studia si také přivydělává v místní pobočce fotografických služeb.

Skupina C

Dominik se narodil v Praze, a také zde se svou rodinou žil do jeho 5 let. Poté se společně s rodiči a sestrou přestěhovali do malé obce Buková u Příbramě, kde momentálně bydlí sám s matkou v domě se zahradou. Dominikovi je nyní 15 let a chystá se studovat na střední škole v Příbrami.

Magdaléna se narodila v obci Nošovice, kde se svou sestrou a rodiči bydlela až do svých 19 let, kdy se přestěhovala do města Opava kvůli studiu na vysoké škole a momentálně zde stále bydlí. Magdaléně je 24 let a nyní pracuje v Opavské nemocnici jako zdravotní sestra na oční ambulanci.

Kristián původně pochází z Ostravy, kde bydlel společně s rodiči a starším bratrem v panelovém domě do jeho 3 let. S rodinou se přestěhoval do menší obce Krmelín, kde si postavili rodinný dům se zahradou. Kristiánovi je 16 let a navštěvuje střední průmyslovou školu v Ostravě a rád by se v budoucnu stal profesionálním hasičem.

Sebastián se s bratrem a jeho rodiči stěhoval hned několikrát. Původním bydlištěm bylo město Ústí nad Orlicí. Ve 3 letech proběhlo první stěhování na vesnici a v 10 letech se stěhovali do ještě menší oblasti, která se jmenuje Osada. V této době bydlí Sebastián v Hradci Králové, kde také vystudoval obor filozofie na bakalářském studiu. Nyní je mu 24 let a své zaměstnání vykonává povětšinou z domova, jelikož pracuje pro soukromou firmu věnující se tvorbě internetových programů pro oblast hotelnictví.

Daniel je 19letý chlapec, který se svým bratrem a rodiči bydlel v menším bytě v Ostravě. V jeho 6 letech se všichni společně přestěhovali do rodinného domu do vesnice Krmelín. Daniel se aktuálně připravuje na maturitu a dále by rád studoval na univerzitě ve Zlíně nebo Brně buďto marketingovou komunikaci nebo ekonomiku a management. Během studia také chodí brigádně pracovat do alternativní kavárny v Ostravě.

3.5 Zpracování dat

Přepis rozhovorů

Všechny polostrukturované rozhovory byly nejprve pečlivě zaznamenány na nahrávací zařízení, ze kterého byla následně každá audionahrávka přepsána do souboru programu Microsoft Word. Přepsané rozhovory jsou přístupné k nahlédnutí v příloze této diplomové práce. K přepisu byl využit program VLC Media Player, který je primárně určen k přehrávání obrazových a zvukových souborů. K přeposlechu rozhovorů byl naprosto dostačující, jelikož obsahuje

funkci, která nahrávku dokáže zpomalit na takovou rychlost přehrávání, jakou uživatel programu aktuálně vyžaduje.

Kódování rozhovorů

Pro zjednodušení práce se sebranými daty bylo využito demo programu MAXQDA 10, jež je často využíván k analýze dat získaných z kvalitativních šetření. Program tvoří čtyři samostatná okna, přičemž první slouží k nahrání jednoho projektu, v tomto případě jednoho rozhovoru. V druhém okně si výzkumník vytvoří seznam kódů a subkódů, které následně přiřazuje k odpovídajícím řádkům samotného přepisu rozhovoru, který je umístěn ve třetím okně. Jako předloha pro baterii kódů byly využity scénáře rozhovorů, z nichž byla určena klíčová slova, která se rovnají kódům. Příklad kódovacího systému je uveden v přílohách práce.

Jako další pomůcka pro vyhodnocení dat byla využita tzv. rámcová analýza, kde se odpovědi respondentů na jednotlivé výzkumné otázky zapíší do jednoho sloupce v programu Microsoft excel. Každá výzkumná otázka je pro lepší přehlednost práce označena unikátní barvou, aby se s výsledky dalo lépe pracovat. Tabulka je ale velice rozsáhlá, a proto není součástí příloh diplomové práce, ale je dostupná na přiloženém CD.

Analýza dat

Pro analýzu dat posloužily jako předloha informace získané při studiu literatury, jež byla využita k vyhotovené teoretické části diplomové práce. Při analýze došlo k hledání souvislostí mezi výzkumy, které již byly provedeny v minulosti, ačkoli se této tématice vědci nevěnovali v příliš velkém měřítku. Součástí vyhodnocení dat samozřejmě bylo i zodpovězení výzkumných otázek. Zároveň došlo ke komparaci získaných dat mezi jednotlivými respondenti, a to v závislosti na jejich životních podmínkách, tím, kde prožili své dětství.

4. Empirická část

V empirické části diplomové práce jsou vypsány a zhodnoceny odpovědi všech třech skupin respondentů na předem připravené výzkumné otázky. V dalším oddílu jsou potom sesbíraná data analyzována a převedena do jednoho obecného celku a výsledku výzkumu. Na konec je interpretováno výsledné zjištění

výzkumného cíle, tedy zda potomci amenitních migrantů chtějí i nadále setrvat v takovém způsobu bydlení, pro jaký se rozhodli jejich rodiče.

4.1 Skupina A: amenitní migranti

První dotazovanou skupinou byli amenitní migranti, kteří se v minulosti stěhovali z města do venkovského prostředí a zároveň mají děti, kterým je v době výzkumu víc než 15 let.

Dětství

Hned na úvod, a považuji to za jednu z nejdůležitějších otázek, jsem zjišťovala informace o tom, kde respondent vyrostl a prožil své dětství. V budoucím životě se tento fakt mohl zásadně projevit a následně i ovlivnit rozhodování o tom, kde budou tito lidé chtít prožít své životy. Zkušenosti a vzpomínky na dětská léta jsou často jedním z důvodů, proč se lidé vrací na místa, která dobře znají. Respondentka Stanislava patří ke dvou dotazovaným, které své dětství prožily právě ve venkovském prostředí.

„Od narození sem bydlela v rodinném domku na vesnici, nejprve v domě rodičů mého tatínka, následně si moji rodiče postavili dvougenerační rodinný dům v 70. letech.“

Stejně tak Michaela vyrostla v rodinném domě na vesnici, kde bydleli i její prarodiče. V dospělosti se poté do stejné vsi (Krmelín) odstěhovala z bytu v Ostravě se svou vlastní rodinou.

„...Na vesnici v rodinném domě s rodičema a prarodiče bydleli v jiné části vesnice. Měli jsme krůty, kačeny, slepice, který jsme pak zabíjeli. Jojo a babička měla i králíky a slepice.“

Veronika značnou část svého dospívání prožila v Karlových Varech, kde bydlela se svým bratrem a rodiči. Často ale dojížděla k babičce do vesnice Merklín, kde trávila víkendy. Právě tato vesnice sejí stala osudnou a v létě roku 2017 se sem přestěhovala z Prahy se třemi syny a manželem.

„V Karlových Varech vlastně... vyrůstala jsem, ale tím, že mám babičku tady na vesnici, tak jsem vyrůstala vlastně i tady v Merklíně.“

Alžběta je jedinou respondentkou, která většinu svého života prožila v Praze, kde bydlela v malém bytě s prarodiči. Ačkoli je její dětství spojeno s velkoměstem, přesné místo jejího pobytu bylo v samém srdci Prokopského údolí, kde si ráda hrála s ostatními dětmi.

„No já jsem žila s babičkou a s dědou, a to byli tátovi rodiče a máma s tátou bydleli u máminý maminky na Žvahově, což je kousek vod sebe, asi 1-2 kilometry.“

Bydlení ve městě

Jako další mě zajímalo, jak se respondentům žilo ve městě, případně co se jim líbilo či nelíbilo, co považovali za výhodu a naopak nevýhodu. Stanislava viděla ve městě potenciál hlavně pro děti, když byly ještě v mladším věku, jelikož zde byla spousta možností pro odpolední aktivity.

„Oba s manželem pocházíme z vesnic. Město nám vyhovovalo v době, kdy děti potřebovaly mít snadno dostupnou školu, školku, kroužky atp. Byt, kde sme bydleli, byl dost malej, sice to byla 3+1, ale pouze 62 metrů čtverečních. Děti měly společnej pokoj a s tím, jak rostly, jim přestával stačit.“

Pro Alžbětu bydlení v Praze ani tolik nepůsobilo nijak zvlášť jako městské prostředí, jelikož byt ve středu Prokopského údolí je úplně něco jiného než byt v centru rušného města, a ani přilehlé továrny a nedostupnost MHD jí nezměnilo pohled na život v přírodě.

„No tak Prokopský údolí, tam byla příroda, sice tam bývalo Rako a Technoplyn, jako že tam byly továrny. Ale ty Dívčí hrady a ty kopce, a Prokopský údolí a skály... To bylo jako na venkově. Když jsem byla ve vašem věku, tak když tam za mnou přijeli kamarádi z centra Prahy..., jak na takovym vidlákově můžu bydlet. Protože k nám v noci prostě nic nejezdilo žejo. Takže když člověk někam šel, tak musel jít v noci pěšky, protože na taxíka peníze nebyly. Takže to bylo takový vodříznutý vod tý Prahy.“

Naopak Veronika byla v Praze celkem spokojená a nic jí tam nechybělo. Ráda si zašla s kamarádkami posedět do kavárny nebo s dětmi do přilehlého parku

Parukářka. Byt měli přijatelně velký a městské prostředí jí nevadilo. V čem viděla hlavní problém byl strach o děti, na které číhá v hlavním městě nebezpečí hned na prvním přechodu.

„No nelíbilo... nemůžu říct, že by se mi tam vyloženě něco nelíbilo. Člověk, když si to uspořádá a má kamarády, který se chovají hezky, tak je to v pohodě. Nevím... teď vím, že už bych se nechtěla vrátit, ale ráda si tam určitě zajedu, Určitě se chci vidět s těma lidma, zajít na tu Parukářku, do takovýho pajzlu, kde si dáme pivo hahaha.“

Michaela šla bydlet do města za svým manželem, který zde pracoval a vyrůstal. Od začátku ale věděla, že se jí městský život příliš nezamlouvá a nebyla zde úplně spokojená, proto trvala na návratu na vesnici.

„Já jsem se vdala a vzala jsem si kluka z města. Bydleli jsme spolu nejdřív v maličkém bytě po cikánech, který jsme si zrekonstruovali. Já sem ještě v té době studovala a on pracoval. Potom když zemřela tchýně na infarkt, tak zůstal tchán v třípokojovém bytě sám, takže jsme ty byty vyměnili a šli jsme tam s manželem. Ale já jsem ve městě zůstat nechtěla, protože... chtěla jsem zpátky na vesnici.“

Hlavní důvod stěhování

Tři ze čtyř respondentek se stěhovaly hlavně kvůli tomu, že se jim ve městě příliš nelíbilo. Byl tam hluk, nevyhovovaly jim stísněné prostory malých bytů, případně měly problémy se sousedy. Děti byly také příčinou přesunu, jelikož městské prostředí nemusí mít vždy pozitivní vliv na vývoj mladého člověka. Jejich představa o kvalitním životě byla jiná, než jim město dokázalo nabídnout a za jedinou správnou možnost tedy považovaly přestěhování se do venkovské oblasti, kde si pořídily dům se zahradou.

„Hlavní důvod toho stěhování byl ten, že jsem nechtěla být v tom městě... My jsme bydleli v jedné z nejlepších částí Ostravy, to znamená u lesa, nízké baráky, přízemní balkon, garáž a hned vedle byl Bílský les. Jenomže... v okamžiku kdy půjdou ty děti do školy, tak už si už moc vybírat nemůžete a já jsem nechtěla, ať

chodí moje děti s cikánama do školy a s těma se jak kdyby... já nemůžu říct že, s nima necítím, ale jako s těma sociálně slabýma, co lítaj jenom po městě... A když by ty děti začaly po venku běhat sami a tam už není žádná kontrola a nevíte, jestli někde hulí nebo... A to já jsem nechtěla. Tím, že jsem vyrůstala na dědině tak tam je to jiné, tam se všichni znají. Pokud neznáte jménem nebo neznáte tu rodinnou historii, tak se znáte aspoň od vidění a víte, které dítě, ke komu patří.“ (Michaela)

Trochu jiný případ je v tomto ohledu Alžběta, která chtěla do lepšího prostředí hlavně kvůli svému manželovi, který byl v době jejich pobytu v Praze alkoholik. Na přírodu byla od mala zvyklá, a proto neváhala a koupila velký dům se zahradou v malé vesnici Buková u Příbramě. Myslela si, že rodině přesun do venkovského prostředí pomůže a sama se tam také bude cítit lépe, její tehdy 14letou dceru ale stěhování zasáhlo do té míry, že musela docházet do psychologické poradny.

„Protože já jsem po restituci koupila dům po rodičích, ale byli jsme tam 4, manžel byl alkoholik, a to se v tom 1+1 nedalo. Takže jsem koupila pozemek v Pičíně, že si postavíme domek, abychom odešli z Prahy do lepšího prostředí, kde nebude tolik lidí a takový ruch. Prostředí tady bylo moc pěkný, i když v Praze to bylo taky dobrý. Navíc mi manžel slíbil, že když se přestěhujeme, tak přestane pít, protože to tady zná a jezdil sem na čundry, jenže to bylo ještě horší. Tak jsem raději koupila tenhle dům, aby mi tamto neprochlastal, Tady jsou vlastně 4 byty, takže jsme se tady před nim mohli zamknout, když vyváděl.“

Bydlení na vesnici

Jelikož se všechny respondentky společně s rodinou přestěhovaly z města na vesnici, zajímalo mě, jak se jim ta změna líbí, a zda jsou v novém místě bydliště spokojené. Jako u předchozí otázky jsou tři dotazované velice nadšené, Alžběta je sice spokojená s domem a pozemkem, ale vzhledem k nedostatku pracovních míst nemůže říci, že by jí bydlení na vesnici úplně vyhovovalo a vidí se spíše někde poblíž většího města, nejlépe Prahy.

„Hmm určitě a nevidím to jenom jako na sobě, ale vidím to i na těch dětech... Kdy sem teda byla nervozní, když nastoupily do Varů do školy a jak to

budou zvládat, ale úplně perfektně. A jakmile fungujou děti a my s manželem, tak i kdybysme byli na konci světa, hlavně, že fungujou ty děti. A říkám, tím že sem tady od mala, mě znaj tady v Merklíně jako malou holčičku, tak jdu venku a voni mi říkají „jé vy ste se sem přestěhovali?“ a já říkám „jojo no“. Je to takový hezký jako.“
(Veronika)

Doprava

Co se dopravy týče, na vesnici je to vždycky horší. Každá z respondentek mi potvrdila, že vlastnit auto je nepostradatelná věc. Snad jen Veronika nemá řidičský průkaz a spoléhá na to, že Merklín je poměrně blízko několika větších měst a dopravní propojenost je zde trochu kvalitnější než někde daleko od civilizace. Dnes se ale těžko spoléhá hlavně na autobusové spoje, které po venkově jezdí bez jakéhokoli řádu. Nejlépe o tom může vyprávět Alžběta, která musí být na zastávce nejpozději 10 minut před pravidelným příjezdem autobusu, jelikož řidiči v okolí absolutně nedodržují jízdní řád.

„...Ale jsem ráda, že auto zase mám, i když jsem opět v mínusu, protože to bylo hrozně těžký, vždyť to vidíte, do toho kopce s těma taškama. Syn mi teda chodil naproti. Ale stalo se mi, že jsem přišla včas na zastávku a stejně mi autobus ujel před nosem. Nebo syn jel na školu v přírodě a autobus jel o 10 minut dřív, takže tam skoro nejel.“

Volný čas

Volné chvíle, které si respondentky čas od času mohou dopřát tráví každá jinak. Např. Veronika se zapojuje do místního dění a společně s ostatními obyvateli vesnice se občas zajde podívat na fotbalový zápas nebo organizuje dětské příměstské tábory. S rodinou se potom rádi starají o zahradu a dům. Michaela naopak s rodinou disponuje značnými finančními prostředky, a proto v každé volné chvíli někam cestují, a to hlavně do přírody a na putovní výlety skrz celou navštívenou zemi. Stanislava s Alžbětou ve svém volnu rády vaří a věnují se domácím pracím.

„No vzhledem k tomu, kolik mám práce, tak téměř žádný volný čas nyní nemám. Ale když už se na chvíli zastavím, tak ráda vařím a pečů a taky si přečtu nějakou knížku třeba, ale to už musí bejt teda, hahaha.“ (Stanislava)

„O volném čase se snažím hodně cestovat, což se nám docela i daří, za poslední 3 měsíce jsme byli už na Srí Lance, v Maroku, na Maledívách, teď jsme se vrátili z Rakouska a zítra letíme do Milána a v dubnu letíme na Madeiru.“ (Michaela)

Specifický životní styl

Před položením této otázky jsem měla vždy velké očekávání, jelikož specifická nebo chceme-li moderní forma životního stylu neodmyslitelně k amenitní migraci patří. Člověk se musí více přizpůsobit novým podmínkám, které jsou výrazně odlišné od těch původních, jež migrantům nabízelo městské prostředí. Myslela jsem si, že respondentky a jejich rodiny minimálně změní postoj ke konzumnímu způsobu života, nebo alespoň změní své chování vůči životnímu prostředí a budou k němu ohleduplnější, jelikož na vesnici se člověk s přírodou setká spíše než ve městě. Opak je ale pravdou, žádná dotazovaná mi nepotvrdila, že by vyznávala alternativní životní styl a u všech zůstala jediná aktivita pouze u třídění odpadu. Třídění je samozřejmě také důležitá činnost, nicméně ji dnes považuji za spíše běžnou i ve městech.

„Nenene, to ne. Žádné takové ty biostravy a raw stravy... Jako nejsem žádný extrémista, ale nebudu podléhat žádnému trendu. Jako je pravda, že když byly děti malé, tak jsem žádné konzervičky nekupovala a nosily normální pleny a v roce už chodily normálně na nočník, ale to spíš bylo kvůli tomu, že jsem nebyla líná. Nebylo to ale kvůli žádnému stylu. No a jinak ty umělé polotovary, tak ty jsme nikdy nejedli. Ale ne protože, že by to... prostě to je škodliví. Tak jak ty děcka se ládujou těma... Mekáčema. Takže z umělé hmoty jídla nejíme.“ (Michaela)

Životní prostředí a příroda

Přírodu mají rádi všichni, o tom není pochyb. Žádná z oslovených respondentek se ale nevyjádřila kladně k tomu, že by se např. snažily přírodě nějak zvlášť ulehčit. Snad pouze Veronika se zmínila, že občas s rodinou vyrazí do lesa

s pytlek na odpadky a sbírají nepořádek, který zde zanechali neohleduplní návštěvníci. Všechny se ale shodly na tom, že příroda je pro ně důležitá a výhody, které oproti městu poskytuje byly jedním z lákadel, proč se přestěhovat na venkov.

„No jako to se mi tady líbí, les, zámek žejo, stromy. Tady nebylo nic, ty stromy, co tady vyrostly, to jsem tady zasázela i ve předu jako co tam je, tak tady nebylo nic, jenom tráva. A syn tady má záhonky. Ted' tady vymýšlíme, jak ekologicky plašit krтка, abych mu neublížila. Chtěla bych ho nějak...hahaha.“
(Alžběta)

Obr. 5: Barokní zámek v Bukové u Příbramě

„Tak samozřejmě, že se zajíme. Ale nevím, co teď chcete slyšet, jestli mě rozčiluje, že jsou moře plné plastů? Mám z toho nepříjemný pocit, Ráda chodím do přírody, jezdíme na kolech, chodíme na hory, bydlíme vlastně pod Beskydami takže... cestujeme hodně. Jako ty problémy mě rozčilují, ale co s tím má člověk dělat? Teďka nastane velký problém, protože Čína přestala odebírat odpad a odpadu je všude plno, i my produkujeme strašně hodně odpadu, ale to musí chtít všichni členové domácnosti, a ne jenom jeden, a to se vždycky špatně řeší, když máte doma 3 chlapy.“ (Michaela)

Budoucí bydlení

U otázky na budoucnost, jak by si respondentky představovaly své bydlení v dalších letech se tři shodly na tom, že by se rozhodně už nikam stěhovat nechtěly a jsou velice spokojené s nynějším místem bydliště a svého rozhodnutí nelitují, naopak jsou zde šťastné.

„...Tak to na 100 procent, máme tady nověj dům, kterej je fakt krásnej a všichni ho milujeme.“ (Stanislava)

„No my určitě s manželem jo hahaha. Já už jsem mu řekla, že se nikam nestěhuju, protože vopravdu pětičlennou rodinau vodstěhovat, to byl teda masakr. Kam se nám rozutečou děti, to už je jejich problém. Naopak chceme si pořídít kočičku, protože máme tady jednu myšku v kůlně a tak, tak at' máme kočku na myši.“ (Veronika)

„Jo určitě, určitě se do města vrátit nechci. A neumim si představit, co bude na staré roky, protože ta společnost se tak posouvá. Dneska už nemaj ty děti čas ani možnosti starat se o ty staré lidi, o ty rodiče svoje, protože to z finančních důvodů ani moc dobře nejde A až budeme my staří, tak se bojím, co bude. Jestli nakonec taky neskončíme v nějakém starobinci. Nevím, co bude no... Nikdy nevíte, jako nemůžu spoléhat na to, že mi někdo pomůže.“ (Michaela)

Jak již z výše zmíněných odpovědí vyplývá, jediná Alžběta by se raději přestěhovala, ne ale přímo do města, stačilo by jí, kdyby daná vesnice byla blízko

většího města, kam by mohla dojíždět do zaměstnání. Nejradši by se ale přizpůsobila svým dvěma dětem, které by raději bydlely ve městě, hlavně tedy dcera, u syna je to složitější, jelikož je hodně introvertní a nemá rád změny. V rozhovoru se mi ale svěřil, že si své budoucí bydlení představuje spíše ve městě.

„No dcera chtěla, abychom šli do Plzně, ale zase jsme usoudili, že jí to v tý pubertě ublížilo to stěhování na tý základce, takže bude lepší syna nechat dochodit tu základku. Jenže syn tím, že sme to měli takový těžký, když jsem byla těhotná a když byl malej a tak, tak byl takovej špatně komunikoval, špatně se seznamoval s lidma, a když už si konečně našel kamarády, tak se nechtěl nikam stěhovat, na střední by chtěl taky chodit s nima. Takže prostě plány se stěhováním se odkládají. Dcera je dospělá, má přítele, můžou kdykoliv přijet, a tak jako se spíš přizpůsobim tomu synovi, kterýmu ten jeho táta hodně ublížoval, a který měl fakt jako strašně špatný... Prostě nekomunikoval s cizíma lidma, bylo to s ním dost špatný.“
(Alžběta)

4.2 Skupina B: děti AM, které se stěhovaly s rodiči na venkov

První ze dvou hlavních skupin respondentů představují děti, které část svého dětství nebo i dospívání prožily ještě ve městě. Socializace se na nich tedy nějakou částí podepsala a jejich pocity ze stěhování jsou nejisté. Za pomoci nadefinovaných výzkumných otázek jsem se pokusila zjistit, jaký názor mají potomci amenitních migrantů na rozhodnutí svých rodičů a zda se v budoucnu chystají pokračovat v nastolené formě života na vesnici.

Bydlení ve městě

Jednou z úvodních otázek bylo zjišťování, jak se respondentům žilo, když ještě s rodinou bydleli ve městě. Většina dotazovaných neměla problém s městským způsobem života a dokázala si na něm najít pozitivní stránky. Většinou se jednalo o již vytvořená přátelství, která nejvíce kvetou v mladším věku. Pro mnohé respondenty bylo těžké opustit kamarády, ale nakonec se s tím většinou vyrovnali.

„Tak bylo to fajn, protože sem nemusel nikam dojíždět, bydleli sme prakticky hnedka vedle školy v takové klidnější části, ne jak většina v západní části, kde byly jenom paneláky, prostě rušný sídliště. Takže to prostředí mi vyhovovalo, znali jsme tam veškerý sousedy, sousedka nás hlídala, byla to taková naše další babička, takže to bylo v pohodě.“ (Jaromír)

„Rozhodně jo. Já jsem mohla kdykoliv MHD za kamarádama, pěšky žejzo ve městě. Všichni bydleli tak nějak v okruhu jednoho km, i babička.“ (Vendula)

Vojtěch a Miroslav se s městem tolik neztotožnili a neshledávali v něm žádní zvláštní výhody.

„Jako město není špatný, ale má to i svý špatný stránky. Tam je hrozná doprava, jako spousta aut, tramvají, křižovatky, a hlavně tam je takovej lehký zločin by se dalo říct. Jako neříkám, že všichni bezdomovci jsou špatný, ale občas se může třeba něco stát, třeba pudu domů a něco se mi stane.“ (Vojtěch)

„Nelíbilo se mi to vůbec, když jsem měl čas, tak sem jezdil k bratrancovi do vedlejší vesnice. Jako malýmu mi to bylo jedno, že sme bydleli ve městě, to sem ještě nevnímal ty negativní vlivy, co tam byly, ale když jsem už chodil do školy, tak mi došlo, že na vesnici to bylo lepší.“ (Miroslav)

Bydlení na vesnici

Vesnické prostředí poté přináší celkem velké rozpory a nedá se jednoznačně říci, zda bydlení sice v domě, ale na vesnici spíše druhé generaci migrantů vyhovuje nebo naopak. Tři dotazovaní se vyjádřili k venkovskému životu spíše negativně, na druhou stranu zbylí tři jsou zde velice spokojeni a už by se do města vrátit nechtěli. Kateřina patří k těm spokojeným, Vendula se zase přiklání spíš k negativům.

„Líbí se mi to moc. Je tu klid, příroda, čisto a hlavně, dům je náš. Nemusíme nikomu nic platit, můžu vysávat i večer. Odpoledne si sednu na terasu a užívám si to, že nemusím být celé odpoledne zavřená doma“ (Kateřina)

„No je to dobrý jako chata, ale pro mě to na bydlení není. Mám ráda přírodu, vypnout, jít se projít a mít nějaký jako svůj klid, ale to nejde prostě pořádkem. Já sice mám řidičák, ale za co sednu, to rozbiju, takže... hahaha. Já na vesnici bydlet nemůžu a bez auta to není slučitelný.“ (Vendula)

Doprava

S dopravou je to všude dost podobné, ve městě s ní nebyl žádný problém, ale na vesnici si člověk musí pořádně spočítat, kdy mu jede, jaký autobus a v kolik

se musí vrátit na zastávku, aby se dostal zpátky domů. Jediným možným a pohodlným řešením je tedy vlastnit automobil, což se jen tak nějakému mladistvému nepoštěstí.

„Ted' už jezdím svým autem. Dřív to bylo hlavně vlakem nebo autobusem, nebo s rodičema autem. Ted' tam jezdím na pivo nebo když si potřebuji vybrat peníze z bankomatu. No anebo do kina a když něco potřebuju koupit. Ale moc často to není, jen podle potřeby.“ (Miroslav)

„Na kole, autem, autobusem, a pak si dokonce naši pořídili skútr, tak sem jezdil na skútru, ale většinou kolo. Nepočítám školu, to sem jezdil autobusem, protože zastávka je přímo před barákem.“ (Jaromír)

Volný čas

Otázkou na volný čas jsem chtěla zjistit, jaké je pro teenagery vyžití na vesnici, zda si musí zábavu vymýšlet sami, nebo se u nich najdou nějaké zajímavé kolektivní aktivity, kde by se mohli zapojit a případně i seznámit s novými lidmi. Na tuto otázku se mi zpravidla dostalo odpovědi, že zábavu si respondenti hledají většinou sami v místě bydliště, kdy se nejčastěji věnují buďto seberozvoji, nebo tráví čas venku na zahradě. Často také chodí na procházky do přilehlých přírodních prostorů, případně se sejdou s místními kamarády.

„Chodila jsem se psy hodně ven, pak ta brigáda a občas tam bývaly plesy nebo tzv. čochy.“ (Kristýna)

„Tady sem byla doma a četla knížky, sledovala filmy, chodila se projít, pěstovala něco na zahradě, něco vyráběla nebo šila. Baví mě šít, tak jsem po večerech něco šila.“ (Vendula)

„Když sem tady tak v poslední době spíš odpočívám kvůli tomu, že budu mít ty zkoušky, takže nemám moc náladu něco dělat. Ale když je hezky, tak jdu třeba na zahradu se podívat. Nebo když mi to tatka dovolí, tak si to tady jedu okouknout na čtyřkolce. Takže tady se vždycky něco vyskytne.“ (Vojtěch)

Specifický životní styl

V rámci otázky na specifický životní styl jsem se respondentům snažila nabídnout škálu několika alternativ, které považuji za aktuálně nejpoblárnější, ale všichni svorně odpověděli, že se ničím takovým nezabývají a jsou spokojeni jako běžní občané ničím se nelišící od ostatních. Stejně jako u první skupiny respondentů se objevovali pouze zmínky o třídění odpadu.

„Specifický životní styl nemám žádný. Rodiče nás k ničemu takovému nikdy nevedli a sama sem si k tomu cestu taky nenašla. Jen se snažíme třídít ten odpad.“
(Kateřina)

„Tak to spíš ne. Pokud jako něco takhle, tak tím stylem, že mi to chutná a že se mi to líbí, ale vůbec ne kvůli ohledu na svoje okolí, nad tím sem se nikdy nezamýšlel.“ (Jaromír)

„Teď asi zatím ne, ale možná v budoucnu něco, že bych nechtěl ohrožovat životní prostředí a tak. Hlavně bych chtěl pořádk třídít odpadky, my tady taky třídíme.“ (Vojtěch)

Životní prostředí a příroda

K přírodě jako takové mají vztah všichni dotazovaní velice kladný. Rádi chodí na procházky a mnozí si bez ní nedokáží představit život. Někteří dokonce těžko snáší neúctu k životnímu prostředí od ostatních, kdy se pozastavují nad okolnostmi, jako je bezstarostné odhazování odpadu kamkoli, jenom ne do popelnic nebo třeba nad zbytečným kácením stromů.

„No jako snažím se prostě aby lidi třeba nekáceli zbytečně stromy. Jako chtěl bych pro to něco třeba udělat. Nelíbí se mi, když je někdo v lese a zahodí tam odpady. Občas třeba něco i vezmu, ale nevim no.“ (Vojtěch)

„Miluju přírodu, což mi tady v Praze chybí. Z města je strašně důležitý občas vypadnout, proto často jezdím domů, abych byla v kontaktu s tou přírodou.“

Obecně si myslím, že by se měli víc podporovat lidi, kteří upozorňují na globální problémy, takže tomuhle taky hodně fandím.“ (Kristýna)

„Asi normální, určitě se mi nelíbí, když někdo schválně dělá nepořádek, třeba vozí bordel do lesa.“ (Miroslav)

Kateřina je jedinou respondentkou, která se o životní prostředí zajímá více než většina běžné populace. Sama se aktivně zapojuje do práce v odpadovém hospodářství, jelikož má k přírodě velice blízký vztah.

„Velice kladný. Za domem máme jen pole, lesy, louky, takže chodím ráda se psem na procházky, do lesa na houby. Také mám dlouhodobou brigádu u společnosti, která se zabývá odpadovým hospodářstvím neboli popeláři, hahaha. Takže se snažíme doma i třídit odpad.“

Budoucí bydlení

Nejdůležitější otázku pro empirický výzkum spojený s diplomovou prací jsem respondentům pokládala na samý konec rozhovorů. Jak si děti amenitných migrantů, které vyrůstaly ve městě, představují svůj budoucí život, pro mě bylo velikou neznámou, a proto jsem si raději nejprve vyposlechla všechna úskalí a pozitiva jejich aktuálního životního stylu. Odpovědi byly opět rozporuplné, u třech respondentů jsem dostala jednoznačnou odpověď ve smyslu, že bydlení na vesnici je pro dokonalá představa a do města se nechystají. V dalších třech případech se dotazovaní spíše přikláněli k životu v městském prostředí, případně městské aglomeraci, jak uvádí např. Jaromír, pro kterého stěhování na vesnici nemělo žádné pozitivní přínosy, spíše naopak.

„Ted'ka určitě bych to viděl na město. I jak jsem se rozhodoval v otázce bydlení nedávno, tak mě to táhlo do města. Nechtěl jsem bydlet někde na periferii, jako odlehlých částí Brna a prostě dojíždět i těch 20 minut MHDěčkem do centra, to určitě ne. Ale do budoucna bych se přesunul na okraj Brna, třeba i nějaká taková vesnička, ale určitě být do dosahu nějakýho velkýho města. Nemyslím ted'ka ani Třebovou ale prostě Brno, Praha... no asi jenom Brno nebo Praha, hahaha.“

Protože předpokládám, že vždycky v těchto městech budeme mít nějaký zaměstnání a už mě pak bude jedno, jestli budu jezdit MHDčkem nebo autem a ať si to zase moje děti prožijou, ať klidně dojíždí, ale chci tam mít svůj klid, takže to vidím někde na okraj. A spíš teda do rodinného domu.“

Podobný názor na to má i Kristýna, která ani na stáří neplánuje přesun na venkov. Praha se stala jejím domovem a je zde nadmíru spokojená.

„Nechtěla bych už žít nikde jinde než v Praze, pokud tedy bereme Českou republiku. Ani v 60 bych nechtěla žít na vesnici hahaha.“

Úplně opačný názor na to má Miroslav, který by se do města za žádnou cenu nechtěl vrátit. Svoji budoucnost vidí nejlépe ve stejné vesnici, kde teď bydlí s rodiči. Chtěl by si zde postavit vlastní dům a založit rodinu.

„Určitě na vesnici, do města teda už nechci. Chtěl bych si postavit svůj dům v naší vesnici, jsem tady šťastnej, je to tady fajn, mám tu hodně známých a práci budu mít ve městě, kde sme dřív bydleli, což je kousek, asi 10 kilometrů, takže to ani nebudu mít daleko na dojíždění, což je taky dost zásadní otázka, pokud si plánuješ, kde budeš jednou bydlet. Taky doufám, že moje partnerka se mnou bude souhlasit, a když ne, tak má smůlu, hahaha.“

S Miroslavem souhlasí i Vojtěch, který by rovněž nejraději zůstal ve vesnici, kde nyní bydlí společně s atomární rodinou. Vojtěch ale ví, že na venkově se těžko hledá práce, takže věří tomu, že do zaměstnání zvládne dojíždět.

„Pokud mi to v budoucnu práce dovolí, že bych stíhal dojíždět do práce, tak bych chtěl zůstat tady v Merklíně.“

4.3 Skupina C: děti AM, které na venkově vyrůstaly/narodily se zde

Třetí a poslední skupinu respondentů představují děti amenitních migrantů, kteří se na vesnici buďto narodily, nebo se společně s rodiči přestěhovali ve velice

útlém věku a ve městě nezažily proces socializace, tudíž je můžeme považovat za ty, které plně vyrostly a dospěly přímo ve vesnickém prostředí.

Bydlení na vesnici

Pro většinu dotazovaných je bydlení na vesnici velice příjemné a město je pro ně spíš jen místo, kde se mohou realizovat ve studiu nebo na brigádě. Vůbec jim nevadí, že do města museli vždycky dojíždět, a proto večerní aktivity s přáteli byly značně omezené. Na venkově se jim povětšinou líbí komunita a to, že si jsou zde lidé blízcí a prostředí nepůsobí tolik anonymně, jako tomu je právě ve městě.

„Jo já jsem na vesnici spokojená, nechtěla bych do konce života bydlet ve městě. Nedokážu si představit, že bych bydlela ve městě. Ted' momentálně sice bydlím ve městě, ale vůbec tady nechci zůstat, chci se vrátit na vesnici.“
(Magdaléna)

„Jo je to fajn, já to tam mám strašně rád, protože v té vesnici se všichni znají a mám tam hodně kamarádů, se kterými se znám od malička, protože tam vlastně bydlím od malička že. A furt tam všechny vídáme, všichni se známe, takže je to tam fajn.“ (Kristián)

Daniel se spolu s rodiči na vesnici přestěhoval, když mu bylo 6 let, takže si něco málo z městského prostředí ještě pamatuje. Když ale oba různé světy porovná, rozhodně se mu nynější život zamlouvá mnohem více. Podobně je na tom i Dominik, kterého se přesun na vesnici dotkl, když mu bylo 5 let.

„No je to bomba oproti města. Jak jsem říkal, my jsme teda původně ve městě byli spíš na takovym předměstí, takže tam byl relativně klid. Ale vesnice je v tomhle určitě lepší, je tam hromada místa, člověk má pro sebe větší osobní prostor. Máme samozřejmě i větší pozemek, kde se můžeš realizovat. Takže je to mnohem příjemnější. Největší výhoda je rozhodně ten klid. Máme fajn sousedy, v panelovym domě byli všude sousedi, takže všichni všechno slyšeli... Hlavně máme všichni pořádný kus svého soukromí. Dřív jsme s bráchou bydleli v jednom pokoji, rodiče měli dohromady ložnici, a pak jsme měli jenom chodbu, a to je všechno.“
(Daniel)

„Jako teďka už si to nedokážu představit, že bych tady nebyl spokojenej oproti tomu, co bylo ve městě. Ale jako teďka mám školu, pak přijedu kolem čtvrtý vždycky domů a přes tejdě to je takový, že brzy ráno vstanu. Prostě, než člověk přijede a dojede...“ (Dominik)

Jediný Sebastián se s vesnickým prostředím vůbec neztotožňuje, a naopak je na rodiče spíše naštvaný, že se z Ústí nad Orlicí stěhovali hned několikrát a vždycky do velice malé vesnice.

*„No hov*o, fakt mrt*a. Jo fakt strašný, já to nesnášel a záviděl sem děckám z města.“*

Doprava

Dopravní situace byla pro všechny respondenty naprosto stejná, celý život byli odkázáni na městskou dopravu, a to konkrétně na autobusy. Autem je rodiče vozili málokdy, pouze jeden respondent se zmínil, že již půl roku vlastní řidičský průkaz a pořídil si vlastní automobil, takže se vozí do školy sám. Nikdo z nich ale neměl problém s příměstskou dopravou a jsou na tento způsob přepravy od mala zvyklí.

„Z té mojí vesnice jezdím vlastně dálkáčem autobusem, je to asi 10 minut. A pak jezdím tramvajou, taky asi 10 minut, takže to se celkem dá.“ (Kristián)

„Dojždím veřejnou městskou dopravou, takže tramvaje a autobusy. Teď jsem si pořídil auto, takže dojždím autem.“ (Daniel)

„No v Nošovicích pěšky a pak všude autobusem.“ (Magdaléna)

Volný čas

U volnočasových aktivit se respondenti celkem rozcházel. Většina z nich ale označila jako jednu z nejoblíbenějších činností setkávání se s přáteli ať už přímo

na vesnici, nebo ve městě. Kristián ale např. zmínil i to, že pravidelně dochází do dobrovolného hasičského sboru.

„Tak svůj čas trávím většinou tak, že chodím do hasiče, to vlastně chodím do vedlejšího města, vedle Krmelína. Pak sem často s kamarády takhle z vesnice nebo ve škole sem tady v Ostravě a sem s kamarády tady ze školy.“

Dominik naopak svůj volný čas využívá hlavně pro sebe a s přáteli se stýká spíše ve chvílích, kdy je ve škole.

„Tak svůj volnej čas... starám se o svého králíčka nebo sem venku na kole nebo hodně sem chodil chytat ryby.“

Venkovského prostředí si hodně užívala Magdaléna, která ještě nedávno bydlela s rodiči na vesnici. Měla zde spoustu přátel, se kterými mohla podnikat různé aktivity, a to hlavně sportovnějšího zaměření.

„No tak šla jsem ven se psama, jezdili jsme na bruslích, občas jsme šli na nějaké hory. Jako já jsem totiž takový asociál no, ale co na vesnici že jo. Tam moc jako kulturní vyžití není, takže spíš, že jsme šli někam z kamarádama ven nebo někam posedět. Ale víceméně volný čas byl, že jsme se šli někam projet na kole, bruslích. Nebo jsme vzdali psy a šli jsme na řeku. Tady si do kina nezajdeš, to pak musíš do města no.“

Město jako svůj volnočasový prostor v zásadě využívá hlavně Daniel, který zde hledá kulturní akce, posezení s přáteli, a hlavně má v Ostravě brigádu v kavárně, která jde ruku v ruce s jeho životním stylem.

„Tak já svůj volný čas trávím tady v Ostravě, hlavně tady v centru a nemyslím tím obchodáky a tak, ale snažím se tady kulturně a pracovní vyžít. Takže já pracuju v kavárně, kde se snažím být co nejvíce. Děláme tam takové third wave of coffee, což je takovej spíš životní styl. Děláme tam i přednášky a divadla.“

Specifický životní styl

K alternativnímu životnímu stylu se přihlásili během rozhovorů pouze Sebastian s Danielem. U zbytku respondentů jsem se nic neobvyklého nedozvěděla, pouze se zmínili o třídění odpadu, ale spíše vůbec nevybočují ze zlatého středního proudu.

„Jo asi jak je teď populární ta hipsteřina, tak tam se teďka trochu orientuju. Nejsem nějaký ortodoxní hipster, ale mám rád některá spektra tohodle životního stylu. Co se týká zájmu o životní prostředí třeba, pečování o kulturu předchozí a uchovávání té přechází kultury, jak se teď vrací ty předchozí věci jako tašky a batohy. I ten styl oblékání a nějaké ty lidské hodnoty.“ (Daniel)

„No nejím to maso, takže jsem vegetarián. Nemám rád zabíjení zvířat, je to fakt přežitě a lidi se k nich chovaj jak hovada, je to fakt hnus a tohle nechci podporovat.“ (Sebastian)

„Ale jako vim, že je to špatně, vnitřně vim, že to je špatně, ale nějak moc mě to... ani nevím. Ti říkám, že ani nevím, kde jsou kontejnery, hahaha u baráku máme jen černé hahaha. Já nevím, kde jsou vůbec na plast na papír, nevšimla jsem si toho za tu dobu, co tady sem, takže nevím, kde jsou nějaké kontejnery.“ (Magdaléna)

Životní prostředí a příroda

U otázky na přírodu se všichni respondenti shodli v tom, že k ní mají velice kladný vztah a v jejich životech hraje důležitou roli. Magdaléna, která aktuálně bydlí v Opavě nedostatkem přírody trpí asi nejvíce.

„No třeba v Opavě mi hrozně chybí ty Beskydy, které byly u našich, kde jsem to měla za domem. To jsem sedla na kolo a byla jsem za chvíli na Prašivé nebo Skaličáku. Tady jsou nejbliž Jeseníky, prostě Opava je taková placka, i když je tu zeleně celkem dost, tak to pořád není ono. Není tu takový ten klasický les, a tak a Jeseníky jsou daleko, takže to mi chybí.“

Daniel se o životní prostředí začal zajímat teprve nedávno, když si podával přihlášky na vysoké školy, ale o to intenzivněji.

„Hmmm já jsem se o to začal zajímat teďka k přijímacímu řízení na tu školu, abych měl větší rozhled. Ale snažím se, aby můj životní styl a moje chování mělo co nejméně nevhodný dopad na životní prostředí. To znamená, že my třeba doma třídíme odpad, a tak obecně, to už od jakživa. Co se týče třeba takových těch obalů na potraviny, tak to jsme taky proti tomu a snažíme se to nějak řešit. Třeba tady v kavárně podporujeme různý kampaně proti těm plastovým kelímkům. Snažíme se to ŽP tady trochu uchovat. Ještě ke všemu Ostrava je známá tady tím špatným ovzduším. Takže ty podniky bez obalu to dneska letí.“

Budoucí bydlení

Stejně jako u předešlé skupiny respondentů jsem si stěžejní otázku celého výzkumu nechala až na konec. Musím říci, že mě všechna zjištění docela překvapila, jelikož nadpoloviční většina dotazovaných své budoucí bydlení vidí spíše ve městě než ve venkovském prostředí, ačkoli jsem zprvu předpokládala, že tomu bude naopak. Důvody tohoto rozhodnutí nejsou vždy úplně jasné a rozhodnutí také někteří nepovažují za definitivní, ale jsou adekvátní k aktuální životní situaci.

„Jako po střední už bych chtěl do nějakýho města, ale nevím, jestli bych chtěl dál studovat vysokou.“ (Dominik)

„No asi jo. Určitě by sem chtěl nejdřív, až odejdu z domu, tak normálně sem chtěl bydlet v nějakým bytě se spolubydlicíma nebo s kamarádem a tak. A pak až bych si našel ženu a měl sem práci, měl by sem jistou práci, tak bych si chtěl určitě někde nějaký malý baráček postavit. Třeba na okraji města, někde úplně na okraji, nebo na nějaké vesnici. Ale spíš na té vesnici, protože i kdyby sem měl děti, tak je to pro ně lepší ta vesnice než ve městě.“ (Kristián)

„To je hodně zajímavé. Spíše jsem si sebe představoval v nějakém bytě někde u centra. Ale jako já jsem hodně přizpůsobivý v tomhle a spíš jde asi o kouzlo toho okamžiku a místa. Nevím, jak přesně to popsat. Moc jsem nad tím nepřemýšlel, ale spíš si představuju to město. Protože teďka už myslím na ten studentský život, to jsou koleje anebo nějaké priváty. A rodinný dům jako pro mě nehorázná jakoby zátěž. Já mám strach z půjček a hypoték, takže si to moc nedokážu představit, jak bych o to pečoval. To finančnictví a tak. Já jsem hodně opatrný v tomhle.“ (Daniel)

„Jako já na to asi nejsem úplně zralý, abych dokázal ocenit ty klady vesnice, jako je klid a gemeinschaft a podobně. Prostě ta vesnice mi nemůže nabídnout to, co město. V Hradci je fakt velký vyžití a každý den můžeš něco dělat, na vesnici je to tak pro důchodce. Až moc sem si zvykl na to, co mi město dává. Takže se rozhodně neplánuju vrátit na vesnici.“ (Sebastián)

„No nechtěla bych bydlet ve městě, chtěla bych bydlet na vesnici. Chybí mi rodinný dům, protože teď jsem v bytě. Chybí mi zahrada a takový to, že si tam můžu číst, nebo si tam dát snídani a tady v tom bytě to není. Tak to bych asi chtěla domek se zahradou a nechci zůstat ve městě. Ale zase nechci bydlet úplně na samotě kdy zase je to takové, že jsi tam fakt sám a je tam složitý dojezd někam do civilizace. Tak to zas ne, taková nějaká příměstská vesnice.“ (Magdaléna)

4.4 Zhodnocení výsledků

V poslední kapitole týkající se empirického výzkumu jsou shrnuty odpovědi na všechny výzkumné otázky a zjištěná fakta jsou rozdělena do tří skupin, které kopírují skupiny dotazovaných respondentů. První odstavec vždy patří skupině A, druhý odstavec skupině B a třetí odstavec skupině C, přičemž za každým odstavcem je uvedeno písmeno náležící ke své skupině. Některé výzkumné otázky nebyly pokládány všem skupinám, jelikož zde nebyly relevantní.

Dětství na venkově prožily tři respondentky ze čtyř, a právě tyto tři dotazované svoji budoucnost i nadále vidí ve venkovském prostředí. Poslední respondentka svá dětská, pubertální a dospělá léta prožila v Praze, ke které si vytvořila vztah a ačkoli nyní bydlí na vesnici, raději by se navrátila právě zpět do Prahy, nebo by se k ní chtěla alespoň přiblížit. (A)

Důvodem k přestěhování se z města na vesnici bylo u všech dotazovaných jednoznačně lepší životní prostředí. (A)

U otázky na **spokojenost s bydlením ve městě** se mi dostalo u třech respondentek kladného zhodnocení. Poslední dotazovaná byla ve městě zásadně nespokojená, a proto se s celou rodinou, co nejdříve to bylo možné, přestěhovala na venkov. (A)

Čtyřem dotazovaným dětem se bydlení městě spíše líbilo a byly zde spokojeny. Dva respondenti byli v městském prostředí velice nespokojeni a za rozhodnutí svých rodičů přestěhovat se na venkov jsou nyní velice vděční. (B)

Dalším tématem byla **spokojenost s bydlením na vesnici**. Zde se projevil stejný formát odpovědí, jako u otázky na dětství. Tři respondentky jsou na vesnici více než spokojené, ale poslední z nich se zde necítí úplně nejlépe, a to hlavně z důvodu špatné zaměstnatelnosti. (A)

Bydlení na vesnici se třem dotazovaným velice zamlouvá a jsou zde nyní spokojeny. Druhá polovina respondentů se s venkovským prostředím příliš neztotožnila a raději by bývali byli zůstali v městském bytě. (B)

Čtyři respondenti z poslední skupiny dotazovaných prohlásili, že se jim bydlení na vesnici líbí a neshledávají v tom žádný větší problém. Poslední tázaný se vyjádřil více než jasně, že venkovský život není nic pro něj a celý život záviděl ostatním dětem, které pocházely z města. (C)

Také mě zajímalo, jak na vesnici respondenti řeší problémy s **dopravou**, která je zde značně omezená ve srovnání s městem. Tři z respondentek řeší přepravování se mezi domovem a městem za pomoci automobilu. Čtvrtá spoléhá na pravidelnou a celkem spolehlivou městskou dopravu. (A)

Dopravu řeší respondenti spadající do druhé skupiny různými způsoby, nejčastěji je využíváno autobusové spojení (zmněno ve všech případech), méně často se poté jezdí vlakem a dva dotazovaní nyní vlastní svůj automobil, který se stal jejich preferovaným prostředkem určeným k dopravě. (B)

Vzácné shody se dostalo u třetí skupiny, kdy všichni svorně prohlásili, že téměř jediný prostředek, který využívají k přepravě, je příměstský autobus. (C)

Specifický nebo **alternativní způsob života** nevyznává ani jedna z dotázaných žen. Všechny svorně zastávají názor většinové společnosti a za ničím zvláštním se nehoní. Jedinou zajímavostí, o které se zmínily všechny respondentky, je třídění komunálního odpadu, kdy se této činnosti věnují všechny. (A)

Stejně jako u první skupiny dotazovaných, ani u druhé skupiny se nikdo kladně nevyjádřil k otázce týkající se specifického životního stylu. (B)

Tři respondenti odpověděli, podobně jako tomu bylo u předchozích skupin, spíše odmítavě. Jeden z dotazovaných se ale hlásí k životnímu stylu, kdy se jeho členové nazývají „hipsteři“. Poslední dotazovaný svůj život upravil tak, že přestal jíst maso a stal se vegetariánem, jelikož nesouhlasí s masovým zabíjením zvířat za účelem ekonomického zisku. (C)

Otázka týkající se **vztahu k přírodě a životnímu prostředí** také dostala jednotnou odpověď, a to konkrétně takovou, že vztah mají všechny respondentky k přírodě velice kladný a byl to také jeden z důvodů jejich stěhování se do venkovských oblastí. (A)

Hluboký vztah k životnímu prostředí a přírodě obecně si vybudovali pouze dva respondenti spadající do druhé kategorie. Zbylí čtyři respondenti se k tomuto tématu vyjádřili spíše neutrálně. (B)

Velice kladný vztah k přírodě uvedli celkem čtyři respondenti, kdy jim okolní životní prostředí, jež jim nabízí různorodé možnosti, značně obohacují život. Jeden z dotazovaných se dokonce o problematiku spojenou s environmentalismem zajímá více a snaží se za pomoci zlepšení svých osobních životních návyků přírodě trochu odlehčit. (C)

Činnosti provozované o **volném času** jsou už různorodé. Dvě respondentky se nejčastěji věnují domácím pracím. Jedna se poměrně aktivně zapojuje do místního dění, a dokonce organizuje dětské tábory. Poslední respondentka velice ráda a často cestuje, ať už pouze s manželem, nebo i s oběma syny. (A)

Ohledně trávení volného času se všichni respondenti z druhé skupiny shodli na tom, že jej tráví převážně na vesnici, ať už zabaví sami svými soukromými aktivitami, nebo se zde potkávají s přáteli. (B)

Dva respondenti nejraději tráví svůj volný čas s přáteli ve městě, další dva se také přiklánějí zábavě s kamarády, ta se ale spíše odehrává na vesnici nebo v místních spolcích. Poslední respondent se jevil jako největší introvert a svůj čas si užívá sám pro sebe, nejraději doma na zahradě a se svým domácím mazlíčkem. (C)

Co se **budoucího bydlení** týká, tak všechny respondentky by nejraději zůstaly na venkově. Tři z nich by se do města už nevrátily, čtvrtá svoji budoucnost nevidí úplně jasně a jak již bylo zmíněno, uvažuje i o možném návratu do města nebo se mu chtěla alespoň prostorově přiblížit. (A)

Tři z dotazovaných vidí svou budoucnost spíše v městském prostředí, kde také vyrůstali. Druhá polovina oslovených byla životem na vesnici velice zaujata, a proto se v dalším životě vidí spíše zde než ve městě. (B)

Pouze dva respondenti, kteří prožili celý dosavadní život ve venkovském prostředí, chtějí svůj budoucí život směřovat právě do těchto končin. Zbylí tři respondenti si představují svoje další bydlení ve městě. (C)

5. Diskuze a závěr

5.1 Diskuze

V závěrečné části diplomové práce bych chtěla shrnout výsledky svého empirického výzkumu a porovnat je s dalšími výzkumy, které jsou zvolenému tématu nejbližší.

V monografii *Amenitní migrace do venkovských oblastí České republiky* se autoři velice okrajově zmiňují o potomcích amenitních migrantů. Mluví zde o tzv. postamenitní migraci, která většinou vzniká právě konfliktem mezi oněmi generacemi. Mladá generace migrantů nevidí perspektivu a výhody bydlení na vesnici a velmi tíhne k městskému prostředí, které skýtá mnohem více možností ke společenskému, kulturnímu, nebo i sportovnímu vyžití. Dalším důležitým důvodem je možnost kvalitnějšího vzdělání a budování kariéry. Z těchto důvodů se amenitní migranti v některých případech vrací do měst, aby svým potomkům umožnili přístup k výše zmíněným výhodám [Bartoš et. al, 2011; 107].

Tyto výsledky se v mém výzkumu nepotvrdily. Pouze u jedné z rodin jsem zaznamenala jistou vůli k návratu do města, hlavním důvodem zde ale nejsou potřeby potomků, nýbrž nedostatek pracovních míst v místě nového bydliště amenitních migrantů.

Výzkumu druhé generace amenitních migrantů se zatím nikdo nevěnoval, v České republice se této problematice okrajově zabývala socioložka Hana Librová a její studenti při tvorbě publikace *Věrní a rozumní*, která je navazujícím pokračováním na knihu *Pestří a Zelení*. Vojtěch Pelikán, Lucie Galčanová, Lukáš

Kala se vydali po stopách druhé generace pestrých a zelených. Při svém pátrání byli většinou úspěšní a podařilo se jim spojit se s 21 respondenty, kteří byli ochotni odpovědět na několik jejich dotazů. Jednou z otázek byl právě způsob aktuálního bydlení. Badatelům se dostalo většinou odpovědi, že děti pestrých ze dvou třetin (14:7) nyní bydlí v městském prostředí a na venkov spíše zanevřely, nicméně možný návrat také nevylučují. Dalším zajímavým zjištěním poté bylo, že se všichni respondenti shodli na tom, že jejich dětství bylo šťastné a spokojené a izolovanost je nijak nepoznamenala. Nikdo nevyjádřil negativní názor, kterým by dával najevo, že by jejich dospívání a dětství bylo o něco ochuzeno [Librová, 2016; 275-288].

Publicista Tomáš Feřtek se ve svém článku v časopise Ekolist také zmiňuje o druhé generaci lidí, kteří zvolili odlišný způsob života než většina běžné populace. Z jeho názoru je patrné, že za pravděpodobnější možnost považuje fakt, že se děti tzv. skromných vrátí do kolotoče mainstreamu a zařadí se k většinové populaci a jejich konzumním životům.

„Prostý předpoklad, že děti v rodině okoukají skromný životní model a pak ho budou dál šířit, se nepotvrdil. Pokud mohu ze zkušenosti soudit, reagují dospívající děti dvojitým způsobem. Část z nich se vzbouří už s probíhající pubertou, takže někdy tak ve třinácti rodičům tu „dobrovolnou chudobu“ vyčtou jako neschopnost nebo pokrytectví. (...) Nebo děti onen lehce alternativní a skromný životní styl zdánlivě bez protestu vydrží do konce střední školy, ale pak si co nejrychleji hledají nějaké zaměstnání, protože možnost vydělávat normální peníze je pro ně symbolem svobody a vlastní životní cesty.“ [Feřtek, 2011; online]

5.2 Závěr

Způsob, jakým jednotlivec prožije své dětství a dospívání má jednoznačně vliv na jeho budoucí život a bydlení. Oslovení amenitní migranti nelitují svého rozhodnutí, kdy se přestěhovali z městského prostředí na vesnici a jsou nyní ve svém novém místě bydliště spokojeni. Na základě provedených hloubkových rozhovorů bylo zjištěno, že polovina dotazovaných potomků amenitních migrantů, která v městských oblastech prožila značnou část svého dětství a dospívání, v budoucnu o svém životě a bydlení ve městě spíše neuvažují. Druhá

polovina oslovených dětí by se do města jednou ráda vrátila a založila zde rodinu. Nadpoloviční většina dětí, které se narodily amenitním migrantům již ve venkovském prostředí, vidí svůj budoucí život ve městě. Druhá a menší část respondentů, kteří spadají do této skupiny, na vesnici chtějí zůstat i v pozdějším věku. U obou skupin respondentů druhé generace amenitních migrantů není jejich budoucnost v ohledu bydlení zcela jasná.

Diplomová práce a její výzkumná část přispěla ke stavu dosavadního poznání problematiky amenitní migrace, a to hlavně v oblasti týkající se druhé generace amenitních migrantů. Potomci migrantů nebyli doposud středem zájmu výzkumníků, kteří se problematice amenitní migrace věnují. Přestože vzorek respondentů oslovených pro vyhodnocení kvalitativního výzkumu je malý, lze práci a její výsledky považovat za pilotní studii zabývající se druhou generací migrantů a může tedy posloužit jako podklad pro další badatele.

Pro další pokračování ve výzkumu potomků amenitních migrantů doporučuji provést rozsáhlejší studii, a to nejlépe v kombinaci kvantitativního a kvalitativního výzkumu. Také doporučuji více se zaměřit na názor dotazovaných ke konzumerismu a na vztah rodič vs. dítě, který může v budoucnu ovlivnit rozhodování druhé generace, jak budou chtít prožít svůj život.

6. Bibliografie

BARTOŠ, Michael, Drahomíra KUŠOVÁ, Jan, TĚŠITEL, Marie NOVOTNÁ, Jan, KOPP, Jaroslav, MACHÁČEK, Laurence A.G. MOSS, Romella, S. GLORIOSO. *Amenitní migrace do venkovských oblastí České republiky*. Kostelec nad Černými Lesy: Lesnická práce, 2011. ISBN 978-80-87154-49-6.

BARTOŠ, Michael, Drahomíra KUŠOVÁ, Jan, TĚŠITEL. *Amenitní migrace – specifická forma migrace obyvatel*. AUSPICIA, 2009. Vol. 6 (2), s. 103-109. ISSN 1214-4967.

BARTOŠ, Michael, Drahomíra KUŠOVÁ. *Amenitní migrace jako specifická forma globální migrace obyvatel a její vliv na kvalitu života*. Životné prostredie. 2005. Vol. 39 (6), s. 315-318. ISSN 0044-4863.

BARTOŠ, Michael, Drahomíra KUŠOVÁ, Jan TEŠITEL. *Amenity migration as an example of the context of the environmenal migration*. In STOJANOV, Robert, J. NOVOSAK (eds.): *Migration and Development*. Cambridge Scholars Publishing, 2008. Chapter 3, s 57-74. ISSN 978-1-4438-0038-9.

COMMISSION, European a EUROSTAT. *Push and pull factors of international migration: a comparative report*. 2000 ed. Luxembourg: Off. for Official Publ. of the Europ. Communities, 2000. ISBN 92-828-9721-4.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0139-7.

DRBOHLAV, Dušan. *Migrační motivace, regionální a sídelní preference obyvatelstva - teoretická východiska v československé a zahraniční literatuře*. Sociologický Časopis. 1990. 26, č. 5. s. 358-374. ISSN 00380288.

DRBOHLAV, Dušan, UHEREK, Zdeněk. *Reflexe migračních teorií*. Geografie. 2007. 112, č. 2. s. 125-141. ISSN 1212-0014.

DUFFKOVÁ, Jana in *Aktuální problémy životního stylu: sborník referátů a příspěvků ze semináře sekce Sociologie integrálního zkoumání člověka a sekce Sociologie kultury a volného času*. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2005. ISBN 80-7308-131-8.

ERIKSEN, Thomas Hylland. *Syndrom velkého vlka: hledání štěstí ve společnosti nadbytku*. Brno: Doplněk, 2010. Sociálně-ekologická edice. ISBN 978-80-7239-244-5.

- GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203124-4.
- GLORIOSO, S. Romella, Laurence MOSS. *Origin and development of the amenity migration concept*. Kaslo. 2011
- GLORIOSO, S. Romella, Laurence MOSS. *Amenity Migration to Mountain Regions: Current knowledge and strategic construct for sustainable management*. *Social Change*. 2007. 37, č. 1, s. 137-161
- GREGORY, Derek. *The dictionary of human geography*. 5th ed. Malden, MA: Blackwell, 2009. ISBN 978-1-4051-3287-9.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
- HUNTINGTON, Samuel P. *Střet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu*. Praha: Rybka Publishers, 2001. ISBN 8086182-49-5.
- CHIPENIUK, Raymond. *Planning for amenity migration in Canada*. *Mountain Research and Development*. 2004. 24, č. 4, s. 327-335. ISSN 0276-4741.
- CHIPENIUK, Raymond, Eric RAPAPORT. *What is amenity migration and how can small mountain communities measure it*. In MOSS L.A.G, GLORIOSO, R.S. KRAUSE, A. (eds): *Understanding and managing Amenity-led migration in mountain regions*. The Banff Centre, Banff, Alberta, Canada, p. 212–219.
- ILLINITCHI, PROCHÁZKOVÁ, Cristina. *Vybrané teorie migrace a jejich význam při vytváření migračních politik*. *Acta Oeconomica Pragensia*. 2010. č. 6. ISSN 1804-2112.
- KOHÁK, Erazim. *Zelená svatozář: kapitoly z ekologické etiky*. 2. přeprac. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000. ISBN 978-80-85850-86-4.
- KOPP, Jan, Marie NOVOTNÁ. *Metodické přístupy k vymezení potenciálu krajiny pro amenitní migraci*. *Miscellanea Geographica: Universitatis Bohemiae Occidentalis*. 2007, č. 13, s. 175-182. ISBN 978-80-7043-658-5.
- KOPP, Jan, Marie NOVOTNÁ, Drahomíra KUŠOVÁ, Michael BARTOŠ. *Krajinně-ekologické faktory amenitní migrace obyvatel na příkladu modelových*

venkovských krajín České republiky. Sborník vědeckých prac. Nitra: Združenie BIOSFÉRA. 2009, s. 219-228. ISBN 978-80-968030-9-5.

KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada, 2010. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2456-0.

KUBEŠ, Jan. *Chataření a zahrádkaření v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic*. In: Kubeš, J. a kol.: "Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II.", Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2009. s. 120-139. ISBN: 978-80-8083-734-1

LAMPIČ, Barbara, Irena MRAK. *Globalization and foreign amenity migrants: The case of foreign home owners in the Pomurska region of Slovenia*. European Countryside. 2012, 1, s. 45-56. ISSN 183-8417.

LIBROVÁ, Hana. *Pestrí a zelení: (kapitoly o dobrovolné skromnosti.)*. Brno: Veronica, 1994. ISBN 80-85368-18-8.

LIBROVÁ, Hana. *Decentralizace osídlení – vize a realita*. Sociologický časopis. 1996, 32, č. 3, s. 285-296. ISSN 0039-0288.

LIBROVÁ, Hana. *Vlažní a váhaví: (kapitoly o ekologickém luxusu)*. Brno: Doplněk, 2003. Společensko-ekologická edice. ISBN 80-7239-149-6.

LIBROVÁ, Hana. *Věrní a rozumní: kapitoly o ekologické zpozdilosti*. Brno: Masarykova univerzita, 2016. ISBN 978-80-210-8454-4.

LIPOVETSKY, Gilles. *Paradoxní štěstí: esej o hyperkonzumní společnosti*. Praha: Prostor, 2007. Střed (Prostor). ISBN 978-80-7260-184-4.

LOQUENZ, Jan, Martin, ŠIMON. *Amenitní migrace. Geografické rozhledy*. 2013, 13-14, č. 2, s. 26-17. ISSN 1210-3004.

MASSEY, S. Douglas. *Economic development and international migration in comparative perspective*. Population and Development Review. 1988, 14, č. 3, s. 383-413. ISSN 0098-7921.

MLÁDEK, Jozef. *Základy geografie obyvatelstva: vysokoškolská učebnice*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1992. ISBN 80-08-00768-0.

MOSS, A.G. Laurence. *Transforming rural culture economy and landscape*. Kaslo: The new ecology press. 2014. ISBN: 978-0-9936351-0-6.

- MOSS, A.G. Laurence. Beyond Tourism: The Amenity migrants. In M. Mannermaa, S. Inayatullah, R. Slaughter. Coherence and Chaos in Our Uncommon Futures, 1994. Turku School of Economics, s. 121-128
- PAVLÍK, Zdeněk, Jitka RYCHTAŘÍKOVÁ a Alena ŠUBRTOVÁ. *Základy demografie*. Praha: Academia, 1986.
- PETERSEN, William. *A general typology of migration*. American sociological review. 1958, 23, č. 3, s. 256-266. ISSN 0003-1224.
- SIMMEL, Georg [Z NEMECKÝCH ORIG. VYBRAL a PREL. A DOSLOV NAPÍŠ. LADISLAV ŠIMON]. *O podstate kultúry eseje*. Bratislava: Kalligram, 2003. ISBN 8071496049.
- SINGER, Peter. *Osvobození zvířat*. Praha: Prah, 2001. ISBN 80-7252-042-3.
- SPIEZIA, Vincenzo. *Measuring regional economies*. Statistics Brief OECD. 2003 č. 6, s. 2.
- SUNEGA, Petr, Daniel ČERMÁK a Zdenka VAJDOVÁ. *Dráhy bydlení v ČR 1960-2001: minulá, současná a budoucí stěhování občanů ČR ve výzkumu postojů k bydlení*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2002. Sociological papers, 02:5. ISBN 80-7330-018-4.
- ŠIMON, Martin. *Kontraurbanizace: chaotický koncept.?* Geografie. 2011, 116, č. 3, s. 231-255. ISSN 1213-1075.
- TODARO, Michael. Paul. *A Model for Labor Migration and Urban Unemployment in Less Developed Countries*. American Economic Review. 1969, 59, č. 1, s. 138–148. ISSN 0002-8282.

Elektronické zdroje

- Amenity in English. Dictionary.cambridge [online]. Public Domain: Dictionary.cambridge, 1999 [cit. 2017-12-30]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/amenity>
- Co znamená Freegan? Freegan.info [online]. Public Domain: freegan.info, 2008 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <http://freegan.info/what-is-a-freegan/translations/czech/>

FERŤEK, Tomáš. Je skromnost dědičná? Ekolist.cz [online]. 2011 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/publicistika/nazory-a-komentare/tomas-fertek-je-skromnost-dedicna>

KUBÍČKOÁVÁ, Klára. *Na samotě u lesa. Jak doopravdy žijí lidé, kteří se vzdali města*. Bydlení.idnes.cz [online]. 2016 [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: https://bydleni.idnes.cz/bydleni-na-vsi-zivot-na-vesnici-je-lepsi-mesto-fo6-dum_osobnosti.aspx?c=A160829_162058_dum_osobnosti_web

MARKUSOVÁ, Renata. *Relativní deprivace*. Sociologická encyklopedie [online]. Public Domain: Sociologická encyklopedie 2017 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Deprivace_relativni

7. Seznam obrázků

Obr. 1: Možné faktory vedoucí k amenitní migraci

Obr. 2: Vývojová stádia amenitní migrace

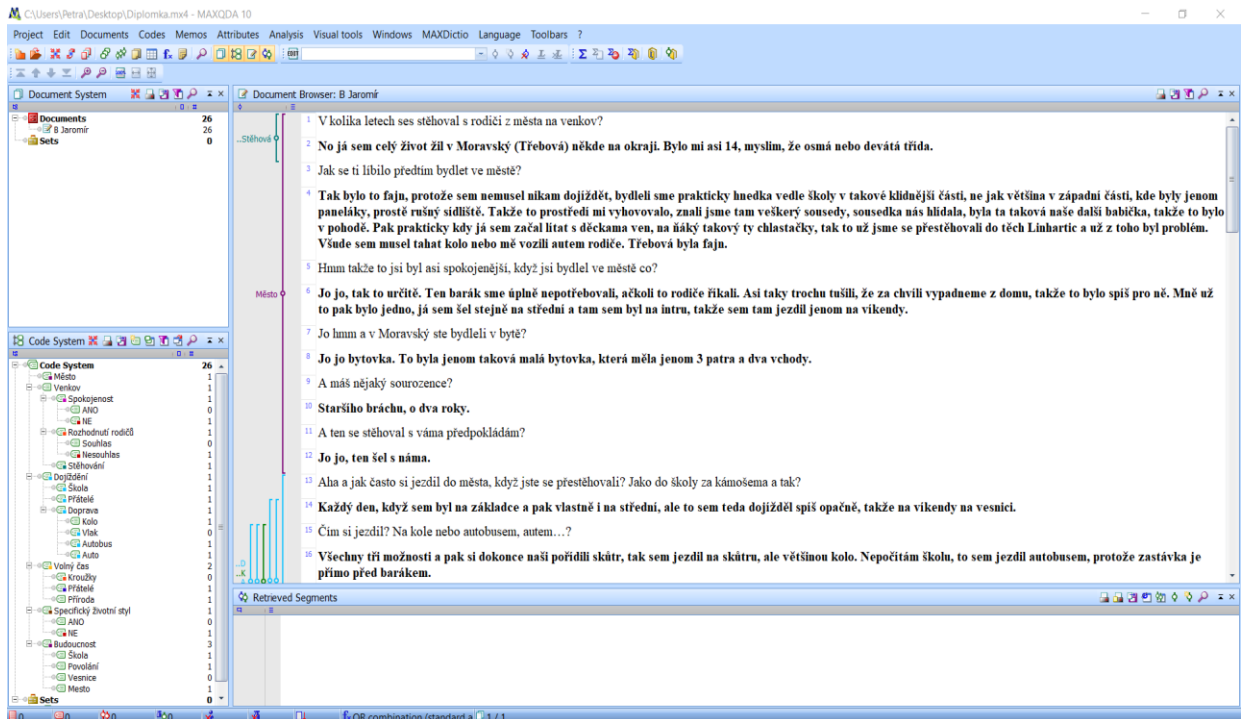
Obr. 3: Konstrukt amenitní migrace z roku 2005

Obr. 4: Konstrukt amenitní migrace z roku 2011

Obr. 5: Barokní zámek v Bukové u Příbramě

8. Přílohy

Náhled programu MAXQDA 10

Kódovací systém

Code System [26]

Město [1]

Venkov [1]

Spokojenost [1]

ANO [0]

NE [1]

Rozhodnutí rodičů [1]

Souhlas [0]

Nesouhlas [1]

Stěhování [1]

Dojíždění [1]

Škola [1]

Přátelé [1]

Doprava [1]

Kolo [1]

Vlak [0]

Autobus [1]

Auto [1]

Volný čas [2]

Kroužky [0]

Přátelé [1]

Příroda [1]

Specifický životní styl [1]

ANO [0]

NE [1]

Budoucnost [3]

Škola [1]

Povolání [1]
Vesnice [0]
Město [1]

Ukázka okódovaného rozhovoru

1	V kolika letech ses stěhoval s rodiči z města na venkov?
2	No já sem celý život žil v Moravský (Třebová) někde na okraji. Bylo mi asi 14, myslím, že osmá nebo devátá třída.
3	Jak se ti líbilo předtím bydlet ve městě?
4	Tak bylo to fajn, protože sem nemusel nikam dojíždět, bydleli sme prakticky hnedka vedle školy v takové klidnější části, ne jak většina v západní části, kde byly jenom paneláky, prostě rušný sídliště. Takže to prostředí mi vyhovovalo, znali jsme tam veškerý sousedy, sousedka nás hlídala, byla ta taková naše další babička, takže to bylo v pohodě. Pak prakticky kdy já sem začal lítat s děckama ven, na nějaký takový ty chlastačky, tak to už jsme se přestěhovali do těch Linhartic a už z toho byl problém. Všude sem musel tahat kolo nebo mě vozili autem rodiče. Třebová byla fajn.
5	Hmm takže to jsi byl asi spokojenější, když jsi bydlel ve městě co?
6	Jo jo, tak to určitě. Ten barák sme úplně nepotřebovali, ačkoli to rodiče říkali. Asi taky trochu tušili, že za chvíli vypadneme z domu, takže to bylo spíš pro ně. Mně už to pak bylo jedno, já sem šel stejně na střední a tam sem byl na intru, takže sem tam jezdil jenom na vikendy.
7	Jo hmm a v Moravský ste bydleli v bytě?
8	Jo jo bytovka. To byla jenom taková malá bytovka, která měla jenom 3 patra a dva vchody.
9	A máš nějaký sourozence?
10	Staršího brácha, o dva roky.
11	A ten se stěhoval s váma předpokládám?
12	Jo jo, ten šel s náma.
13	Aha a jak často si jezdil do města, když jste se přestěhovali? Jako do školy za kámošema a tak?
14	Každý den, když sem byl na základce a pak vlastně i na střední, ale to sem teda dojížděl spíš opačně, takže na vikendy na vesnici.
15	Čím si jezdil? Na kole nebo autobusem, autem...?
16	Všechny tři možnosti a pak si dokonce naši pořídili skútr, tak sem jezdil na skútru, ale většinou kolo. Nepočítám školu, to sem jezdil autobusem, protože zastávka je přímo před barákem.
17	A jak je to vůbec daleko do té Moravský z Linhartic?
18	5 kilometrů, takže žádná hrůza.
19	Jo tak na tom kole to je pohoda, si klidně mohl jezdit na bruslích, hahaha. A jak se ti obecně líbilo bydlet na té vesnici? Shledával si v tom nějaký pozitivita nebo negativa?
20	Jako nedá se říct ani pozitivita ani negativita. Linhartice pro mě nebyly domov, nikdy jsem tam pořádně nebyl ani to tam neprošmejdil. Akorát sme měli zahrádku, ale to sme prakticky měli i v té bytovce, takže za mě, já sem si tam k tomu nenašel žádný vztah.
21	Hmm a ty už teďka asi s rodičema nebydlíš, jak dlouho si tam teda oficiálně bydlel?
22	No trvalé bydliště tam ještě mám, ale jinak sem v Brně.
23	Ne ne ne, spíš jak dlouho trvalo to, než ses od tama úplně odstěhoval a osamostatnil ses?
24	Můžeme brát 5, 6 let, prakticky celá vejška.
25	A střední ne?
26	No jestli to budeme brát takhle, tak tam sem přišel ve 14 a stěhoval se v 19.
27	A proč zrovna Brno? Kvůli škole?
28	Jo myslím, že to byla taková jediná volba. Mám tady hodně kámošů a je tu to VUTěčko takže elektrotechnika, respektive já sem chodil na střední do Blanska, což je kousek od Brna, takže sem ani nepřemýšlel nad jiným místem, kam by mě to táhlo.
29	Na střední si teda chodil do Blanska si teďka říkáš, co si tam studoval?
30	Taky elektro, to byla střední průmyslová škola, takže mechanika a elektronika.
31	Hmm a k tomu ses dostal jak?
32	To mi doporučil kamarád, já sem byl původně přihlášený do Ústí nad Orlicí, to byla nějaká automobilová škola, mechanik nebo něco takového, ale já sem myslím týden před začátkem školy takhle na rychlo změnil rozhodnutí. Ani nevím proč, asi na doporučení toho kámoše.
33	Teďka seš ještě teda na vejšce a studuješ tu elektrotechniku nebo nevím, nerozumím těmhle věcem, haha. Chystáš se studovat ještě dál? Ty seš teďka asi na inženýrovi žejo?
34	Ne letos skončím, určitě se nechystám dál, jako v tom smyslu doktorantský určitě ne. Možná pak nějakou návstavu, jako kdyby třeba MBA an 3 roky. Ale ne hnedka, chci si dát pauzu a získat zkušenosti v práci, aby pak člověk věděl, o čem se to konkrétně učí, takže berme to, že ne.

35 Když se ještě vrátím zpátky, myslíš si, že rozhodnutí tvých rodičů přestěhovat se na venkov bylo správný? Když to vezmeš ze všech úhlů pohledu, ať už jejich, tvého nebo bráchy?

36 **Jo myslím, že jo.**

37 To teda asi myslíš vzhledem k jejich potřebám, když jsi říkal, že pro vás to moc nebylo. Řešili to s váma nějak rodiče?

38 **Vůbec ne, to už bylo předem rozhodnutý a nás se zeptali spíš tak jako ze slušnosti a kdybychom s tím nesouhlasili, tak by je to stejně nijak neodradilo. My sme měli docela špatný sousedy, takže i kvůli tomu chtěli naši pryč. Nad nás se totiž přistěhovali mladý lidi a dělali hroznej bordel. Chodili chlastat a vraceli nad ránem.**

39 Aha, takže rodiče se chtěli přestěhovat za nějakýma lepšíma podmínkama, když se to tak vezme.

40 **Jo asi to tak můžeme brát, oni vždycky chtěli do baráku někam mimo město a na té bytovce sme se stejně spíš mačkali, takže tohle bylo takový jednoznačný rozhodnutí.**

41 Když jste se přestěhovali, tak všichni tvoji kamarádi byli z Moravský předpokládám. Našel sis někoho i na té vesnici?

42 **Ne vůbec, já sem ani žádný nehledal, myslím, že tam ani žádný moji vrstevníci stejně nebyli, takže ne.**

43 Hmm takže všechno směřovalo zpátky do Moravský.

44 **Jo jo jo, tam jako někdo byl, ale to byli takový ty místní traktoristi, hahaha.**

45 A když si tam bydlel, jak si tam trávil volnej čas?

46 **Možná pomáhat na zahradě s dřevem a různý takový ty hovědiny okolo baráku, ale jinak vůbec nic, tam se ani nedá nic dělat mi přijde. Nebo že bych tam třeba chodil do hospody to už vůbec ne.**

47 A třeba náky kroužky navštěvoval tam? Nevim třeba mě napadá skauti, hasiči, divadělňák...

48 **Tam nic takového není, ale na hasiče sem chodil ve Třebové, ale potom už ne.**

49 Hmmm takže tam vůbec nic nebylo v těch Linharticích?

50 **Ne ne ne.**

51 A jak to bylo vlastně velký? Víš asi zhruba?

52 **Žije tam asi 640 obyvatel, prostě prdel světa hahaha.**

53 Co bys chtěl v budoucnu za povolání? Chceš se věnovat tomu, co studuješ?

54 **Asi energetice no. Teď dělám v E.Onu a těžko říct, kam mě to potom zavane. Říkám určitě v té energetice, nejsem žádnéj technik nebo tak něco, spíš trošku obchodu do toho. Takže určitě plánuju v tomhle odvětví zůstat.**

55 A ještě se tě zeptám, jakej máš vztah k přírodě a životnímu prostředí tak nějak obecně. Jestli třeba rád chodíš do lesa nebo nevím, něco takového. Jestli se tomu věnuješ, jestli sleduješ třeba environmentální dění.

56 **No máme to třeba v rámci předmětu samozřejmě ekonomika a ekologie, tady v tomto smyslu, odpad třídíme hahaha. Rád se takhle projdu do přírody, ale nejsem žádnéj takovej... vyloženě aktivní, abych to nějak prosazoval nebo vyhledával nějak natvrdo. Řekl bych že kladně, ale tak nějak se zdravím rozumem, hahaha.**

57 Jasně a vyznáváš třeba nějakěj specifickéj životní styl? Třeba co se týče stravování, snižování ekologický stopy, nějaká uvědomělá skromnost?

58 **Tak to spíš ne. Pokud jako něco takhle, tak tím stylem, že mi to chutná a že se mi to líbí, ale vůbec ne kvůli ohledu na svoje okolí, nad tím sem se nikdy nezamýšlel.**

59 Hmm, ani třeba náky vyznání nemáš? Náboženský třeba?

60 **Hmm to vůbec ne.**

61 Tak tady už mám jenom poslední otázku. Jestli bys chtěl někdy v budoucnu bydlet na vesnici, ať už v domě po rodičích nebo ve svým vlastním?

62 **Teďka určitě bych to viděl na město, I jak jsem se rozhodoval v otázce bydlení nedávno, tak mě to táhlo do města. Nechtěl jsem bydlet někde na periférii, jako odlehlých částí Brna a prostě dojíždět i těch 20 minut MHDěčkem do centra, to určitě ne. Ale do budoucna bych se přesunul na okraj Brna, třeba i nějaká taková vesnička, ale určitě být do dosahu nějakýho velkého města. Nemyšlim teďka ani Třebovou ale prostě Brno, Praha,... No asi jenom Brno nebo Praha, hahaha. Protože předpokládám, že vždycky v těchto městech budeme mít nějaký zaměstnání a už mě pak bude jedno, jestli budu jezdim MHDěčkem nebo autem a ať si to zase moje děti prožijou, ať klidně dojíždijou, ale chci tam mít svůj klid, takže vidim někam na okraj. A spíš teda do rodinnýho domu.**

63 Takže vesnice spíš ne, ale někde nějaká periférie.

64 **Hmm, hmm přesně tak.**

Projekt diplomové práce

Fakulta humanitních studií UK

katedra magisterského oboru

sociální a kulturní ekologie

U Kříže 8/661, 158 00 Praha 5-Jinonice

Magisterský obor
sociální a kulturní
ekologie

Projekt diplomové práce (DP) oboru sociální a kulturní ekologie

1. Iméno studenta, tituly: Bc. Petra Davidková
2. Osobní číslo (UKČO): 40009071
3. Rok imatrikulace na FHS UK (bak. studium, jinak mag. studium): 2015
4. Datum zápisu na katedru sociální a kulturní ekologie FHS UK (alespoň měsíc, rok): 9/2015
5. Názvy všech předchozích bakalářských (magisterských) prací, škola, obor a rok, kde a kdy byly obhájeny: Městská zeleň v Hradci Králové a potřeby obyvatel, Univerzita Hradec Králové, Sociologie obecná a empirická, Hradec Králové, 6/2015
6. Předběžný název DP (česky): Amenitní migrace v druhé generaci
7. Předběžný název DP (anglicky): Amenity migration in second generation
8. Klíčová slova (česky): amenitní migrace, generace, stěhování se, životní styl, venkov
9. Klíčová slova (anglicky): amenity migration, generation, migration, lifestyle, countryside
10. Obecný kontext (souvislosti tématu, širší rámec [zasazení „do světa“]): Téma se dotýká aktuální světové situace, kdy životní styl zobrazuje nejen živobytí jako takové, ale i společenské postavení. Práce se bude zaměřovat na fenomény, jako jsou suburbanizace, kvalita životního prostředí, odmítání konzumerizmu nebo gentrifikace.
11. Předmět zkoumání (vlastní předmět práce [zasazení „do vědy“]): Předmětem zkoumání jsou dvě skupiny potomků amenitních migrantů. 1. děti, které poznaly městský život, 2. děti, které se do amenitního způsobu života již narodily.
12. Hlavní vstupní hypotéza nebo hypotézy (2–4 na výběr); pro práci 1–2, možno však formulovat výzkumné otázky, event. jen výzkumný problém: Děti, které poznaly městský život, nejsou spokojeny v amenitním způsobu života. Děti, které se do amenitního způsobu života již narodily, jsou spokojeny a chtějí na venkově setrvat. Výzkumná otázka: Jak potomci amenitních migrantů vnímají životní styl svých rodičů?
13. Metodologický postup: metody a techniky, které budou v práci použity: V praktické části bude využit kvalitativní výzkum. K získání dat budou použity semistrukturované rozhovory a respondenti budou vybíráni technikou sněhové koule.
14. Cíl DP (kromě ověření hypotéz a teoretického přínosu např. praktický přínos, vypracování metodologie, základ pro řešení problémů v praxi atd.): Ztotožňují se děti migrantů se způsobem života jejich rodičů a jsou připraveni pokračovat s amenitním životním stylem?
15. Čím budou rozšířeny dosavadní znalosti (vědecká „přidaná hodnota DP“): Dosavadní znalosti se týkají převážně první generace amenitních migrantů. Diplomová práce bude tento

problém rozšiřovat o poznatky získané od druhé generace, tedy potomků amenitních migrantů.

16. Jaké bude (bude-li) jejich teoretické zobecnění a přínos: Přínosem práce bude zjištění, za jakých okolností jsou potomci migrantů sto přetrvat ve stávajícím způsobu životního stylu.

17. Struktura DP (předběžný obsah – názvy oddílů a kapitol):

Teoretická část

- a. Životní styl obecně
- b. Lidská migrace obecně
- c. Amenitní migrace v zahraničí
- d. Amenitní migrace v ČR

Metodologie

Empirická část

- e. Sběr dat
- f. Zpracování dat

Interpretace výsledků a diskuze

Závěry

Literatura

18. Předběžná bibliografie k tématu:

BARTOŠ, Michael, Drahomíra KUŠOVÁ, Jan, TĚŠITEL, Marie NOVOTNÁ, Jan, KOPP, Jaroslav, MACHÁČEK, Laurence A.G. MOSS, Romella, S. GLORIOSO. *Amenitní migrace do venkovských oblastí České republiky*. Kostelec nad Černými Lesy: Lesnická práce, 2011. ISBN 978-80-87154-49-6

BARTOŠ, Michael, Drahomíra KUŠOVÁ, Jan, TĚŠITEL. *Amenitní migrace – specifická forma migrace obyvatel*. AUSPICIA, 2009. Vol. 6 (2), s. 103-109

BARTOŠ, Michael, Drahomíra KUŠOVÁ. *Amenitní migrace jako specifická forma globální migrace obyvatel a její vliv na kvalitu života*. Životné prostredie. 2005. Vol. 39 (6), s 315-318

ERIKSEN, Thomas Hylland. *Syndrom velkého vlka: hledání štěstí ve společnosti nadbytku*. Brno: Doplněk, 2010. Sociálně-ekologická edice. ISBN 978-80-7239-244-5.

LIBROVÁ, Hana. *Láska ke krajině?*. Brno: Blok, 1988.

LIBROVÁ, Hana. *Pestří a zelení: (kapitoly o dobrovolné skromnosti.)*. Brno: Veronica, 1994. ISBN 80-85368-18-8.

LIBROVÁ, Hana. *Věrní a rozumní: kapitoly o ekologické zpozdilosti*. Ilustroval Bohdan LACINA, ilustroval Miloš SLÁMA. Brno: Masarykova univerzita, 2016. ISBN 978-80-210-8454-4.

LIBROVÁ, Hana. *Vlažní a váhaví: (kapitoly o ekologickém luxusu)*. Brno: Doplněk, 2003. Společensko-ekologická edice. ISBN 80-7239-149-6

MOSS, A.G. Laurence. *Transforming rural culture economy and landscape*. Kaslo: The new ecology press. 2014. ISBN 978-09-93635-10-6

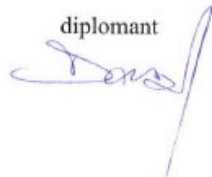
SUNEGA, Petr, Daniel ČERMÁK a Zdenka VAJDOVÁ. *Dráhy bydlení v ČR 1960-2001: minulá, současná a budoucí stěhování občanů ČR ve výzkumu postojů k bydlení*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2002. Sociological papers, 02:5. ISBN 80-7330-018-4

ŠIMON, Martin. *Kontraurbanizace: chaotický koncept?* Geografie. 2011, 116, č. 3, s. 231-255. ISSN 1213-1075

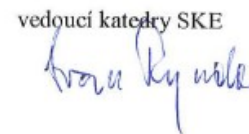
19. Předpokládaný vedoucí DP: Ing. Michael Bartoš, CSc.

20. Důvod volby tématu (dosavadní znalosti, zájem, praxe a zájem studenta):¹ Téma jsem si zvolila, jelikož bych se v budoucnu chtěla stát amenitním migrantem.

Jinonice 15.11. 2017

diplofant

vedoucí DP

vedoucí katedry SKE

¹ nepovinné

Přepisy rozhovorů – skupina A

STANISLAVA

Tak na začátek by mě zajímalo, kde jste vyrůstala jako malá?

Od narození sem bydlela v rodinném domku na vesnici, nejprve v domě rodičů mého tatínka, následně si moji rodiče postavili dvougenerační rodinný dům v 70. letech. Ve druhém bytě bydlí moje sestra s rodinou. Po svatbě s manželem jsem se s ním stěhovala za jeho práci, vždy to byly byty v paneláku přidělené od zaměstnavatele. V posledním bytě sme zůstali nakonec bydlet 17 let a do něj se nám narodily děti.

V jaké době (kdy) proběhlo vaše stěhování a z jakého města jste přišli?

Z města Žamberk, který má cca 6300 obyvatel sme se sem do Záchlumí nastěhovali v roce 2011 na podzim. Bylo to velmi hektický ale všechno jsme nakonec zvládli a rozhodně to byl správný krok pro všechny členy rodiny.

Jaký byl hlavní důvod vašeho stěhování?

Oba s manželem pocházíme z vesnic. Město nám vyhovovalo v době, kdy děti potřebovaly mít snadno dostupnou školu, školku, kroužky a tak podobě. Byt, kde sme bydleli, byl dost malej, sice to byla 3+1, ale pouze 62 metrů čtverečních. Děti měly společnej pokoj a s tím, jak rostly, jim přestával stačit. Důvodů pak bylo více – nebylo kde parkovat auta, rušili sousedi a jejich psi neustálým štěkotem ve dne v noci bez možnosti ovlivnit to z naší strany, pod oknoma nám vybudoval kraj rušnou silnici. Byty začalo město prodávat a mnozí je pak začali pronajímat různým lidem, kterým na cizím bytě vůbec nezáleželo a obtěžování sousedů je vůbec netrápilo. Hlavním důvodem tedy vidím touhu po soukromí, klidu, větším životním prostoru, potřebě něco vlastnit tak aby mi do toho nikdo nezasahoval. Chtěli sme svůj vlastní dům. Nevadilo by nám mít dům ve městě, ale venkov nás vždycky lákal, protože jsme tam s manželem vyrostli a určitě se nám tam líbilo mnohem víc než ve městě. Určitě je lepší mít okolo sebe přírodu a pár domečků než ten neustálý ruch ve městě.

Jak velká je obec/kolik má obyvatel, ve které nyní bydlíte?

No je to vesnice okolo 750 obyvatel, skládá se ze tří částí obce. Jaká je přesně rozloha to opravdu netuším. Ale člověk tady tak nějak má všechno, co k životu potřebuje, autobusem se dá dojet do města, kam dojížděly děti na střední školu, Na nákupy člověk ale musí jet autem, takže když si chcete někam vyloženě zajít, tak bez auta nemáte šanci.

A na procházky tady je kam zajít?

No to určitě jo, ale máme s manželem oba dost práce, takže jen tak se projít pro nás úplně není časové reálné. Každopádně občas určitě ven vylezeme, to abyste si zase nemyslela, že tedy jenom dřepíme, hahaha.

Jste spokojeni v novém místě bydliště?

Ano jsme moc spokojený. Původně jsme sice chtěli bydlet blíže městu, ale nedaly se sehnat pozemky nebo byly drahé. Máme svůj dům, prostor k životu, soukromí i sousedy v pohodě. Příroda je tady opravdu krásná a obecně se nám tady líp dýchá, ve všech smyslech, jestli chápete jak to myslím.

Jojo, rozumím Vám.

No taky to určitě znáte, vy bydlíte kde?

Nooo já pocházím z menšího města, ale je rozdělený asi do pěti částí a já s rodičema od jakživa bydlela na takové nejvíc vesnický části, takže se považuju spíš za venkovana. Teď ale bydlím v Praze na hrozně velkým sídlišti v paneláku. Ze začátku jsem to nesla strašně špatně, ty lidi všude, pořád narvaný metro, smrad... Ale teď už jsem si celkem zvykla a mám náš byt ráda, jsme tam čtyři, takže je pořád co dělat, Navíc máme kousek za barákem Prokopský údolí a takový odpočinkový místo, říká se tomu Centrální park, ale je to úplně uměle vybudovaný, ale aspoň nějaká příroda tam je. Když sem ještě chodila do školy, tak jsme právě se spolubydlící chodily těch 5 kilometrů pěšky takovou krásnou přírodní památkou, teď si ale za boha nemůžu vzpomenout, jak se to menuje.... Joo Vidoule se to menuje, tak. No takže asi tak nějak, s rodičema bydlet nechci, hahaha, ale do toho domu bych se vrátila ráda.

Tak vidíte, že si rozumíme, já to město taky blbě nesla, ale nezvykla jsem si.

Chápu, myslíte si, že jsou tady na vesnici spokojené i vaše děti?

Rozhodně ano, obě děti jsou tu šťastný. Jednoznačně syn, ten v bytě přímo trpěl, jak mohl jezdil na návštěvy k manželově sestře do vedlejší vesnice, kde mají soukromé hospodářství. Raději oželel sportovní kroužek, který kvůli dojíždění nešlo dále udržet. Ale i dceři se ve městě nelíbilo, tak nějak obě děti tíhly spíš k tomu venkovu, ale upřímně se jim nevidím, to prostředí, kde sme bydleli bylo fakt na dvě věci, hlavně ten neustálý rámus, člověk neměl ani chvilku klidu.

Myslíte si, že vás místní komunita přijala?

Manžela a syna určitě ano. Dcera je od přestěhování na studiích mimo bydliště, ale i tak tady má pár známých. Já z důvodu své práce jsem příliš nezapadla v širším okruhu, ani o to nemám zájem. V práci totiž rozhoduju o záležitostech obyvatel obce a jejich majetku, což ne vždy je v přátelském duchu. Lidi sou závistivý a nepřející a poslední dobou mi přijde, že všem záleží akorát na penězích. Možná později, až budu v důchodu, hahaha, nebo kdybych měla jinou práci, tak bych s místňákama vycházela líp. V okruhu nejbližších sousedů je to celkem v pořádku a vycházíme spolu dost dobře, tykáme si, vypomáháme si s máme dobré vztahy.

Vyznáváte nějaký specifický životní styl? (stravování, třídění odpadu, snižování ekologické stopy, uvědomělá skromnost...)

Ničím nevyčníváme, jsme taková klasická rodina moderní doby, chodíme do práce, staráme se o děti a nic moc dalšího neřešíme.

A nezajímá Vás třeba na stav životní prostředí? Environmentalismus nebo tak něco?

Ne to opravdu neřešíme, není to pros nás podstatné, možná tak akorát třídíme odpad, ale to snad už dneska dělá každěj ne?

No bohužel tomu tak není, lidi jsou bezvohledný, jako by nebylo jedno, jestli tu flašku vyhoděj do směsného nebo do skla, ale o tom tady asi nebudu rozvádět debatu, to bych se akorát zase rozčilovala.

Jako lidi sou líný a nezajímá je nic jiného než peníze, nějaký životní prostředí... Většina lidí mávne rukou a řekne, že to sou akorát výmysli.

A jak řešíte dopravu? (zaměstnání, nákupy, výlety)

Auty, když není některé k dispozici, vlak nebo autobus (do práce), máme každý svoje, každý dojíždí jinam do práce. Manžel nemá jinou možnost se do práce dostat než autem.

Jaké je vaše současné a jaké bylo vaše předchozí (pokud bylo jiné) zaměstnání?

Z důvodu stěhování za manželem v roce 2002 jsem musela měnit zaměstnání. Od té doby pracuji ve veřejné správě. Takže jsem po stěhování na sem vesnici vlastně práci změnit nemusela, dojíždím teď do toho města, kde jsme bydleli dřív, což není daleko, takže se to dá bez problémů zvládat.

Jaký je váš vztah k přírodně a životnímu prostředí?

Určitě kladný, snažím se alespoň základní zásady ochrany přírody dodržovat. Ale nic nepřeháníme, je to takový střední proud, kdy mi to není úplně lhostejné, ale zase to nevidím jako nějaké moje životní poslání nebo něco v tom smyslu. Prostě se snažím chovat v rámci možností ohleduplně.

Angažujete se nějak v oblasti OPK apod.?

Upřímně se o tyhle věci příliš nezajímáme, ne že bychom neměli rádi přírodu, to jo, ale žádnou aktivní činnost nepodnikáme.

Angažujete se nějak v oblasti kultury, politiky v místě bydliště?

Ne to taky nepraktikujeme, hlavně z důvodu velkého pracovního vytížení. Kromě zaměstnání pracuju i jako OSVČ v oblasti finančnictví a pojišťovnictví a taky občas pracuju pro výzkumnou agenturu. Navíc v současné době studuju v kombinované formě na VŠ, abych si dodělala aspoň jeden titul.

Tak toho máte celkem hodně koutám.

To teda, skoro na nic jiného už mi nezbyvá čas.

A jak třeba trávíte svůj volný čas?

No vzhledem k tomu, kolik mám práce, tak téměř žádný volný čas nyní nemám. Ale když už se na chvíli zastavím, tak ráda vařím a pečou a taky si přečtu nějakou knížku třeba, ale to už musí být teda, hahaha.

Máte v plánu zůstat na venkově?

Tak to na 100 procent, máme tady novou dům, který je fakt krásný a všichni ho milujeme. Ale kdyby to bylo nutné, třeba ze zdravotních důvodů ve stáří, tak by možná bylo lepší bydlení ve městě. Ale to jsou spíš takové spekulace, člověk nikdy neví, co stane žejzo? Hahaha.

Demografické údaje (pohlaví, věk, vzdělání, orientační výše příjmu, náboženské vyznání, počet rodinných členů)

Žena, SOŠ (snad za 2 měsíce dokončím Bc.) ☺, čistý příjem 20.000 Kč, pokřtěná římskokatolickou církví, ale náboženství nevyznám, 2 dospělí, 2 dospělé děti (zatím studující, oba letos končí)

VERONIKA

Prvně by mě zajímalo, kde jsi vyrůstala?

V Karlových Varech.

Jenom?

No jenom ne, to je pravda, tak to se rozpovídám. V KV vlastně... vyrůstala jsem, ale tím, že mám babičku tady na vesnici, tak jsem vyrůstala vlastně i tady v Merklíně.

Takže si to tady znala už?

Ano, takže jsem to znala.

Ve Varech jste bydleli v bytě?

Ano v centru s rodičema a s bráchou. Ale my jsme od sebe 13 let, takže já si jako brácho pamatuju malýho vlastně, ale potom sem od 19 šla pryč, takže už...

A co jsi šla do té Prahy?

Hmm hned po maturitě. Za přítelem no, ale on je taky Varák hahaha.

Takže jste spolu odešli?

No no spolu, kvůli práci.

Tam jsi bydlela jak dlouho v té Praze?

No vod těch 19 a pak 17 let.

To je docela dlouhá doba teda. A v těch KV se ti líbilo?

V KV se mi líbilo, protože jako dítě jsem to vnímala tak, že jsme tam chodili do parku. To nebylo jako teď, že se člověk bojí děti ve městech někam pouštět. Ale tam to bylo dobrý, tam jako to dětství jsem tam měla úžasný, a hlavně potom jsme na víkendy jezdili sem k babičce a naši tady mají chatu. Takže jsme vyrůstali i tady no.

A sem si jezdila ráda?

Jo jo.

Babička tady měla taky takovou nějakou chatku?

Taky tady měla chatku. Takhle, naši rodiče tady měli chatku.

A tam bydlela babička?

Ne ne, babička má dole barák.

Takže už tenkrát jste tady měli chatku a ještě babičku.

Jo jo jo, takže dětství jsem měla hezký v tom, že jsem měla kamarády jak ve Varech, tak na vesnici. Všude se něco dělo, tam jsem chodila do školy, takže tam toho bylo víc. A tady, když se něco dělá a tím, že všichni znaj naši babičku, tak mě taky vzali vlastně tady do toho kolektivu.

Tak to je super, to jsi měla dobrý.

Takže jsem měla vopravdu pěkný dětství. To v pubertě už se mi sem moc nechtělo, to je pravda hahaha. Nebo chtělo, ale museli by mi rodiče pučit chatu, abych tu mohla dělat párty hahaha.

V jaký době probíhalo to stěhování z Prahy sem?

No tak to je naprosto přesný, to byl rok 2017 v červnu, takže teď to bude rok. Nejsem tady dlouho, ale už jsme tady jako... tenhle dům už máme 4 roky, který jsme rekonstruovali. Původně jsme ani neplánovali, že se sem jednou nastěhujeme nebo jo, na starý kolena, nebo něco takovýho. Mně by nenapadlo, že děti, který chodí v Praze do lepší možná školy, než mají teď, tak by mě nenapadlo, že se najednou budeme stěhovat na vesnici. A najednou děti přišly s tím, že je to v Praze nebaví. Hlavně ten starší. A je pravda, že on tady má taky kamarády, protože tu byl od mala. Takže nešel do cizího a my jak jsme to tady opravdu měli rádi, tak jsme byli i takoví, že sem sem třeba jeli ve středu a ve čtvrtek a v pátek děti nešly do školy, kvůli tomu, že jsme chtěli bejt na chalupě hahahaha.

Tak proč ne žejo? Hahaha.

Jsme radši krmili srnky hahaha. Takže děti si to oblíbilo i kvůli nám, možná jsme je do toho trošičku cpali, ale nikdy nepromítali nevoli.

Tak asi tím, že nešli do úplnýho neznáma...

Tak tak asi proto.

A jakej byl ústřední důvod toho stěhování?

No tak určitě hlavně kvůli těm dětem, a hlavně je to tady jako fakt krásný a jak už sem říkala, jezdili sme sem v podstatě pořád. Navíc sem v tom bytě byla neustále sama, děti byly ve škole a manžel byl neustále v práci a v podstatě jsme platili nájem jenom za to vyspání. Tak sme se prostě přestěhovali sem a kluci budou hold dojíždět. Jako máme ještě možnost jít třeba do bytu do Varů, ale tam se nám fakt nechce. Eště sme říkali, že uvidíme, jaká bude zima, že bychom při nejhorším šli s dětma do toho bytu, ale prostě funguje to tady a už se odtud nehnem hahaha. A děti jsou tak perfektní že... jako musí vstávat dřív, nebyly na to zvyklý, v Praze měli školu za barákem. Tak ze začátku se jim nechtělo vstávat. Ale když přijdou ze školy, tak vylítnou ven do vesnice a není to takovej problém, jako v tý Praze no.

Tam do toho parku musí taky někam dojet žejo.

No my sme měli Parukářku hnedka za barákem, což bylo dobrý. Byla tam jenom ta blbá křižovatka, ale jinak to bylo hned za barákem, ale... Taky sme je nepouštěli samotný, tak počkejte my deme taky, tak když jsem je převedla i už když byly velký, tak si potom teda šly s nějakajma kamarádama, ale radši sem přes tu křižovatku šla s nima. A potom mi dělalo problém tady na vesnici to, než člověk přepnul, tak šly třeba něco nakoupit a teď se nevracely a já už koukala na hodiny a říkám tyjo kde sou. A všichni říkali buď v klidu, oni se někde zakecali, a taky že jo. Ale to je tím, že v tý Praze se člověk víc bál.

A jak to tady je vůbec velký?

Tady? Tady je tak necelých 1000 obyvatel, to vim, ale jak je to velký, to nevím.

No a v tý Praze, bylo tam jako něco, co se ti vyloženě nelíbilo? Že tě to táhlo na ten venkov, kromě toho, že to tam je nebezpečnější, a že si byla sama na bytě.

No nelíbilo... nemůžu říct, že by sem tam vyloženě něco nelíbilo, člověk když si uspořádá a má kamarády, který se chovaj hezky, tak je to v pohodě. Nevím... teď vim, že už bych se nechtěla vrátit, ale ráda si tam určitě zajedu, Určitě se chci vidět s těma lidma, zajít na tu Parukářku, do takovýho pajzlu, kde si dáme pivo hahaha. Ale nelíbilo asi ne úplně. Prostě když tady byla ta možnost se přestěhovat, a ještě člověk bude budovat dál, tak jako asi to je takový to největší plus. Že vlastně nájem nemusí platit a strká to do svého no. Naopak tady jako na vesnici bych řekla, když to mám takle srovnat, tak tady je to daleko horší hahaha na vesnici. Protože za ten rok jsem zpozorovala, v Praze tam je jedno, co si člověk vezme na sebe, ať jde v teplákách nebo... prostě půjde v teplákách. Ale tady ty vesničani, jak se ještě všichni znaj, tak člověk jde do hospody, já teda chodím pořád v teplákách, mám trochu problém jít do města hahaha. A najednou voni se voblíknou, protože dou do hospody.

Já na ně koukám a vždycky říkám „ahá, sláva“ hahaha. Tak je to takový intimní, ale v Praze je to každému buřt. A ne jenom oblíkání, tady některý, neříkám... teď mě ani nenapadá, kdo by to mohl bejt. Ale je to na tý vesnici a von má nový auto, a voni maj tohle... A v tý Praze naopak by si lidi všimli, když bysme jezdili Trabantem. V tomhle byla Praha úžasná, protože je velká.

A tady seš teda spokojená teďka?

Hmm určitě a nevidim to jenom jako na sobě, ale vidim to i na těch dětech... Kdy sem teda byla nervozní, kdy nastoupily do Varů do školy a jak to budou zvládat, ale úplně perfektně. A jakmile fungujou děti a my s manželem a i kdyby sme byli na konci světa, hlavně, že fungujou ty děti. A říkám, tím že sem tady od mala, mě znaj tady v Merklíně jako malou holčičku, tak jdu venku a voni mi říkaj „jé vy ste se sem přestěhovali?“ a já říkám „jojo no“. Je to takový hezký jako.

Takže tě to dětství jako ovlivnilo, že jste šli zrovna sem.

Asi jo, ale já sem to plánu vůbec neměla, to bych spíš řekla, že můj manžel tady chtěj jít. Že se mu tady strašně zalíbilo tak, že vlastně řekl, že si koupíme pozemek, a že začneme stavět. Mě by to asi nenapadlo.

Ale nevadilo ti to?

Nevadilo mi to, ale když to řekl, tak sem si říkala „jooo?“ No a jemu se tady zalíbilo, což jsem byla ráda.

Takže o jiným místě ste neuvažovali?

Ne, to vůbec.

No a ty už si mluvila trochu o těch vesničanech tady. Myslíš si, že vás tady přijali? Jako tu Pražskou náplavu, i když vás znali trochu z dětství, ale nikdy jste tady vlastně nebydleli?

Já si myslim, že jo. Jako že nevidim... zatím sem se nesetkala s žádným negativním... Vždycky když jsme přijeli z Prahy na ty víkendy, tak nám říkali Luffáci nebo Pražáci, což je úplně normálně. A je pravda, že tady sponzorujeme dětskej les a dětskej den. A můj manžel protože mu vždycky říkali, jakoby hezky „Pražáku“, tak si to nechal udělat i jako „sponzor Pražák“ hahaha. Ale není to opravdu jako nic negativního. Většinou nás tady znaj, takže kdo se chce s náma bavit, tak přijde a popovídáme si a kdo nechci, tak nechodí. Nemáme tady žádný spory nebo tak, to vůbec. Naopak my jsme tady v zahrádkářský kolonii a tady když najednou v létě ty zahrádkáři, tak to teprve jede tady.

Velký párty vedle v domečku?

No tak asi hahaha. Takže nemám tady žádná negativní záležitosti. Naopak ještě jako, když jsme se sem vopravdu odstěhovali a věděli to tady, tak každé „a s čím ti mám pomoci?“ protože sem nevěděla, co mám dělat, nebo zavolali kamarádky „a co? Dobrý? Nestýská se ti“. Takže mě ještě podporovali v tom, abych se tady necejtila nějak stranou. Museli jsme udělat ohromnou tlustou čáru žejo. Kdybychom byli takhle s manželem sami bez dětí, tak si člověk sbalí saky paky a de, ale tam vopravdu člověk musí koukat hlavně na ty děti. Ale kdybychom se měli ještě stěhovat třeba někam do zahraničí a museli, tak zase s říkám, že to je taky dobrý, i když to tam děti neznaj, ale pro jazyk a tady to všechno to je... Je to strašně těžký, my jsme se tak rozhodli, protože jsme si to postavili sami, milovali jsme to tady vod mala, i můj manžel, takže to byl takovej... A říkám, já v úterý a ve čtvrtek chodim cvičit s místníma, stojí mě to 30 korun v tělocvičně hahaha. V Praze bych dala 3 stovky za nějakou permici hahaha. Děto mají každou středu hasičskej kroužek, takže tady vopravdu se nenuďme.

A třeba nějakej specifickéj žiotní styl vyznáváte? Třeba ve stravě, nebo nějaký alternativy?

Ne ne ne ne. Já sem teda pokřtěná, můj muž není, nechala jsem pokřtít i děti. Kolikrát si říkám, protože tady ta vesnice za Merklínem je asi 2 kilometry ten Hroznětín a tam je nádhernej kostel, tak vždycky si říkám, že se tam jednou v neděli půjdu podívat na mši. Já vim, že by děti se mnou nešli, kor puberťák a já do toho nikoho nechci nutit, buď někdo věření nebo ne. Já jako věřim, ale nevim jak bych to řekla, hahaha. Říkám si spíš něco pro sebe, a to mi stačí, prostě nadávám stejně, když mě někdo našťve hahaha.

A třeba k nějaké ekologii nebo environmentalistice netíhnete?

Ne, jako to ne. Asi na to ani není čas, ani jsme o tom nikdy nepřemýšleli.

Co doprava? Jak to tady řešíte?

No doprava je dobrá, tady je kousek pěšky autobus a vlak a jedem do města hahaha. Teda já, protože nemám řidičskéj průkaz. Anžel si někam zajede, nebo vezme i děti, když jede ráno do Prahy, tak vezme děti do školy. Ale jinak je to dobrý, akorát ten kousek tady... od toho máme tu čtyřkolku, která má radlici, takže si to tady protáhneme a potom vyjedeme autem. V sobotu a v neděli jezdí jenom vlak, ale přes tejděn toho jezdí docela dost. Odsud do Ostrova, což je menší město než Vary, tak tam jezdí asi 20 autobusů denně. To je jako kdybych byla u nás na Žižkově a jezdila jsem do Edenu nakoupit, o bylo úplně to samý, za 10 minut sem prostě v Ostrově na nákupu.

Takže to je nejbližší větší město tady?

Jo jo.

A tady nemáte žádnou samošku?

Máme, tady místní obyvatelka, ta má svojí samošku, ta je výborná a dva vietnamci. Ale dobrý.

A můžu se zeptat, kde jsi předtím pracovala? Než jsi šla na mateřskou?

Já mám pocit, že jenom rodím děti hahaha. Ale já jsem dělala sekretářku v právnickym nakladatelství, než jsem porodila prvního syna. Tam sem byla dva roky a potom se narodil druhý syn, a pak sem dělala družinářku ve škole na Žižkově.

Takže všude děti.

Všude děti, a to mě bavilo, moc mě to bavilo a ve školství, jak udělali tu změnu, kdy už nestačí maturita a musíš mít vysokou, tak jsem musela přestat.

Ale vždyť to není vyučování ne ta družina?

Není no, ale vztahovalo se to úplně na všechny. Teď bych se k tomu nějakým způsobem chtěla vrátit, buď jako družinářka nebo jako asistentka, protože těch asistentů je tady v Karlovarský kraji málo, ale s tím, že bych si musela dálkově něco dodělat.

Jaký máte vztah k přírodě tak nějak obecně. K přírodnímu prostředí.

Tak jako kladnej, jinak bysme se sem asi nestěhovali. Ale nejsme úplně takový... Jako když nám hrábne, tak jdeme opravdu i s pytlema do lesa a když vidíme odpadky, tak je vezmeme. Ale jako máme přírodu rádi, chodíme na houby a se psem do lesa, ale jinak jako úplně, že bych tam musela bejt každěj den, to ani ne. Máme přírodu kolem sebe hahaha. A máme svojí zahrádku, tak si spíš děláme no.

Taky je to častý důvod, že se lidi stěhujou kvůli zahradě, aby mohli pěstovat kytičky a zeleninu.

No, rajčátka a okurky hahaha. Říkám jako přírodu určitě. Dneska nás ale vzbudil datel a to sem myslela, že teda vezmu pantofli hahaha. Sice sem v přírodě, ale dneska mě tak naštvál hahaha. Jsem si nejdřív myslela, že to jsou větve od stromu, jak se dotýkaj, tak vržou. Tak jsem se koukla a ne, byla tam datel hahaha. Takže takhle mám ráda přírodu hahaha.

Angažujete se v nějaký ochraně přírody a krajiny? Jsi říkala, že má manžel nějaké lesní...

No my to máme v rámci hasičů, že třeba nás povolat, že máme udělat, že povodí Ohře třeba chce udělat brigádu a u Ohře, že by se udělal prostě... zametlo nebo listí shrabalo, nebo odpadky by se vyhodily jo? Ale my většinou, protože se už ani do Varů nechce, takže my si to vlastně uděláme tady, kousek od nás je potom Bystřice, tak tam si ty brigádyuděláme. Vždycky je to ale od těch hasičů. Není to tak, že bysme se sami sebrali a šli něco dělat.

Takže spíš ta kulturní sféra v uvozovkách. A co děláte ve volným čase tady kromě té zahrádky v létě?

No, my děláme dřevo, dřevo, dřevo, dřevo na jaře, protože zima je dlouhá hahahahaha. Když to vezmu od jara do podzimu, tak to je tady docela dost akcí, protože fotbalisti tady mají velký fotbalový hřiště, tak na nějaký utkání se určitě jdeme podívat. Potom sami si děláme svoje tábory dětský, takže zase děti hahaha.

A to přímo tady děláte?

Jo tady, jako příměstský, no jdeme se projít, jsme většinou na té zahrádce, nebo si deme sednout do hospody na zahrádku. Většinou jsme ale na naší zahradě.

A manžel jezdí do Prahy každěj den?

Ne, ob den a jinak pracuje z domu, stačí mu internet.

No a poslední otázku už tady mám, jestli máte v plánu zůstat do budoucna tady v Merklíně?

No my určitě s manželem jo hahaha. Já už jsem mu řekla, že se nikam nestěhuju, protože vopravdu pětičlenná rodina vodstěhovat, to byl teda masakr. Kam se nám rozutečou děti, to už je jejich problém. Naopak chceme si pořídit kočičku, protože máme tady jednu myšku v kůlně a tak, tak ať máme kočku na myši.

Vony sou kočky dneska ale líný docela.

No to uvidíme, jaká bude ta naše hahaha. Ještě bych chtěla slepičky teda, prostě si udělat takovou domácí jako farmičku na ty vajíčka a tak.

Krávu neplánuješ?

Ale říkali jsme, že by bylo dobrý prase, protože vždycky máme takových zbytků, takže by se jedno prase určitě uživilo. A tatínek je řezník hahaha.

Mně tady ty domácí chovy nevadí, já jenom nemám ráda velkochovy a hospodářskou velkovýrobu.

To já taky ne, tak jsem si říkala 3 slepice a jednoho kohouta.

Ježíš kohouta, to ti tady bude řvát.

No bude, ale neuslyším datla hahaha. Ale když vidím ty kurníky nádherný, co se dneska dělaj. Ono se to dá i zavřít kvůli liškám, a to by se mi líbilo.

A králíky třeba?

To už jsme chtěli minulej rok a nestihli jsme to, tak to uvidíme. Jenomže já mám strach, že děti je pojmenujou, ty slepice ne, ale ty králíky děti pojmenujou a já už bych to... hahaha. Jak to má jméno, tak to nejde.

A myslíš jako, že prase by nikdo nepojmenoval?

Asi jo, ale prase zatím nemáme v plánu, ale ty králíky jsme chtěli a toho sem se bála, protože bych dětem musela říct, že to je kuře hahaha. A naše babička, když byla mladší, tak měla 15 slepic a jednoho kohouta a ten kohout jí tak štípal do lejtka, až přišla celá vod krve.

Si bránil svůj harém hahaha.

Babička nemohla ani pro vajíčka, ale bylo to hezký, bylo to takový to hezký. To jsme zase u toho dětství, že když já sem tam přišla, tak sem si vždycky těšila na to až půjdu pro ty teplý vajíčka. A to naše děti právě už jakoby nezažily tady to žejo. Protože se narodily v Praze, jasně, tahali jsme je na vesnici, ale už to tady prostě nikdo nemá. Takže to já plánuju.

Demografické údaje

Žena, 36 let, mateřská dovolená, křesťanka, 5 rodinných členů

ALŽBĚTA

Takže moje první otázka je, kde jste jako malá vyrůstala?

V Praze v Hlubočepích, v Prokopské údolí.

Takže jste tam žila, dokud jste se nepřestěhovala sem?

Jojo.

A jak probíhalo vaše dětství?

No já jsem žila s babičkou a s dědou a to byli tátovi rodiče a máma s tátou bydleli u máminy maminky na Žvahově, což je kousek vod sebe, asi 1 – 2 kilometry. No a babička s dědou měli 1+1 a druhá babička taky a naši nebyli ve straně, to bylo za komunistů žejo, takže nedostali byt, takže jsme žili takhle. V těch dvou malejch bytech těch prarodičů. Pak naši dostali jednu místnost, kdy se narodil brácha v Radlicích. Tak tam šla

maminky maminka a nám nechala to 1+1 na Žvahově, takže když mi bylo 6 let, tak jsme se stěhovali, protože když mi bylo 5, tak se narodil brácha.

A jak se vám to tam líbilo?

No líbilo, tak to bylo kousek od sebe a byla jsem ta zvyklá.

Takže i okolí a kamarádi.

No tak Prokopský údolí, tam byla příroda, sice tam bývalo Rako a Technoplyn, jako že tam byly továrny. Ale ty Dívčí hrady a ty kopce, a Prokopský údolí a skály... To bylo jako na venkově. Já když jsem byla ve vašem věku, tak když tam za mnou přijeli kamarádi z centra Prahy, jak na takovym vidlákové můžu bydlet. Protože k nám v noci prostě nic nejezdilo žejo. Takže když člověk někam šel, tak musel jít v noci pěšky, protože na taxíka peníze nebyly. Takže to bylo takový vodříznutý vod tý Prahy.

Bylo to tenkrát už součást Prahy?

Jo Praha 5 Hlubočepy.

Já to tam docela znám, okolo Jinonic a skoro to tam vypadá, že to k Praze nepatří, tam jsou takový domečky a vypadá to jako vesnička.

No a tohle je vlastně na druhym konci toho chráněného území. Jako já jsem bydlela v těch Hlupočepích, jak je ten Pražský semering, ten vysoký most, jak tam vláčky jezděj, pod tím viaduktem přímo. Hned za barákem byla cedule chráněné území.

No a vlastně z jakého důvodu jste se rozhodli přestěhovat?

Protože já jsem po restituci koupila dům po rodičích, ale byli jsme tam 4, manžel byl alkoholik, a to se v tom 1+1 nedalo. Takže jsem koupila pozemek v Pičíně, že si postavíme domek, abychom odešli z Prahy do lepšího prostředí, kde nebude tolik lidí a takový ruch. Prostředí tady bylo moc pěkný, i když v Praze to bylo taky dobrý. Navíc mi manžel slíbil, že když se přestěhujeme, tak přestane pít, protože to tady zná a jezdil sem na čundry, jenže to bylo ještě horší. Tak jsem raději koupila tenhle dům, aby mi tamto neprochlastal. Tady jsou vlastně 4 byty, takže jsme tady před nim mohli zamknout, když vyváděl.

A v jaký době jste se stěhovali?

2007, takže v létě to bude 11 let, co jsme to koupili.

A vy jste říkala něco o tom pozemku v Pičíně?

No to je vedle ve vesnici.

A začali jste tam stavět?

Nezačali, protože by mi ty peníze propil a rozházal a neměli bychom s dětma kde bydlet. Tam jsem koupila dům, na kterej jsem zrovna měla. Já sem se tady byla ptát na pronájem a oni mi řekli, že mi to rovnou prodaj, tak jsem to koupila. Abychom měli střechu nad hlavou a manžel odešel, až když jsem neměla vůbec nic a skončil na psychiatrický léčebně, odkud utekl. Pak mi řekl, že mi dá pokoj jediné, když mu seženu byt a práci v Praze.

Tak raději popojedem. Jak velká je obec, ve který teď bydlíte?

Já myslim, že okolo 300.

A rozholou nevíte zhruba?

To nevím, to bysme si museli vygúglovat hahaha.

300 obyvatel je docela skok takhle z Prahy.

No oni hlavně lidi na vesnici na Pražáky pohlízej tak nějak skrz prsty. Já se tady s málokým bavim.

A myslíte si, že vás místní komunita přijala?

Ne spíš ne. Ale některý lidi jsou v pohodě, ale že by nás tady nějak vítali chlebem a solí, to zrovna ne hahaha. Některý lidi jsou v pohodě, dá se s nima bavit normálně, ale některý prostě nahlízej na Pražáky strašně. Přitom já nejsem Pražák z Václaváku žejo.

No a jak se vám tady vlastně líbí?

No mě se tady líbí, tedle barák kdybych měla někde na okraji Prahy, tak bych byla šťastná jako, protože bych měla práci a mohla bych ho udržovat a měli bysme tady celá rodina byty a bylo by to úplně skvělé. Ale tady není práce. Vono to není daleko vod Prahy, ale přece jenom syn už teď dospívá... Tak nejdřív byl malej, pak byl v pubertě, takže ho člověk nechce nechávat úplně samotnýho, takže dojíždět někam daleko do práce by bylo nezodpovědný ohledně dítěte... a tady práce prostě neseženu. A když ji seženu tak jako nějakou na chvíli a najdou si stejně někoho mladšího.

Takže byste se radši přestěhovala zpátky?

Úplně zpátky ne, ale někam k Praze.

Takže někam na vesnici, ale u Prahy.

Protože syn má rád zahradu a má rád Zrzáčka (králík), já mám taky ráda zahradu. V těch Hlupočepích byla výhoda, že u domu byla taky zahrada a měla jsem k tomu pronajatou zahrádku od dráhy, takže jsme byli celý léto na zahradě. Maminka co bydlí na tom Žvahově, to je vila se zahradou, takže já celej život byla zvyklá žít na zahradě. A já bych nepřežila nějaký panelák nebo činžák. Jako prostě pro mě by to bylo hrozný utrpení. Ale jako říkám, jsem Pražák, ale jako z takovýho chráněnýho území v Praze, takže jsem byla zvyklá být v dosahu toho MHD, i když v noci jsem prostě musela dojít pěšky, ale tady v noci pěšky nikam nedojdu. Když někam za zábavou tak všude člověk musí jet autem, počítat s tím, že někam přijede, musí zaparkovat, někam se dostat, je to všechno takový komplikovaný.

A myslíte si, že se tady líbí vašim dětem?

Dceři se tady nelíbilo nikdy, protože si taky vůbec nezvykla, jelikož byla pubertáčka, když jsme sem přišli. Samozřejmě příroda se jí líbí, ale tak jako vo dovolený žejo hahaha. Vo víkendu, ale prostě bejt takhle izolovaná, je to pro nás těžký. A synovi bylo 5, takže ten se spíš nějak přizpůsobil.

Myslíte, že se tady teda synovi líbí? Že je tu rád? Když tu Prahu skoro nepoznal.

Tak jako jezdíme tam za babičkou.

Jako že tam nezažil žádnou velkou socializaci.

Já myslim, že se mu Praha velice líbí, a že by se mu tam líbilo víc.

Takže myslíte, že by tam byl radší, i když tam nevyrostal?

Vždycky když tam jsme, tak je nadšeněj, protože to místo, kde jsme bývali bylo spojený s tou přírodou. My jsme takový spojený s tou přírodou, ale jako někde v domě bez zahrady by určitě trpěl. A dcera taky je třeba teďka nadšená z toho, že si našla bydlení v Plzni, kde maj zahradu, protože je na to taky zvyklá. Sice my jsme lidi, který se dožadujou města kvůli práci a kultuře, ale bydlet chceme v přírodě. Jako to je ideální stav. Já sem chtěla do Loděnic, což by bylo ideální. No ale můj exmanžel mi řekl, že se tam uchlastá, protože tam vyráběj gramofonový desky. Do dneška sem nepochopila proč.

Co třeba nějaký jako specifický životní styl, vyznáváte něco? Třeba nějaký stravování, ekologie, náboženství.

Tak náboženství, jsem pokřtěný katolík, babička byla hodně věřící, já jsem tak napůl věřící. Ze mě to komunisti vymlátili hahaha. Jako malý holce se mi smáli a vyčítali mi to děti, takže jsem se za to styděla, že jsme chodili do kostela. Já se za to styděla, protože jsem to nechápala, proč se mi smějou. Všechny děti chodily do pionýra a tatínek mi to zakazoval, takže jsem se tam dala tajně, protože jsem to nechápala jako malý dítě, že to nějaký politický. Já to brala tak, že děti v tudobu, když mají schůzky, tak chodí na výlety a sportujou na školní zahradě a já tam nesmim? Já jsem to pochopila až později. Když to táta zjistil, tak mi spálil ten šátek hahaha. No já jsem pak to „nejsem žádněj komunista“ pochopila. Ale prostě já jsem to brala jako ústrk, dítě se chce zařadit mezi ostatní děti a bavit se s nima, ale to nebylo, že bych byla politicky zvrhlá nebo tak něco.

Jak řešíte dopravu tady?

Hmmm tak já sem vždycky měla auto, akorát loni v březnu mi skončila technická a bylo v hroznym stavu, tak jsem ho dala do šrotu a na podzim sem si zase pořídila tohle starší auto, kvůli práci, o kterou jsem stejně přišla. V práci mi řekli, že když nebudu pracovat o víkendu o adventech, tak jsem si prostě vybrala kontokorent a koupila si v Áčkách nový auto. Pak mě stejně vyhodili, protože si tam paní vedoucí vzala kamarádku. Ale jsem ráda, že auto zase mám, i když jsem opět v mínusu, protože to bylo hrozně těžký, vždyť to vidíte, do toho kopce s těma taškama. Syn mi teda chodil naproti. Ale stalo se mi, že jsem přišla včas na zastávku a stejně mi autobus

ujel před nosem. Nebo syn jel na školu v přírodě a autobus jel o 10 minut dřív, takže tam skoro nejel. Nemusel jet naštěstí do Příbrami, ale jel bus na Dobříš, tak jsem volala paní učitelce, ať na něj počkaj.

Jak to jako můžou udělat?

Tak když ten autobus jede jednou za dvě až tři hodiny.

Ale tak má snad jízdní řád a musí počkat ne?

No tak ale chudáci pak ty lidi, prostě který musej dvě nebo tři hodiny čekat na další autobus. V Praze, když to ujede, tak jede maximálně za 20 minut další, i když je to někde na okraji. Já když jsem se rozčilovala, tak mi ještě babky na zastávce vynadaly, že máme chodit vo honěn dřív, aby se nám tohle nestávalo, že nemáme být pohodlný a chodit 5 minut před vodjezdem.

No a vy jste se toho už dotkla, jaký bylo vaše předchozí zaměstnání?

No já jsem pracovala v Příbrami ve Fotolabu a teďko budu dělat jakoby veřejně prospěšný práce, než něco seženu, i když bych zatím ještě nemusela, protože půl roku po ztrátě zaměstnání člověk jako je nějak krytej téma sociálníma dávkama. Ale uvolnilo se místo, nabídli mi práci v Alce, kde jsou postižený děti v Příbrami, i dospělí vlastně. Jsou tam od malinkých dětí po třeba 60letý. Tak to je takový denní stacionář a tam se pracuje s různě postiženými lidmi a dělaj se s nima i různý výtvarný činnosti a tak. A tím, že mám výtvarnou školu, tak bych tam mohla bejt něco prospěšná.

Když teď bydlíte na tý vesnici, tak jaký máte vztah k přírodě a životnímu prostředí obecně?

No jako to se mi tady líbí, les, zámek žejo, stromy. Tady nebylo nic, ty stromy, co tady vyrostly, to jsem tady zasázela i ve předu jako co tam je, tak tady nebylo nic, jenom tráva. A syn tady má záhonky. Teď tady vymýšlíme, jak ekologicky plašit krčka, abych mu neublížila. Chtěla bych ho nějak...

Zkuste kočku třeba.

Tak těch tady je, to vůbec nepomáhá. To budu muset nějaký plašiče, ale prej si na to zvykne, ale zkusím udělat něco z PET lahví, ty větrníky, prej nemaj rádi, ale taky si na to prej zvyknout. Nevim no, ty pasty to e musí každý den hlídat a vozit ty krcki někam na nějakou mýtinu nebo do lesa. Ale to se mi zatím nechce, radši bych byla, kdyby odešel sám.

Ale evidentně se mu tady líbí.

No těch hromádek tady má, ale na tom poli se mu asi moc nelíbí, tam je to prohnovaný žejo, tam asi mu to nevoní. Asi mu budu muset dát výpověď z nájmu no hahaha. Jinak mám ale přírodu ráda, proto říkám, že bych nechtěla bydlet někde v činžáku nebo v paneláku.

A chodíte tady na procházky někam?

Jako chodili jsme hodně, ale teď mám artrózu, takže tolik chodit nevydžim, ale jako chodívali jsme hodně na procházky a teďko nějak už moc ne. Spíš na kolo, já jsem tady roznášela i letáky, takže to kolo mi spíš vyhovuje. Nebo jsme se synem občas jeli projet. Teďko nějak jsem měla tu práci a pak jsem o ni přišla a byla zima.

Angažujete se třeba v oblasti ochrany přírody a krajiny?

No to jako v tom se neangažuji, protože jsem nějak na to neměla čas. Akorát vobčas třeba v Prokopáku, jak tam je ta společnost pro ochranu Prokopáku, tak jsme s nima chodili chytat žabičky, aby je nepřejely auta, když jdou přes silnici a takovýhle věci, když byly děti malý. Ale tady se s nikym moc neznám, takže používám popelnici a snažim se recyklovat. Takže takhle akorát chráním přírodu, že se snažim všechno zrecyklovat. Máme tady i kontejner na takový ty vodřezky a tak.

Tak vždyť to stačí, to je v pořádku.

Ale říkám, nejsem organizovaná nikde v nějakým Greenpeace, to ne.

Angažujete se nějak v oblasti kultury nebo politiky tady v místě bydliště?

Taky ne, já se tady s nikym nějak moc neznám, ani nemám s kym asi. Když se s někym začnu náhodně bavit o politice, tak radši zmlknu, protože jsou jiných názorů než já. Takže jako se jim něco pokouším vysvětlit, ale to nemá smysl. Politický debaty tady většinou prostě... Když mi tady nájemník řekne, že volí Zemana, protože

když ho nebudu volit, takže prostě chci, aby tady byli uprchlíci... A prostě vysvětlovat mu horem dolem, že to není pravda, že ten Zeman si na tom jenom postavil kariéru. Prostě to nemá cenu no.

No to je jak do dubu, máte pravdu.

Ale jako jsem pyšná na to, že naše vesnice v tom druhym kole vo pár hlasů volila Drahoše.

Tu nás taky našťestí, to byly nervy u tý televize.

No to byly nervy, ale dopadlo to blbě vo pár hlasů. Ale jako byla jsem pyšná na tu naši vesničku, že tady ten Drahoš vo pár hlasů vyhrál.

Škoda, že to takhle nedopadlo ve více vesnicích no. A do budoucna máte v plánu tady zůstat na tom venkově?

No dcera chtěla, abychom šli do Plzně, ale zase jsme usoudili, že jí to v tý pubertě ublížilo to stěhování na tý základce, takže bude lepší syna nechat dochodit tu základku. Jenže syn tím, že sme to měli takový těžký, když jsem byla těhotná a když byl malej a tak, tak byl takovej špatně komunikoval, špatně se seznamoval s lidma, a když už si konečně našl kamarády, tak se nechtěl nikam stěhovat na střední by chtěl taky chodit s nima. Takže prostě plány se stěhováním se odkládají. Dcera je dospělá, má přítele, můžou kdykoliv přijet, a tak jako se spíš přizpůsobím tomu synvi, kterému ten jeho táta hodně ubližoval, a který měl fakt jako strašně špatný... Prostě nekomunikoval s cizíma lidma, bylo to s ním dost špatný.

Takže jako z tohodle důvod byste zůstala, ale kdyby byla situace jiná třeba?

Za prvé syn má hrozně rád zahradu, má strašně rád Zrzáčka a má tady kamarády v tý škole a on chce zůstat na tý samý škole, on do jiný nechce jít. Takže si dal přihlášku na reprodukčního grafika a na liceum u nich ve škole. Takže doufám, že se na jedno nebo na druhý dostane.

No a poslední otázku na vás mám, jak trávíte svůj volný čas tady na vesnici?

No tak buďto na zahradě, nebo jsme se chodili dřív hodně projít, ale teď mě bolí ty kolena. Děti, když se chtějí jít projít, tak už s nima nejdu, abych je nezdržovala, proto jdu pomalu žejo. Takže taky hledáním zaměstnání, takže vidím na internetu, posílám životopisy, něco uvařím, upeču, vyperu. Někde se snažím něco opravovat nebo tak, protože mám barák a auto na krku. Vyřizovat úřady a všechno sama žejo. Takže jako vono se to nezdá, ale je toho docela dost. Jako já se neumím nudit, já se s váma o něčem budu bavit, teď mě napadne, že něco nevím, tak hned budu na internetu nebo v knížkách hledat informace jo prostě. Nejsem člověk, kterej by se dokázal nudit, spíš nestíhám. A když si potřebuju odpočinout, tak si třeba pustím zprávy, když už se mi to nechce číst na internetu, tak si pustím zprávy nebo film. Já jako třeba jdu loupat brambory a pustím si k tomu ČT24 a vim, co se děje. Protože mě nebaví ty brambory loupat, tak mi to s tou televizí rychlejc uteče. Rádio tady nějak nemám, je tady stejně blběj signál. Nebo si pustím něco a poslouchám to, jako že třeba DTV. Prostě jako snažím se bejt informovaná, co se děje v politice, ve sportu, abych měla přehled a úplně tady nezdegenerovala. Když se mi chce něco dělat, tak jdu něco uklízet, přebírat, vyprat ponožky... Člověk si vždycky něco najde. Když tady děti nejsou tak mě ani nenapadne tu televizi zapnout, jenom když třeba musím dělat nějakou takovou nudnou činnost, tak to mám jako zvukovou kulisu, jinak mě to samotnou ani nenapadne pustit. Dcera taky ani televizi nechce, ani já jsem ji jako mladá neměla, pak tam nic nedávali. A pak když dcera byla předškolák, tak nechtěla domů, že si tam nemůže pustit večerníček a chtěla zůstat u babičky. Tak nám mám dala starou televizi, pak přestala jít, tak se vyhodila. Když jsme se stěhovali sem, tak aby ty děti měli nějaký ty pohádky, tak jsem tenkrát v roce 2007 pořídila televizi, která byla už v tý době zlevněná, protože už v tý době byly ty ploché, takže to bylo i za rozumnou cenu. Ale zase to nebyla ta obrovská kraksna. Jako děti přijdou na snídani a pustěj televizi, nebo syn přijde ze školy a pustí televizi.

Demografické údaje

Žena, 54 let, SŠ s maturitou, 3 rodinní členové, katolička, nezaměstnaná

MICHAELA

Moje první otázka je, asi nejdůležitější, kde jste vyrůstala jako malá?

Na vesnici.

A s rodičema oběma, s prarodičema?

Prarodiče bydleli v jiné části vesnice.

Vídali jste se nima často?

Jo vídali, protože jsme jezdili na kole k babičce. Nebo o prázdninách nás hlídala babička.

A tam jste bydleli v rodinném domku?

V rodinném domě.

A zahradu jste měli?

Jojo měli jsme krůty, kačeny, slepice, který jsme pak zabíjeli. Jojo a babička měla i králíky a slepice.

Líbilo se vám tam? Byla jste tam spokojená?

Tak jo, já jsem nic jiného neznala a na vesnici se dobře.

Takže jste si k tomu vybudovala vztah hnedka od mala jo?

No tak asi v podstatě jo no.

Co vás přivedlo k tomu, že jste se potom přestěhovala do Ostravy?

Já jsem se vdala a vzala jsem si kluka z města. Bydleli jsme spolu nejdřív v maličkém bytě po cikánech, který jsme si zrekonstruovali. Já sem ještě v té době studovala a on pracoval. Potom když zemřela tchýně na infarkt, tak zůstal tchán v třípokojovm bytě sám, takže jsme ty byty vyměnili a šli jsme tam s manželem. Ale já jsem ve městě zůstat nechtěla, protože... chtěla jsem zpátky na vesnici.

V jaký době vlastně proběhlo to stěhování z města na vesnici?

Proběhlo v době, my jsme stěhovali... Já jsem se vdávala 2002 a to jsem ještě chodila do školy no a potom jsme houby 1992 jsem se vdávala, ježiš to už je roků. My bydlíme na dědině 13 let, takže 12 let jsme bydleli ve městě. Když jsme se stěhovali na dědinu, tak starší syn měl 6 roků nebo 7 a mladší 4.

Jaký byl hlavní důvod stěhování.

Hlavní důvod toho stěhování byl ten, že jsem nechtěla v tom městě... My jsme bydleli v jedné z nejlepších částí Ostravy, to znamená u lesa, nízké baráky, přízemní balkon, garáž a hned vedle byl Bílský les. Jenomže... v okamžiku půjdou ty děti do školy, tak už si už moc vybírat nemůžete a já jsem nechtěla, ať chodí moje děti s cikánama do školy a s těma se jak kdyby... já nemůžu říct že, s nima necítím, ale jako s těma sociálně slabýma, co lítaj jenom po městě... A když jsme měli děti malé, tak jsme scházeli s těma maminama před barákem na písku, a to bylo jediné vyžití. Samozřejmě jsme chodili na plavání od narození, do těch klubíček pro ty děti od dvou let a všechny tyhle výhody jsme využívali. Ale když by ty děti začali po venku běhat sami a tam už není žádná kontrola a nevíte, jestli někde hulí nebo... A to já jsem nechtěla. Tím, že jsem vyrůstala na dědině tak tam je to jiné, tam se všichni znají. Pokud neznáte jménem nebo neznáte tu rodinnou historii, tak se znáte aspoň od vidění a víte, které dítě, ke komu patří. Tak to prostě je do dneška. Asi už míň, protože hodně jsou těch náplav z města, ale pořád se znají. Podle podoby se vždycky poznalo, kdo ke komu patří. Takže už ta šance, že se vám to dítě někde spustí, samozřejmě je, ale už bývá menší.

Takže vlastně hlavně kvůli dětem a kvůli nějakému lepšímu prostředí?

Přesně tak a já jsem hlavně na důchod nechtěla skončit zavřená a koukat na televizi. Mnohem lepší je, když jste v důchodovém věku a už nemůžete, tak vyleze z toho baráku, sednete na tu lavičku, sedíte na té lavičce a pořád jste na čerstvém vzduchu. A navíc můj manžel on prostě pořád pracoval a já jsem mu řekla jasně, buď se přestěhujeme do baráku na dědinu anebo o tebe odejdu bez ohledu na to, jestli děti máme nebo nemáme. Protože tam nemáme žádnou perspektivu v tom městě. Proč, na co? Co tu budu dělat? Ty budeš pořád v práci a já tu budu s děčkama sedět a čekat. Na co budu čekat? Až zemřu u té televize? Až budu nemocná, nevytáhnu paty, budu v tom křesle a čekat na smrt? Prostě jsem nechtěla čekat ve městě na smrt u televize.

Jak velká je ta obec, kam jste se teďka přestěhovali?

My jsme se přestěhovali zpátky do dědiny, kde jsem bydlela a ta obec myslim má 2 500 obyvatel.

A to se jmenuje jak?

Krmelín a je to v okrese Frýdek-Místek, ale v podstatě synové chodí do školy do Ostravy, ale je to v podstatě 7 minut autem. Je to hned za Ostravou, ale už je to jiný okres.

A jste tam teďka spokojená?

Jo jo jo, jsme tu spokojení. Manžel ten žil sice celý život ve městě, ale to byste měla vidět ten trávníček, a to dřevo vyskládané hahaha.

Takže se mu to taky zalíbilo?

Jo jo on už by nešel zpátky Byt jsme si sice nechali, ale jsou to spíš železné rezervy, kdyby se někomu stalo něco závažného. Mít nemovitost je taková jistota.

Takže určitě oproti městu zlepšení pro každý.

No tak to určitě. Máme psa, kočky a zahradu, ale zeleninu nepěstujeme a králíky a slepice taky nechováme.

Nepěstujete zeleninu?

Proč? Když si můžete koupit kilo mrkve v Lidlu za 11 korun? Hahaha.

Myslíte si, že jsou tam spokojení i vaše děti?

No doufám že jo hahaha. Já si myslím, že by mohly být spokojení, každý má svůj pokoj, mají víc, než by potřebovali, mnohem víc. Tím, že to máme do města jenom kousek, tak tam můžou vždycky jet, ale život je lepší na té dědině.

Co třeba místní komunita? Myslíte, že jste zapadli a přijali vás? Že vás neberou jako náplavu?

Tak já sem tam bydlela od jakživa a vlastně, i když jsem bydlela v tom městě a byla jsem považovaná za měšťákama, tak jsme chodili oba s manželem na brigádu k místnímu pekaři. Takže jsem vlastně zůstala v kontaktu s těma místníma pořád. Že bychom se nějak i stýkali s místníma, to už se dneska moc nemusí. Ale jako ti spolužáci a ty lidi z mládí, to zůstalo pořád.

Takže vlastně staří známí?

Jojo i noví co se přistěhovali, přiženili.

Žádné sousedské konflikty nejsou?

Ne to vůbec, vedle soused nám hlídá kočky a barák, když jsme pryč. To jsou ty půjčky přes ten plot vždycky. Manžel mu zajde posekat zahradu, když je třeba pryč. A druzí sousedi, ti jsou takoví uzavření, oni mají ale mladé svoje aji dědu, takže mají svoje starosti. A přes plot tam si koupil zahradu spolužák, takže to je všechno v pohodě.

Vyznáváte třeba nějaký specifický životní styl? Třeba co se stravování týče?

Nenene, to ne. Žádné takové ty biostravy a raw stravy... Jako nejsem žádný extrémista, ale nebudu podléhat žádnému trendu. Jako je pravda, že když byly děti malé, tak jsem žádné konzervičky nekupovala a nosily normální pleny a v roce už chodily normálně na nočník, ale to spíš bylo kvůli tomu, že jsem nebyla líná. Nebylo to ale kvůli žádnému stylu. No a jinak ty umělé polotovary, tak ty jsme nikdy nejedli. Ale ne protože, že by to... prostě to je škodliví. Tak jak ty děcka se ládujou těma... Mekáčema. Takže z umělé hmoty jídla nejíme.

Já jsem teda nemyslela jenom to stravování, spíš jako jestli třeba třídíte i odpad nebo...

Jo jako to třídíme, samozřejmě že třídíme, to mě ale nenapadlo, jako nějaké specifikum, myslela jsem, že to dneska dělá každý.

No on si člověk třeba řekne, že to dělaj všichni, ale bohužel tomu tak není.

Plasty třídíme, papír třídíme a odvážíme ho puď do školy, nebo do kontejneru na papír. Oděvy odevzdáváme do sběru pro organizaci v Broumově. Papíry obyčejné pálíme, protože máme krb a teda bioodpad nedáváme slepicím, protože je nemáme, takže to dáváme normálně do popelnice. Ale třeba můj taťka ten třídí i bioodpad. Je to takový normální, neberu to jako nic zvláštního. Skořápky od vajíček dávám sousedovi a on mi pak za to třeba dá salát nebo kopr.

Jak řešíte dopravu na vesnici?

No... my máme všichni svoje auta hahaha. Kromě nejmladšího syna, máme teda 3 auta.

Takže nejezdíte vůbec autobusama?

Jo starší jezdí autobusem, když jde třeba s děckama na pivo. Ale teď mu bylo 19, takže už spíš jezdí autem. Mladší syn jezdí teda všude autobusem anebo ho vezmu já, když jedu do práce, nebo brácha.

Co teďka děláte za zaměstnání. Jestli jste ho změnila společně se stěhováním.

Ne ne, já jsem v souvislosti se změnou bydliště zaměstnání nezměnila. Já jsem po vysoké škole šla dělat do stavební firmy mých rodičů a postupně, jak naši stárli, moje maminka těžce onemocněla v 50. Tat'ka ještě teda jako žije, ale my jsme tu stavební činnost omezili. Postupně jsme popropouštěli lidi a zůstali nám jenom bagry a nákladáky, a to jsme potom omezili, jak lidi dávali výpověď. Já už jsem to potom nechtěla dělat po těch 20 letech, jak už mi to lezlo na nervy a nechci chodit s tím kufrem, aby mi někdo dal práci, na to nemám žaludek, takže jsme to postupně rozprodali a nechali jsme si s tat'kou nechali jenom 2 bagry, máme jednoho důchodce zaměstnaného, jako strojníka. O podnikatelský areál se starám teď starám já, jsou tam byty a máme tam kanceláře, jsou 4 firmy v pronájmu. Dělán smlouvy, úklid, správu nájemníků, všechno, co k tomu patří včetně manuálních prací. Vůbec mi to nevádí, neříkám že mi to úplně vyhovuje, ale nevádí mi to. 2 roky jsem sice byla na úřadu práce a udělala jsem si diplom v desingerství, ale v Ostravě se tím nedá uživit, možná tak v Praze. Takže nějaké menší návrhy jsem dělala, co jsou tak za flašku... Tím, že jsem zdědila nějaké peníze, tak pracovat nemusím, manžel nás velice slušně užívá a já se bavím tím, že různě šiju a mám nějaké brigádky na IČO.

Takže jste vlastně jako podnikatelka?

No tomu se tak asi říkat nedá hahaha.

Nejste někde zaměstnaná.

Ne, dělám sama na sebe, fakturuju a starám se o tátu a jeho peníze a účty, protože on už má 76 roků a už to taky není ono. Další věc je ta, že já bych si třeba místo našla, jenomže... tat'ka sice taky bydlí v dědině u nás, ale v okamžiku, kdy přestane chodit do té práce a ztratí tu pravidelnost, kde se 3x týdně sejdeme, i kdyby to mělo být jenom, že se spolu zdrbnejo? On je ale sám a má jenom psa, a kdyby zůstal doma, tak zemře. Takže v okamžiku, kdy já bych si našla místo a dejme tomu bych tu zprávu nemovitostí dělala po večerech, tak bych toho tátu odstříhla. To máte takovou strašně těžkou volbu, protože já si tou správou vydělám opravdu hrozně málo peněz, zdaleka mi to neudělá ani půlku průměrné mzdy, ale na druhou stranu, co mám jako dělat? Mám se na něho vykašlat? Prostě nevíte... Vyhrála jsem výběrové řízení na interiérového designéra v IKEE i ve studiu, kde prodávají luxusní nábytek a nevezala jsem to i za slušné peníze. To jsou prostě takové těžké věci, na druhou stranu se to v člověku pere, protože si říká, že je mi 50 a je v podstatě k ničemu.

Jaký máte vztah k přírodě a životnímu prostředí? Zajímáte se o environmentální problémy?

Tak samozřejmě, že se zajímám. Ale nevím, co teď chcete slyšet, jestli mě rozčiluje, že jsou moře plné plastů? Mám z toho nepříjemný pocit. Ráda chodím do přírody, jezdíme na kolech, chodíme na hory, bydlíme vlastně pod Beskydami takže... cestujeme hodně. Jako ty problémy mě rozčilují, ale co s tím má člověk dělat? Teďka nastane velký problém, protože Čína přestala odebírat odpad a odpadu je všude plno, i my produkujeme strašně hodně odpadu, ale to musí chtít všichni členové domácnosti, a ne jenom jeden, a to se vždycky špatně řeší, když máte doma 3 chlapy.

Angažujete se nějak v oblasti ochrany a přírody krajiny?

Neangažuju.

A co se týče v té vaší vesnici, jste tam nějak zapojená do místního dění?

Nenene, ani co se týče obce, neangažujeme se tam, od toho tam jsou jiní dravci.

Ani do politiky se nechystáte?

Kdysi jsem chtěla být starostkou, ale teď už ne.

Jak trávíte svůj volný čas?

O volném čase se snažím hodně cestovat, což se nám docela i daří, za poslední 3 měsíce jsme byli už na Srí Lance, v Maroku, na Maledivách, teď jsme se vrátili z Rakouska a zítra letíme do Milána a v dubnu letíme na Madeiru.

To máte krásný teda.

Takže se snažíme hodně, a to většinou puťáky, jako že ne pobytovky, to ne. No a těšíme se třeba na tu Madeiru hrozně, tu jsme si vybrali jako turistickou akci, že přejdeme celou Madeiru. Jezdíme hodně na ty hory, na feraty, sněžnice.

To jezdíte celá rodina?

No teďka už moc ne, protože kluci už jsou velcí. Teď jsme třeba byli kupodivu všichni na těch lyžích. Ale na ty Maledivy jedeme sami s manželem, s mladším synem jsem byla v tom Maroku a s manželem byli oba kluci na feratách.

Máte v plánu zůstat na venkově?

Jo určitě, určitě se do města vrátit nechci. A neumím si představit, co bude na staré roky, protože ta společnost se tak posouvá. Dneska už nemaj ty děti čas ani možnosti starat se o ty staré lidi, o ty rodiče svoje, protože to z finančních důvodů ano moc dobře nejde. A až budeme my staří, tak se bojím, co bude. Jestli nakonec taky neskončíme v nějakém starobinci. Nevím co bude no... Nikdy nevíte, jako nemůžu spoléhat na to, že mi někdo někdo pomůže.

Na vlastní děti snad můžete.

Hmmm.

Myslíte, že ne?

Když na to přijde, tak nemůžete čekat nikdo nic od nikoho, ale potom třeba přijde příjemné překvapení, když se na vás nevykašlou no. Doufám, že se nevykašlou, ale...

Já bych to třeba svým rodičům nikdy nemohla udělat.

Tak já taky ne, proto se starám o toho svého taťku a nechávám se život manželem žejo. Nevím, kde se děti octnou, ten starší má celkem ambice, ani nevím, jestli zůstane v Česku a mladší... taky záleží na partnerkách. Pak si vezmou nějaké pipiny... Člověk nikdy neví

Demografické údaje

Žena, 45 let, OSVČ, 4 rodinní členové, bez vyznání

Přepisy rozhovorů – skupina B

JAROMÍR

V kolika letech ses stěhoval s rodiči z města na venkov?

No já sem celý život žil v Moravský (Třebová) někde na okraji. Bylo mi asi 14, myslím, že osmá nebo devátá třída.

Jak se ti líbilo předtím bydlet ve městě?

Tak bylo to fajn, protože sem nemusel nikam dojíždět, bydleli sme prakticky hnedka vedle školy v takové klidnější části, ne jak většina v západní části, kde byly jenom paneláky, prostě rušný sídliště. Takže to prostředí mi vyhovovalo, znali jsme tam veškerý sousedy, sousedka nás hlídala, byla ta taková naše další babička, takže to bylo v pohodě. Pak prakticky kdy já sem začal lítat s děckama ven, na nějaký takový ty chlastačky, tak to už jsme se přestěhovali do těch Linhartic a už z toho byl problém. Všude sem musel tahat kolo nebo mě vozili autem rodiče. Třebová byla fajn.

Hmm, takže to jsi byl asi spokojenější, když jsi bydlel ve městě co?

Jo jo, tak to určitě. Ten barák sme úplně nepotřebovali, ačkoli to rodiče říkali. Asi taky trochu tušili, že za chvíli vypadneme z domu, takže to bylo spíš pro ně. Mně už to pak bylo jedno, já sem šel stejně na střední a tam sem byl na intru, takže sem tam jezdil jenom na víkendy.

Jo hmm a v Moravský ste bydleli v bytě?

Jo jo bytovka. To byla jenom taková malá bytovka, která měla jenom 3 patra a dva vchody.

A máš nějaký sourozence?

Staršího bráchu, o dva roky.

A ten se stěhoval s váma předpokládám?

Jo jo, ten šel s náma.

Aha a jak často si jezdil do města, když jste se přestěhovali? Jako do školy za kámošema a tak?

Každý den, když sem byl na základce a pak vlastně i na střední, ale to sem teda dojížděl spíš opačně, takže na víkendy na vesnici.

Čím si jezdil? Na kole nebo autobusem, autem...?

Všechny tři možnosti a pak si dokonce naši pořídili skútr, tak sem jezdil na skútru, ale většinou kolo. Nepočítám školu, to sem jezdil autobusem, protože zastávka je přímo před barákem.

A jak je to vůbec daleko do tý Moravský z Linhartic?

5 kilometrů, takže žádná hrůza.

Jo tak na tom kole to je pohoda, si klidně mohl jezdit na bruslích, hahaha. A jak se ti obecně líbilo bydlet na tý vesnici? Shledával si v tom nějaký pozitiva nebo negativa?

Jako nedá se říct ani pozitiva ani negativa. Linhartice pro mě nebyly domov, nikdy jsem tam pořádně nebyl ani to tam neprošmejdil. Akorát sme měli zahrádku, ale to sme prakticky měli i v té bytovce, takže za mě, já sem si tam k tomu nenašel žádné vztah.

Hmm a ty už teďka asi s rodičema nebydlíš, jak dlouho si tam teda oficiálně bydlel?

No trvalé bydliště tam ještě mám, ale jinak sem v Brně.

Ne ne ne, spíš jak dlouho trvalo to, než ses od tama úplně odstěhoval a osamostatnil ses?

Můžeme brát 5, 6 let, prakticky celá vejška.

A střední ne?

No, jestli to budeme brát takhle, tak tam sem přišel ve 14 a stěhoval se v 19.

A proč zrovna Brno? Kvůli škole?

Jo myslim, že to byla taková jediná volba. Mám tady hodně kámošů a je tu to VUTěčko takže elektrotechnika, respektive já sem chodil na střední do Blanska, což je kousek od Brna, takže sem ani nepřemýšlel nad jiným místem, kam by mě to táhlo.

Na střední si teda chodil do Blanska si teďka říkal, co si tam studoval?

Taky elektro, to byla střední průmyslová škola, takže mechanika a elektronika.

Hmm a k tomu ses dostal jak?

To mi doporučil kamarád, já sem byl původně přihlášený do Ústí nad Orlicí, to byla nějaká automobilová škola, mechanik nebo něco takovýho, ale já sem myslim týden před začátkem školy takhle na rychlo změnil rozhodnutí. Ani nevím proč, asi na doporučení toho kámoše.

Teďka seš ještě teda na vejšce a studuješ tu elektrotechniku nebo nevím, nerozumím těmhle věcem, haha. Chystáš se studovat ještě dál? Ty seš teďka asi na inženýrovi žejo?

Ne letos skončím, určitě se nechystám dál, jako v tom smyslu doktorantský určitě ne. Možná pak nákou nástavbu, jako kdyby třeba MBA an 3 roky. Ale ne hnedka, chci si dát pauzu a získat zkušenosti v práci, aby pak člověk věděl, o čem se to konkrétně učí, takže berme to, že ne.

Když se ještě vrátím zpátky, myslíš si, že rozhodnutí tvých rodičů přestěhovat se na venkov bylo správný? Když to vezmeš ze všech úhlů pohledu, ať už jejich, tvýho nebo bráchy?

Jo myslim, že jo.

To teda asi myslíš vzhledem k jejich potřebám, když jsi říkal, že pro vás to moc nebylo. Řešili to s váma nějak rodiče?

Vůbec ne, to už bylo předem rozhodnutý a nás se zeptali spíš tak jako ze slušnosti a kdybychom s tím nesouhlasili, tak by je to stejně nijak neodradilo. My sme měli docela špatný sousedy, takže i kvůli tomu chtěli naši pryč. Nad nás se totiž přistěhovali mladý lidi a dělali hroznej bordel. Chodili chlastat a vraceli nad ránem.

Aha, takže rodiče se chtěli přestěhovat za nějakýma lepšíma podmínkama, když se to tak vezme.

Jo asi to tak můžeme brát, oni vždycky chtěli do baráku někam mimo město a na té bytovce sme se stejně spíš mačkali, takže tohle bylo takový jednoznačný rozhodnutí.

Když jste se přestěhovali, tak všichni tvoji kamarádi byli z Moravský předpokládám. Našel sis někoho i na té vesnici?

Ne vůbec, já sem ani žádný nehledal, myslim, že tam ani žádný moji vrstevníci stejně nebyli, takže ne.

Hmm takže všechno směřovalo zpátky do Moravský.

Jo jo jo, tam jako někdo byl, ale to byli takový ty místní traktoristi, hahaha.

A když si tam bydlel, jak si tam trávil volnej čas?

Možná pomáhat na zahradě se dřevem a různý takový ty hovadiny okolo baráku, ale jinak vůbec nic, tam se ani nedá nic dělat mi přijde. Nebo že bych tam třeba chodil do hospody to už vůbec ne.

A třeba něký kroužky navštěvoval tam? Nevim třeba mě napadá skauti, hasiči, divadělňák...

Tam nic takového není, ale na hasiče sem chodil ve Třebové, ale potom už ne.

Hmmm, takže tam vůbec nic nebylo v těch Linharticích?

Ne ne ne.

A jak to bylo vlastně velký? Víš asi zhruba?

Žije tam asi 640 obyvatel, prostě prdel světa hahaha.

Co bys chtěl v budoucnu za povolání? Chceš se věnovat tomu, co studuješ?

Asi energetice no. Ted' dělám v E.Onu a těžko říct, kam mě to potom zavane. Říkám určitě v té energetice, nejsem žádněj technik nebo tak něco, spíš trošku obchodu do toho. Takže určitě plánuju v tomhle odvětví zůstat.

A ještě se tě zeptám, jakej máš vztah k přírodě a životnímu prostředí tak nějak obecně. Jestli třeba rád chodíš do lesa nebo nevim, něco takovýho. Jestli se tomu věnuješ, jestli sleduješ třeba environmentální dění.

No máme to třeba v rámci předmětu samozřejmě ekonomika a ekologie, tady v tomto smyslu, odpad třídíme hahaha. Rád se takhle projdu do přírody, ale nejsem žádněj takovej... vyloženě aktivní, abych to nějak prosazoval nebo vyhledával nějak natvrdo. Řekl bych že kladnej, ale tak nějak se zdravim rozumem, hahaha.

Jasně a vyznáváš třeba nějakěj specifickéj životní styl? Třeba co se týče stravování, snižování ekologický stopy, nějaká uvědomělá skromnost?

Tak to spíš ne. Pokud jako něco takhle, tak tím stylem, že mi to chutná a že se mi to líbí, ale vůbec ne kvůli ohledu na svoje okolí, nad tím sem se nikdy nezamýšlel.

Hmm, ani třeba něký vyznání nemáš? Náboženský třeba?

Hmm to vůbec ne.

Tak tady už mám jenom poslední otázku. Jestli bys chtěl někdy v budoucnu bydlet na vesnici, ať už v domě po rodičích nebo ve svým vlastním?

Ted'ka určitě bych to viděl na město, I jak jsem se rozhodoval v otázce bydlení nedávno, tak mě to táhlo do města. Nechtěl jsem bydlet někde na periferii, jako odlehlých částí Brna a prostě dojíždět i těch 20 minut MHDěčkem do centra, to určitě ne. Ale do budoucna bych se přesunul na okraj Brna, třeba i nějaká taková vesnička, ale určitě být do dosahu nějakýho velkýho města. Nemyslim ted'ka ani Třebovou ale prostě Brno, Praha,... No asi jenom Brno nebo Praha, hahaha. Protože předpokládám, že vždycky v těchto městech budeme mít nějaký zaměstnání a už mě pak bude jedno, jestli budu jezdim MHDěčkem nebo autem a ať si to zase moje

děti prožijou, ať klidně dojíždí, ale chci tam mít svůj klid, takže vidím někde na okraj. A spíš teda do rodinného domu.

Takže vesnice spíš ne, ale někde nějaká periférie.

Hmm, hmm přesně tak.

Geografické údaje

Muž, 25 let, VŠ, 4 rodinní členové

MIROSLAV

Moje první otázka je, kolik ti vlastně bylo let, když ste se stěhovali?

No bylo mi asi 12, takže ještě chodil na základku, což bylo i celkem blbý, protože jsem tam už měl kámoše, a to odloučení mě trochu švalo, i když jsme se nestěhovali daleko.

A jak se ti líbilo bydlet ve městě?

Nelíbilo se mi to vůbec, když jsem měl čas, tak sem jezdil k bratrancovi do vedlejší vesnice. Jako malému mi to bylo jedno, že sme bydleli ve městě, to sem ještě nevnímал ty negativní vlivy, co tam byly, ale když jsem už chodil do školy, tak mi došlo, že na vesnici to bylo lepší.

Jezdíš často do města? Asi jo že... a čím tam jezdíš?

Ted' už jezdím svym autem. Dřív to bylo hlavně vlakem nebo autobusem, nebo s rodičema autem. Ted' tam jezdím na pivo nebo když si potřebuji vybrat peníze z bankomatu. No anebo do kina a když něco potřebuju koupit. Ale moc často to není, jen podle potřeby.

Takže to nejsou nějaké pravidelné cesty?

Ne to určitě ne, raději se tam moc nezdržuju a žiju tady.

A jak se ti vůbec líbí bydlet na vesnici?

Je to fakt hodně super, člověk tady má naprostou volnost a není v podstatě na ničem závislej. Sem tady spokojenej a určitě bych to nevyměnil. Je pravda, že tady není žádná velká zábava, ale tomu klidu se nic nevyrovná. Líbí se mi, že tady nemusím brát skoro na nikoho ohledy a dělám si co chci, protože to nikomu nevadí a nikoho to neomezuje. Jsem tady moc rád.

Aha, tak to je super. Takže si asi teda myslíš, že rozhodnutí tvých rodičů přestěhovat se na venkov bylo správné?

Určitě jo, hrozně sem se na to těšil. Měli jsme malý byt a už sme se tam nemohli pořádně vejít. Navíc tam byli fakt děsný sousedi, vůbec sme s nima nevycházeli a dělali strašnej bordel, jako myslím hluk a tak. Člověk si pořád jenom stěžoval a neměl chvíli klidu, nic na ně nezabíralo, takže sem rodičům vděčnej, že nás od tamtud vzali pryč a ted' sme tady.

A co kamarádi? Bavíš se spíš s lidma, který pochází z města nebo se spíš stýkáš s vrstevníkama, co sou z venkova?

No tak ve škole mám kámoše jak z města, tak i z vesnice, ale jinak jsou spíš spíš z vesnic. Ale nemyslím si, že bylo mělo mít na něco vliv.

Nepřipadá ti, že by se lidi z města chovali jinak jo?

Ne to ani ne, nebo to aspoň nepozoruju.

A co třeba tvůj volnej čas? Jak ho využíváš?

Moc volného času nemám, ale když je, tak s kámošema z vesnice, máme bezvadnou partu.

A na nějaký kroužky chodíš, nebo si chodil? Třeba divadelňák nebo, skauti, sokol, hasiči, nějaký sportovní aktivity.

Hmmm to jo, jezdíme na soutěže v požárním sportu. To dělám už od tý doby, co tu bydlíme. Když sem se do naší vesnice nastěhoval, tak sem vlastně já tady založil sportovní klub mladých hasičů. Dělal jsem to už dřív, když jsme bydleli ve městě, ale to jsem jezdil do vedlejšího města, kde jsem běhal za takovou okrajovou část,

bylo to tam spíš jako na vesnici. Takže to mě dost bavilo a nechtěj sem o to přijít, proto sem se vlastně i tady angažoval a našel další lidi, co to chtěli dělat a udělali sme si tady vlastní spolek dobrovolnejch hasičů.

Tyjo, tak to seš teda borec, žes to takhle zorganizoval sám.

No ona mi taky docela pomohla máma, takže úplně sám sem to nezařídil, ale byl to můj nápad a sem rád, že to vyšlo.

Hmm super. A kam teď chodíš do školy?

Chodim na střední zemědělkou do Litomyšle a sem tam na intru, protože je to docela daleko. To by se mi fakt ani finančně ani časově nevyplatilo, jezdit domů.

A líbí se ti tam?

Jako jo, ale už se těším, až to budu mít za sebou. Letos maturuju, takže se toho fakt chci zbavit, strašně mě nebaví učení, je to hroznej vopruz.

Jojo, to znám, tady nejsem úplně studijní typ člověka, hahaha. Chystáš se dále studovat? To je asi blbá otázka co, když tě to nebaví...

Ne, určitě už dál jít nechci, tohle mi bude úplně stačit, už nechci školu ani vidět, hahaha.

Co bys teda chtěl v budoucnu dělat za práci?

Já už mám práci zajištěnou. Budu dělat to co teď studuju, takže servis a prodej zemědělských strojů.

Aha, to zní celkem neobvykle, to tě baví?

Jo baví, mám rád tyhle velký stroje. Už od mala mě to fascinovalo, jak jezdily na poli a byla tak obrovský, takže sem si i kvůli tomu vybral tenhle obor na střední. Je tam i trochu tý ekonomiky a managementu, abych zvládal dělat toho prodejce.

Jaký máš teda vztah k přírodě a životnímu prostředí?

Asi normální, určitě se mi nelíbí, když někdo schválně dělá nepořádek, třeba vozí bordel do lesa.

Přesně moje řeč, já fakt nechápu, jak si někdo může udělat vejlet jen tak do lesa a vyhodit tam půlku baru do pangejta, hnus. Ty lidi fakt nemaj soudnost...

No právě, já mám přírodu rád takovou, jakou máme třeba tady u nás a v Česku obecně, prostě lesy a louky a tak.

A co nějaký specifický životní styl? Řídíš se něčím třeba co se týče stravování, třídění odpadu nebo něco tak?

Ne nic zvláštního nedělám. Tohle mě přímo nikdy nebralo a vůbec sem se o to nezajímal, takže mě ani nic vyloženě nezaujalo.

A teď zásadní otázka. Chtěl bys v budoucnu bydlet na vesnici, ať už s rodičema nebo ve vlastním, nebo bys radši šel do města?

Určitě na vesnici, do města teda už nechci. Chtěl bych si postavit svůj dům v naší vesnici, jsem tady štěstnej, je to tady fajn, mám tu hodně známých a práci budu mít ve městě, kde sme dřív bydleli, což je kousek, asi 10 kilometrů, takže to ani nebudu mít daleko na dojíždění, což je taky dost zásadní otázka, pokud si plánuješ, kde budeš jednou bydlet. Taky doufám, že moje partnerka se mnou bude souhlasit, a když ne, tak má smůlu, hahaha.

Demografické údaje (pohlaví, věk, vzdělání, náboženské vyznání, počet rodinných členů)

Muž, 19, maturuje, 4 rodinní členové

KATEŘINA

Kolik ti bylo let, když jste se stěhovali?

No, když jsme se přestěhovali semka na vesnici, byla jsem ještě na střední škole. Takže mi okolo 18, jestli dobře počítám.

Jak se ti líbilo bydlet ve městě?

Jako bylo to fajn, dokud jsem byla menší a neměla z toho ještě tak moc rozum, hahaha. Bydleli sme v paneláku, hned vedle polikliniky, cukrárny a obchodu, takže pro děcko super lokalita, hahaha. Školu sem měla cca 5 minut pěšky, takže taky hodně na pohodu. Když jsme se ráno ve škole s holkama domluvily, že večer půdeme do divadla nebo do kina, tak sme vždycky fakt šly. Já to měla za rohem, takže jsem si docela užívala společenskýho života. Na to vyžití je město super, je tam všechno, což tady na vesnici už je poměrně horší, nedá se tu nic moc dělat, člověk je odkázanej v podstatě jenom na rodinu a s kámošema není kam jít, leda do lesa nebo prostě zpátky do města. Co se mi ale ve městě fakt nelíbilo, byl ten každodenní ruch a susedi.

Jakej ruch?

No susedi pořád dělali bordel, měli tam takový uňafaný psy, kteří prostě nezavřeli tlamy a bylo to už dost na hlavu. Nebo třeba něco opravovali a bušili do zdí... Taky jsme měli přímo pod vohnama docela rušnou silnici, takže to taky nebyla žádná výhra.

Jezdíš často do města (proč) a jaký k tomu případně používáš dopravní prostředek?

Do města jezdím často, protože ještě studuji. Konkrétně jezdím do Brna, vlakem. Do města, kde jsem předtím bydlela, jezdím občas. Nakoupit, k lékaři, ke kadeřnici, s holkama na kafe. A tam jezdím buď autem, nebo autobusem.

Jak se ti líbí bydlet na vesnici?

Líbí se mi to moc. Je tu klid, příroda, čisto a hlavně, dům je náš. Nemusíme nikomu nic platit, můžu vysávat i večer. Kvůli susedům to v paneláku večer nebylo možné, chodili si stěžovat, když chci jít ven, jen otevřu dveře a jsem venku. Odpoledne si sednu na terasu a užívám si to, že nemusím být celé odpoledne zavřená doma. Máme tu vlakový spojení, párkrát sem zajede také autobus. Je tu obchod, konaj se tu také různé akce a kamarády jsem si tu taky našla. Bydlení na vesnici je super, ale je nutný, aby měla rodina auto, často i dvě, protože bez něj by to nešlo. Což je takový malý mínus v porovnání s městem, tam pořád něco jezdí a člověk auto v podstatě vůbec nepotřebuje, stačí sednout na MHD a dojedeš skoro kamkoli.

Myslíš si, že rozhodnutí tvých rodičů přestěhovat se na venkov bylo správné?

Určitě ano. Oba moji rodiče pocházej z vesnice. Do paneláku šli bydlet kvůli práci a také kvůli penězům. Časem už je ne bavili susedi, kteří si pořád na něco stěžovali, dělali bordel, a hlavně to parkoviště před panelákem. Každou chvíli odřeně auto nebo nebylo kde zaparkovat. Takže se po 18 letech konečně rozhodli a teď si to i oni užívají.

A co tvoji kamarádi? Pochází spíš z města nebo z venkova?

Moji kamarádi pocházej převážně z vesnice nebo odlehlý částí města, což už je taková vesnice. Na základce jsem k nim hodně jezdila. Často sme stanovali, opékali buřty, lezli po stromech, hráli si v lese, koupali se v rybníku. Bylo mi líto, že já je vlastně pozvat nemůžu, protože nemám kam. Z města jsem také kamarády měla a mám, ale ti nikdy nebyli takoví, jako ty z vesnice. Říkali jsme o nich, že mají trochu „nosánek nahoru“.

Proč už je nemáš kam pozvat?

No tak já teď doma už skoro nejsem, většinu týdne, vlastně i měsíce se zdržuju v Brně, takže tam si je pozvat nemůžu, to bylo takový na prd.

A jak trávíš svůj volný čas?

Svůj volný čas teď hodně trávím učením, hahaha, Ale, když si chci odpočinout, zajdu si zacvičit, jezdím na kole, kolečkovejch bruslích, chodím se psem na procházky. Ráda si zajdu s kamarádkama na kafe, čtu knížky nebo si pustím film. Brácha i přítel se věnujou požárnímu sportu, takže přes léto jezdím i jako fanoušek na hasičské závody. A velice ráda cestuju. Takže bych se v budoucnu určitě ráda podívala do co nejvíce zemí, je jedno jestli budu bydlet pod stanem nebo v hotelu, hlavně at' je to zážitek na celý život, hahaha.

Navštěvuješ nějaké kroužky, zapojuješ se do místního dění? (divadelní spolek, skauti, sokol, hasiči, sportovní kroužek...)

Do žádného kroužku nechodím, ale pomáhám příteli, který dělá místním starším hasičům trenéra a poradce v požárním sportu. Chodím na plesy, stavění a kácení máje, pout'ovou zábavu a podobné akce.

Kam teda teď chodíš do školy, když si říkala, že seš pořád v Brně?

Ted' chodím do školy do Brna, na VUT (vysoké učení technické). Studuju už navazující magisterské studium a jsem v posledním ročníku, takže se mi blíže státnice a taky píšu diplomku, je to teda pěkněj mazec, hahaha.

No to mi povídej, hahaha.

No mám toho celkem hodně, zkoušky naštěstí už moc nemusím řešit, ale státnice se fakt bojím, ale tak ono to nějak dopadne.

Chystáš se pak ještě dál studovat?

Studovat se už určitě nechystám. Jak pořád říkám, učit se budu už jen s dětma, hahaha s těma by mi to nevadilo. Tohle už mi fakt stačilo... Jako bejt student je fajn, ale některý lidi si to vůbec neuměj představit, co to dá úsilí, se tady udržet.

Mluvíš mi docela z duše, naši si myslej, jaká je to flákačka, prostě si do odsedět, naučit se na zkoušku a čus.

Tak naši jsou celkem v poho, máma si teď dálkově dodělává bakaláře a táta má taky dodělanou vejšku, takže ty to chápou. Horší je to s tou starší generací.

No mně se taky babička pořád ptá, proč nejsu na doktorát... Já bych je posadila na semestr do poslouchárny a pojd' si to vyzkoušet, hahaha.

Přesně, nemaj zdání...

A co bys v budoucnu chtěla dělat?

Chtěla bych pracovat v bance nebo jako auditorka.

V bance? To by tě bavilo jo?

Jo celkem jo, je to taková nenáročná práce, ale ta auditorka by mě asi bavila víc, je to mnohem zajímavější.

Zajímavé... Jaký máš vůbec vztah k přírodě a životnímu prostředí?

Velice kladný. Za domem máme jen pole, lesy, louky, takže chodím ráda se psem na procházky, do lesa na houby. Také mám dlouhodobou brigádu u společnosti, která se zabývá odpadovým hospodářstvím neboli popeláři, hahaha. Takže se snažíme doma i třídit odpad.

To je super, to zní dost zajímavě, co tam děláte?

Tak snažíme se vymyslet, jak lidi donutit třídit odpad a staráme se o jeho zpracování, není úplně lehký najít kompetentní firmu, která by s tím odpadem uměla poradit a udělat z něj něco kloudného.

A co nějaký specifický životní styl? Vyznáváš nějaký alternativy třeba ve stravování, snižování ekologické stopy, uvědomělá skromnost kromě toho třídění?

Specifický životní styl nemám žádný. Rodiče nás k ničemu takovému nikdy nevedli a sama sem si k tomu cestu taky nenašla. Jen se snažíme třídit ten odpad.

No a chtěla bys i nadále bydlet na vesnici, ať už teda s rodičema nebo ve vlastním se svojí rodinou?

Určitě bych chtěla postavit dům a bydlet na vesnici nebo v nějaký odlehlý části města. Mám ráda přírodu, která ve městě prostě není a hlavně klid. Ruch mi teď stačí na kolejích, kde jsem přes týden a vždycky se těším domů. Hlavně taky můj přítel by bydlet do města, do paneláku, rozhodně nešel. Sám pochází z části města, ale vždycky bydlel v domě. Podmínkou je ale nějaké dopravní spojení a obchod, přes to vlak fakt nejede, hahaha.

Demografické údaje (pohlaví, věk, vzdělání, náboženské vyznání, počet rodinných členů)

Jsem žena. Je mi 24 let a mám vystudovanou vysokou školu s titulem Bc. Bydlím v Pardubickém kraji, okres Ústí nad Orlicí. V domě bydlím s rodiči a bratrem. Máme dva domácí mazlíčky – kočku a psa. Jsem ateista.

KRISTÝNA

Na začátek bych se tě chtěla zeptat, v kolika letech jste se stěhovali z města na venkov?

Když mi bylo 14.

Povíš mi odkud jste se stěhovali?

Stěhovali jsme se z Vyškova u Brna do Sloupů v Moravském Krasu. Vyškov má 25 tisíc obyvatel a Sloupy mají tisíc.

Aha, takže docela velká změna. A jak jsi vnímala ten přesun?

Z počátku velmi, velmi negativně a napsala jsem si na dveře papírek, že „Sloupy jsou piča“. Takže v prvopočátcích jsem spokojená nebyla.

Potom v tom průběhu, když už jste tam bydleli nějakou dobu, zalíbilo se ti tam aspoň trochu? Našla a sis k tomu nějakou cestu?

Určitě, tak já jsem hlavně čtyři nebo pět let ještě dojížděla do Vyškova, kde jsem studovala na střední, takže jsem v kontaktu s tím městem, odkud jsme se přestěhovali stále byla. A postupem, čím jsem byla starší jsem si ten Sloup zamilovala. A hlavně tu krajinu okolo, protože jsme si po roce pořídili psa a já jsem s ním začala chodit ven, a i teď tam stále jezdím velice ráda.

A v tom městě jsi byla taky spokojená?

Tak to bylo moje rodné město, takže jsem tam měla kamarády, rodinu, babičku, měla jsem to ráda to město. A z té vesnice, dojížděla jsi často do toho města, a ne jenom do školy?

Jezdila jsi často do toho města?

Každý den včetně víkendů.

A když jsi tam jezdila do školy, co jsi studovala?

Gyml, všeobecně.

A i kvůli něčemu jinému? Jezdila jsi tam třeba na nějaký kroužky?

Jezdila jsem tam do dramatařáku, to bývalo i o víkendu. A za babičkou, která tam bydlí a za kámošema, když byla nějaká párty, tak jsem tam jezdila i na víkendy.

Myslíš si, že rozhodnutí tvých rodičů přestěhovat se bylo správné? Ať už pro ně nebo pro tebe? Já nevím, máš nějaký sourozence?

Mám dva sourozence. Těžko se mi to posuzuje, jestli to bylo správné.

Ta z tvého pohledu, jak si to vnímala, nebo jak to vnímáš teď po letech.

Myslím si, že to bylo správné, že to tak mělo být.

Stěhovali jste se z bytu do baráku?

Z panelového bytu 3+1 do řadovky do baráku. Takže každý měl svůj pokoj.

Tak to bylo lepší na prostor ne?

Co se týče bydlení, tak určitě.

A proč se vlastně tvoji rodiče rozhodli, že se přestěhují?

Přesně kvůli tomu, že se mi narodila mladší sestra, té byly 3 roky, když jsme se stěhovali a chtěli z malého bytu do většího domu a našli ho poblíž. No a hlavně chtěli do té krajiny.

Takže jste to město nějak moc nemilovali jo?

No táta tam studoval a byl tam na vojně, takže k tomu měl trochu jiný vztah a nikdy to nebyla srdcová záležitost.

Tam jsou i kasárny ne ve Vyškově?

Jo jsou no.

Co třeba tvoji kamarádi, pocházeli spíš z města?

Většina byla, tak 90 % byli Vyškováci.

A na tý vesnici v tom Sloupu?

Tam jsem si našla ... Jsem tam pak začala dělat brigádu v jeskyních, takže jsem tam trávila dva víkendy v měsíci a tam jsem si našla nějaký známý, ale nikde ne kamarády.

Takže všichni tvoji kamarádi jsou z toho Vyškova?

Hmmm.

Ani třeba z těch okolních vesnic?

Ne ne ne.

A ty si říkala, že jsi tam dělala nějakou brigádu v jeskyních, co jsi tam dělala?

Průvodce, chodila jsem na prohlídky s návštěvníkama.

A tam jsou nějaký krásníky nebo co?

Jasně to je Moravský kras vápencového původu. Kateřinské, punkevní jeskyně a tak.

Co třeba tvůj volnej čas? Jak jsi ho trávila na vesnici?

Chodila jsem se psy hodně ven, pak ta brigáda a občas tam bývaly plesy nebo tzv čochy, asi to slovo neznáš.

Ne hahaha

Čoch je prostě vesnická párty, kde se tančí a pije v nějaké sokolovně, ale toho jsem se spíš neúčastnila, to spíš moje mladší ségra, sice se narodila ve městě, ale ve Sloupu je od pěti let, takže je více spojená s tou vesnicí.

A měli jste tam třeba zahradu?

Maličkou.

A pěstovali jste tam něco?

Naši tam něco měli, ale moc tomu nevěnovali péči, myslím ale, že nějaký brambory nebo jahody tam máme.

A to tě třeba vůbec nechytlo?

Ne vůbec, nemám pro to ani žádný předpoklady.

Takže tě to neláká jo?

No možná až budu stará hahaha. Až budu starší a budu chtít něco ručně dělat.

A ty už jsi říkala, že jsi chodila do dramaťáku a přímo v tom Sloupu měli jste nějaké aktivity?

Ne, tam vim jen, že se tam založil skaut, ten je tam posledních 5 let, ale nevím, jestli to je přímo ve Sloupu. Bylo to ve vedlejší vesnici a teď se to možná přehouplo i do Sloupu. Jinak dramaťák... no pro mě tam určitě nic takového nebylo, jakožto středoškoláka, protože tam střední škola není. Ale jestli mám něco říct ke Sloupu, tak je to městys a v roce 200 to získalo cenu vesnice roku. Takže tam trochu tekly peníze i díky těm jeskyním a turismu. Pak tam hodně lidí jezdí na běžky, protože tam jsou takový...

Dělaj tam stopy jo?

Dělaj tam stopy. Vyasfaltovala se tam silnice, takže tam jezdí spousta lidí, takže cykloturistika, ty běžka, teď tam vede ta pout' do Santiaga de compostela, tak to vede přes Sloup, protože tam je krásný barokní kostel. Plus tam je několik hospod na to, jak je to malá vesnice, hotely a restaurace, je tam i bowling, pizzerie, lékárna, zubař, pekárna, lékař, veterinář. Kromě bankomatů tam nějaký základní věci jsou. A je tam základní škola do devítky a sjíždí se tam většina těch menších vesnic. Nejbližší město je Blansko a Boskovice. No a studenti se

potom sjížděj zase do toho Blanska. Třeba to je případ mojí ségry, ta šla už na gympl. Když jsme se stěhovali, tak se rozhodovalo, jestli půjdu na gympl do Vyškova nebo do Blanska, protože jsem tam měla kamarády, ale na dojíždění je rozhodně lepší Blansko.

A třeba tvoji sourozenci nechodili tam třeba na hasiče, sokol nebo něco takovýho.

Hasiči tam jsou, ale sokol nevim. Ségra do hasičů nechodila, ale vim, že její spolužačka ano. Bratr ten už byl starší, tomu bylo 20 když jsme se stěhovali, takže ten byl na vejšce v Brně. A ségra tam chodila třeba do sboru zpívat, jako do školního, hrála na housle, ale to jezdila do Blanska a potom... No ten sbor hlavně, kam chodila ségra. Pak jinak do Blanska jezdila do kroužku jako je streetdance. Jinak je tam ještě zimní bruslák ve Sloupu. Velikej stadion pod skalama. Jsou tam skály, takže je tam i hodně horolezců v létě. No a na stad'áku kam se nalije voda z řeky a v zimě když to zmrzne, tak ještě osvětlí skály, který jsou pak zelený, možný žlutý a pod nima se bruslí. A v létě tam hrajou fotbal. Je tam chatový středisko, koupaliště a kemp. Takže turisticky je to celkem vytížená vesnice.

Tak to tam máme docela hodně aktivit, na to, že to je malá vesnice. Spousta možností.

No a hlavně tam tyhle volby nevyhrál Zeman, ale Drahoš.

No mi přijde, že to říká každěj, ale podívejme, jak to dopadlo.

No ale tahle vesnice je jedna z mála, která v jihomoravském kraji nezvolila Zemana. Každopádně tady vyhrál Drahoš, ale jinak všude Zeman.

Kam jsi chodila po gymplu na školu?

Do Brna na Janáčkovu akademii muzických umění.

A tam jsi studovala co?

Herectví, činohru.

A tam jsi byla jak dlouho?

4 roky.

Další pokračování asi nemáte co?

Můžeš doktorát studovat.

A na to se nechystáš?

Ne určitě ne, chystám se být v praxi. Pak jsem šla do Ostravy do divadla Petra Bezruče. Od září loňskýho roku jsem se přestěhovala do Prahy.

Herectví tě baví?

Velmi.

A je to dobrý job? Dá se s tím uživit?

Hrozně je to individuální, třeba právě v Bezručích se tím uživit dá, ale je to zase OSVČ, takže jsme dostali víc, ale museli jsme si to danit sami. Ale dá se tím uživit, když máš ještě nějaké kšefty bokem. V Praze jenom v divadle se tím uživit asi nedá. Proto většina herců dělá i spoustu jiných věcí.

Co třeba děláš ty?

Já hostuju teďka v jiným divadle a za hostování je vždycky víc, než když jsi v angažmá, plus si přivydělávám na filmech, nebo jsem byla v Německu. Nezávislej film jsem točila. Pak jsem hrála v Prague Shakespeare company s Amíkama. Praha je super, co se týče toho jazyka. Mám moc ráda Prahu, jsem spokojená, nechtěla bych už žít nikde jinde než v Praze nebo a pak v zahraničí.

Tak to mi skoro odpovídáš na otázku, jak si představuješ svoji budoucnost. Jestli by ses chtěla vrátit na vesnici nebo zůstat ve městě.

No v tuto chvíli rozhodně ne, ono to dost souvisí s tím mým povoláním, protože tady když se člověk chce nějak uchytit a má štěstí, tak se užíví hlavně tady. Ale dost mě láká cestovat a jít někam ven. Ty možnosti jsou dneska

fakt velký, takže vracet se někam na vesnici... to bych si pod sebou přerežala větev. Nevím, rozhodně bych nechtěla, asi i tím, že jsem se nenarodila na vesnici, tak k tomu nemám vztah.

Takže tě neláká takový ten klid a vesnický prostředí?

No já se strašně ráda vracím domů. Máma tam zůstává se svým manželem a miluju se tam vracet a vždycky vytáhnu psy a ten klid je důležitější, ale v tuhle chvíli, kdy mám možnost tam jezdit na návštěvy tak je to pro mě dostačující a vyhovuje mi to. Než že bych tam přímo žila, možná až mi bude 60. A ani v 60 bych tam v tuhle chvíli nechtěla být hahaha.

Jezdíš tam často?

Docela jo, skoro každých 14 dnů.

Jaký máš vztah k přírodě tak jako obecně?

Miluju přírodu.

Jo? A když seš tady v Praze, kde skoro nic není?

To mi chybí, to se nedá říct, že ne, chybí mi ten klid a z toho města je strašně důležitý a nutný vypadnout. Ale tím, že ještě jezdím relativně často domů, tak to na mě tolik nedopadá. Jsem v kontaktu s tou přírodou. Takže je důležitý vždycky z toho města odejít na chvíli, když má člověk možnost.

A tady někam chodíš? Třeba do parků?

Málo tady chodím, nemám na to moc čas. Já jsem bydlela na Vinohradech, takže jsem chodila do Parukářky, Riegráčů. Příroda mě tady zatím moc nepotkala. V letenských sadech jsem byla ještě. Ale jak jsem tady od září, tak to tady ještě nemám prochozený.

Zajímáš se třeba o nějaký environmentální problémy?

Ehmm velmi tomu fandím hahaha. Jako je to velkej problém, ta globalizace a spousta letadel a spousta nízkonákladových společností, takže se lítá čím dál víc. A klimatický problémy, no myslím si, že by se na to mělo víc upozorňovat a víc se o tom mluvit, Tyhle lidi by se měli podporovat, co se s tím snaží něco dělat.

A co třeba nějaký specifický životní styl? Líbí se ti něco, vyznáváš něco? Stravování nebo nějaký alternativy.?

No teď to hledám. Chodím na jógu, snažím se teď omezit cukry a pravidelně spát, dobře jíst a cvičit hahaha. A byla jsem se minulý týden podívat na té diamantové cestě budhistické, jenom že prostě mám minimálně zájem o tom, poznat nějaké nové cesty a styly. Tím, že nejsem ještě v angažmá, tak mám pro to prostor. V momentě, kdy je člověk zaměstnaný v divadle, tak je to jedna velká kapitola pro sebe, ten divadelní životní styl. Tak doufám, že se mi to pítí a kouření vyhne. Což není sice jenom o tom, ale svádí to k tomu.

No tak to bude asi úplně všechno, všechno jsi mi už pověděla.

Demografické údaje

26 let, žena, bez vyznání, 4 lidi v domácnosti, herečka

VOJTĚCH

Takže nejdřív bych se tě zeptala, kolik ti bylo, když ste se stěhovali?

Čtrnáct mi bylo a teď mi je patnáct.

A jak se ti líbilo bydlet v tom předchozím bytě nebo domově?

Jako byl to byl hezkej, to jo ale prostě špatný bylo to, že když třeba kamarádi neměli čas, tak sem vlastně musel bejt doma. Tam nebylo co dělat, musel sem koukat na televizi nebo hrát třeba hry. Ale tady když nemaj čas kamarádi, tak si třeba zakopu na zahradě fotbal a tak, to je takový volnější.

A ven si nikam nechodil jo?

V Praze sem chodil třeba s kamarádama ven, chodil sem ale na horolezení sám, ale to je tak všechno.

A co jako město, jak to na tebe působilo celkově... Škola a tak?

Jako město není špatný, ale má to i své špatný stránky. Tam je hrozný doprava, jako spoustu aut, tramvají, křižovatky, a hlavně tam je takovej lehký zločin by se dalo říct. Jako neříkám, že všichni bezdomovci jsou špatný, ale občas se může třeba něco stát, třeba pudu domů a něco se mi stane. Kdežto tady se všichni znaj a když jdu tady cestou domů tak si dyžtak svítím mobile, protože vim, že tady nikdo nebude.

Takže ty ses i jako trochu bál v tom městě?

Když jsem byl sám nebo někde poprvé, tak sem se celkem bál.

No jako to se ti nevidím. Když jdu občas ven, tak se taky bojím, člověk skoro běží hahaha.

A co teďka, jak často jezdíš do města kromě toho, že tam jezdíš do školy?

Já tam hlavně teď jezdím za svou holkou o víkendech a tak, ale když nemusím za ní jezdit, tak nejedu. Občas teda jezdím i do těch Varů za kamarádama, ale jinak moc extra nejzdím. Teď bych se jenom chtěl podívat do Prahy, připomenout si ty vzpomínky a tak. Ale kdybych ve městě neměl kamarády, tak bych asi moc nejzdil.

Takže tě to netáhne zpátky?

To ne, jenom ty přátelé.

A když tam jedeš, tak čím jezdíš?

O víkendech tak většinou jezdím vlakem, protože nic jinýho nejede. Ale když třeba máme prázdniny a je všední den tak autobusem. Občas mě táta hodí autem, když to má při cestě.

Jak se ti líbí bydlení tady?

Tady je to takový přítulný. Můžu si říct, že to jsme udělali všichni. Zatímco v tý Praze sme se jenom nastěhovali, nedalo se tam skoro nic dělat, ale tady se mi to hrozně líbí. Když je hezky tak si vyjdeme ven celá rodina. V Praze sme neměli ani balkon, takže to bylo dost omezený.

Hmmm tam ste teda bydleli v bytě a teď baráček, jak seš spokojenej?

Hodně, mně to ani nevadí, že je to malý. V Praze sme každej měli televizi ve svém pokoji a tak, takže sme se i míň vidali. V podstatě jenom na jídlo, a to bylo tak všechno. Tady si večer všichni sednem k televizi, dáme si večeri a popovídáme si.

Takže taková rodinná sešlo u telky?

Dalo by se říct.

A myslíš si, že rozhodnutí tvý rodičů přestěhovat se z Prahy sem bylo správný? Považuješ to za dobrej krok?

Já myslím že jo, jsem tady spokojenej.

A co třeba tvoji kamarádi? Máš někoho tady nebo to sou spíš lidi z Varů?

Já mám kámoše tady i ve Varech. Když sem tady, tak sem s kamarádama a když sem ve Varech tak jsem s nima. Vždycky se někdo najde hahaha.

A žije tady hodně tvých vrstevníků?

Jojo.

A co třeba volený čas? Co děláš? Si říkal, že si občas zakopeš.

Když sem tady tak v poslední době spíš odpočívám kvůli tomu, že budu mít ty zkoušky, takže nemám moc náladu něco dělat. Ale když je hezky, tak jdu třeba na zahradu se podívat. Nebo když mi to taťka dovolí, tak si to tady jedu okouknout na čtyřkolce. Takže tady se vždycky něco vyskytne.

A třeba nějaký kroužky, navštěvuješ tady něco?

Máme hasiče tady každou středu a jinak bych chtěl ještě chodit na horolezení jako v Praze, akorát v zimě se to moc nedá, ale chtěl bych začít znova. Ale jinak žádný jiný kroužky zatím nemám.

A co ty hasiči, tam děláte co?

No tam jako hlavně běháme, protože já jsem dalo by se říct jeden z nejstarších, kterej aktivně závodí. Takže já musím dobře běhat a za běhu musím zapojit i hadici třeba. A hasiči mě maj rádi i třeba v tom, že i když mám holku tak si na ně najdu čas.

A kam chodíš do školy, co studuješ?

Chodim do Varů na základku.

Jak tě přijal kolektiv ve škole?

Tam je to fajn, oni jako nejdřív sem se styděl hodně, protože sem je neznal, ale třeba po měsíci, možná ani ne, tak už mě brali, jak kdybych tam byl už od první třídy.

To je dobře, že to takhle dopadlo. A co se chystáš studovat dál?

Mám zatím vybranou soukromou obchodní akademii a pak stavební školu. Mně by se asi víc líbila ta stavební odborná škola, protože je teďka málo řemeslníků, a tak, a hlavně stavět se bude pořád. Zatímco soukromá obchodní akademie, tak tam dobře, něco bych se tam naučil, akorát já si myslím, že to spíš taková příprava na vlastní firmu, nebo něco takovýho mi to přijde. A hlavně on to teď chceš dělat každej, takže ta stavební se mi zamlouvá víc.

To jo, to je fakt chytrý, protože těch řemeslníků je fakt nedostatek, to než někoho seženeš... A když už ho seženeš tak to sou takový peníze za to... Ekonomku dělá každej druhej vid'. No a co bych chtěl vykonávat za povolání teda potom?

Tak nejdřív bych si tady u souseda, kterej má firmu stavební, tak bych si u něj dělal praxe a tak. A pak kdybych třeba chtěl, kdyby mě někdo pozval se podívat do nějaký firmy se podívat, tak by se mi líbilo třeba malovat, dělat třeba zdi v bytech. Takový ty základní věci v těch bytech, takže takový základní zednictví.

A třeba auta tě nelákaj?

Nelákaj. Jako mamka říká, že když se rozbije nějaká technika, tak jsem schopnej to spravit, ale neláká mě to. Stavět mě prostě baví.

Co třeba vztah k přírodě a k okolí?

No jako snažim se prostě aby lidi třeba nekáceli zbytečně stromy. Jako chtěl bych pro to něco třeba udělat. Nelíbí se mi, když je někdo v lese a zahodí tam odpady. Občas třeba něco i vezmu, ale nevím no.

Já to taky nesnáším, nechápu, jak si někdo může udělat cestu a vyhodit bordel do příkopa. Já třeba každej rok jezdím čistit řeku Sázavu, to je vždycky na tři dny a sbíráme odpady z lodí. Tohle hodně podporuju, na to máme přece koše, proč to lidi házej na zem?! A ňákej živtní styl specifickéj vyznáváš nebo líbí se ti něco, kam by ses chtěl ubírat v budoucnu?

Ted' asi zatím ne, ale možná v budoucnu něco, že bych nechtěl ohrožovat životní prostředí a tak. Hlavně bych chtěl pořád třídit odpady, my tady taky třídíme.

Ti to nedá žádnou práci žejo.

Právě, dřív se to házelo všechno do jedný popelnice... My tady máme sklo, papír a plast, což pak vyhodim a nedá to žádnou práci.

To já sem si takhle na bytě, bydlim v bytě teda bohužel a máme balkon, tak jsem si tam udělala improvizovanej kompost, hahaha. Máme tam plno kýblů, házíme tam zbytky, je tam strašnej smrad, hahaha. Ale já na to hrozně trpim. A chtěl bys zůstat na tý vesnici? Ať už tady nebo jinde?

Pokud mi to v budoucnu práce dovolí, že bych stíhal dojíždět do práce, tak bych chtěl zůstat tady.

Jako tady přímo v Merklíně?

Jo asi spíš jo. Mám tady babičky, tety, a tak aspoň bych za nima nemusel jezdit daleko, takže bych spíš zůstal tady. Když by byli už starší rodiče, tak bych jim mohl i pomáhat.

Super, to je dobrá věc a co přítelkyně, jak se na to kouká? Je z Varů žejo?

Je z Varů, ona jako taky spíš bych chtěla, jako nevím, jestli přímo na vesnici, ale chtěla by mít baráček někde mimo, kde by nebylo tak rušno jako ve městě. Taky jí to občas vadí, když třeba sousedi vrtaj, tak jí to hrozně vadí. My sme se ňák shodli, že chceme zůstat tady v Merklíně nebo poblíž, ale asi ne ve městě.

Tak jo, to je dobrá vize. Tak děkuju za rozhovor.

VENDULA

Takže nejdřív by mě zajímalo, jestli jsi ve městě chodila ještě do školy, nebo ses vlastně už narodila tady na tom venkově?

Když jsme se sem přistěhovali, tak to bylo bylo přesně na moje narozeniny 2007, takže listopad 2007. Takže jsem byla v půlce osmé třídy.

Takže máš nějakou zkušenost s tou socializací.

No to byla jako fakt velkej průser, když tě někdo ve 14 vyrve vod kamarádů, pubertáka, někam prostě... Natož tady na vesnici a na tý základce v tý Dobříši mi dávali zabrat děti dost, jako „Pražák, haha“

Takže jste přijeli z Prahy?

Jo a vlastně i učitelka na matiku si na mě zasedla.

Až tak?

No jako první věc, kterou mi řekla, když jsem přišla do třídy byla: „Jo ty seš Pražák? Tady Pražáci nikdy nic nedokázali“. Což ve 14 jako říct dítěti...

No tak to je fakt zajímavěj přístup... Takže jak tě tam poslouchám, tak jsi asi byla spokojenější v tom městě.

Rozhodně jo. Já jsem mohla kdykoliv MHD za kamarádama, pěšky žejo ve městě. Všichni bydleli tak nějak v okruhu jednoho km, i babička. Tady jsme izolovali na vesnici, kde prostě nikoho neznáš.

A kde ste v Praze bydleli?

V Hlubočepích, pod Barrandovem u Prokopáku.

Jak často jezdíš teďka do města?

Prakticky tam teďka bydlím, čtvrtým rokem jsem v Plzni, kde jsem s přítelem.

A jsi tam spokojená?

Já sem asi rodilej Pražák, ta metrolopoie prostě... Jako je to tam fajn, je to lepší než Příbram, je to lepší než vesnice, ale... taky tam není úplně všechno, člověk se tam tolik nenajde, nejsou tam takové možnosti. Já tam byla poprvé na přijímačkách a hned jsem zabloudila.

No a když teda spíš teď bydlíš v té Plzni, tak jak často jezdíš sem za mamkou podívat a čím jezdíš?

Záleží... o zkuškovým jsem tady byla s mámou klidně tejdén. Vod tejdén jsem sem jezdila na tejdén. Nebo sem tady fakt jako byla každěj víkend. Ale no snažim se každěj druhej víkend, tady být. Mně vyhovuje, že se tady zašiju a nemám tady žádný možnosti. Což je výhoda, že nemůžu jít nikam nakupovat, nebo jít za kamaráda. Maximálně za mojí bývalou spolužačkou, když tady náhodou je. Takže mě tady nic nerozptyluje, zavřu se v pokoji a šprtám.

No já se doma vůbec nemůžu učit, to mi pak máma každých 10 minut klepe na dveře a furt mi něco cpe...

No to sem tady měla minulej tejdén, když jsem se učila na zkoušky z hebrejštiny, to mě tady máma tak vykrmovala, že jsem po tejdnu nemohla zapnout džíny hahaha. A jako jezdím z Příbrami autobusem a vlakem, teda nejdřív z Plzně. Místní autobusy tady ale jezděj jak chtěj, to mě fakt dostává. Tu jede bus dvakrát za den o víkendu a v tejdnu třeba jednou za dvě hodiny, a to, když lidi nejsou na zastávce, tak řidič je tak nadjetej, že jako když nejsi 15 minut předem na zastávce, tak máš prostě smůlu. Tady jízdni řád neexistuje.

Tys to teda už trochu nastínila, jak se ti tady líbí bydlet? Respektive líbilo, když jsi teď v Plzni.

No je to dobrý jako chata, ale pro mě to na bydlení není. Mám ráda přírodu, vypnout, jít se projít a mít nějaký jako svůj klid, ale to nejde prostě pořád. Já sice mám řidičák, ale za co sednu, to rozbiju, takže... hahaha. Já na vesnici bydlet nemůžu a bez auta to není sloučitelný.

Já teda nevim, jestli jste se stěhovali jenom s maminkou, nebo i s tátou, nebo jejím přítelem?

Tak jako já tátu svého nemám, ale bráchův táta vlastně se s náma stěhoval, to ti asi vysvětlí máma víc, já to mu úplně nerozumím, co tam nastalo, to byl trochu problém právě. No ale pak jako von se vod nás vodstěhoval pryč, takže...

Myslíš, že to bylo dobrý rozhodnutí odstěhovat se z Prahy takhle na vesnici? Ani nevim, kolik to má obyvatel, 80?

Já fakt nevim hahaha. Netuším, kolik tady může bejt lidí. Tak jako v Praze jsme bydleli v takovym jako malym bytě. Bylo tam málo místností, který ale byly velký, s vysokýma stropama. Nebylo tam ale příliš soukromí. Ale tak člověk měl zahradu a mohl kdykoliv do města. No máma se rozhodla, že ten byt je malej a že chtěla, aby jí lišky dávaly dobrou noc, tak se prostě odstěhujem. Já to asi ani nechci chápat, já jsem tak trochu pořád naštvaná od dětství hahaha.

A co se týče kamarádů, našla sis tady nějaký noví kámoše, nebo jsi měla převážně kamarády z města, z Prahy? Dojížděli jste za sebou?

No to je právě problém, když je t 14, tak vlastně nemůžeš si úplně cestovat. Sice mám v Praze babičku, tak za ní jsem jezdila, ale přeci jenom, když ti je 15 a jdeš na tu střední, tak ti kamarádi ztratí zájem a najdou si noví kamarády. Takže mi tak z dětství zůstal jenom jeden kámoš.

A tady z okolí jsi si nikoho nenašla?

Na základce to byl fakt jako brutus, tam jsou ty, který skončej jenom se základnou, nebo na učňák. Takový ty blbci prostě totální. Vlastně na těch základkách mě nikdo neoslovil, možná asi dvě holky, který byly v pohodě. Ale jinak jako nějaký přátelství to nebylo. Až vlastně na střední, tam vzhledem k tomu, že jsem chodila na takové soukromé alternativní gymnázium, který je jako zaměřený na estetickou, přírodní, ekologickou a sociální výchovu. Jako v cizině to má prestiž, v Čechách si lidi říkaj, že jsme lesani, přírodní lidi.

To si chodila, kde na tu střední?

Do Příbrami a tam jsem si našla lidi s podobnýma zájama.

Takže tam už to bylo lepší než na tý základně?

Jo vo moc. I ty učitelé měli jiný přístup, hlavně to nebyli rodilí Příbramáci, ale vybudovali tady jenom tu školu. Takže nebyli tolik omezený

A na tý základce, tak tam asi asi chodily děcka tady z okolních vesnic.

Přesně tak. Já sem právě chodila na Dobříš ten půl rok a tam jsem zažila krutou šikanu, to byla tvrdá řežba. To nešlo, takže mě máma do devítky dala do Příbrami. Dobříš je takový maloměsto, ale tam byli ty lidi fakt jako šílený. Tam byly děti převážně z vesnic anebo ty Dobříšáci a fakt to bylo peklo. No a tady v tý Příbrami byli lidi už přijatelný. No ale byl to jenom rok, to prostě nezapustíš kořeny do třídy, kde už jsou spolu lidi 9 let. V Praze jsem chodila do počítačový třídy, v pátý třídě se dělaly rozřazovačky, takže na druhém stupni byly specializovaný třídy. Tam to byli přece jenom trochu výběrovější lidi. Když tě někdo hodí na vesnickou školu, nemůžeš se rozvíjet a pokračovat s tenisem, nemůže se učit Francouzky, nemůžeš skoro nic. V Praze jsem ještě chodila do biologickýho kroužku, což tady samozřejmě taky nebylo.

Tak to asi docela zhatí celý dětství, takový přesun.

Já jsem vlastně začala chodit k psychiatrovi kvůli tomu, protože jsem z toho byla úplně v háji.

A co volnej čas, jak ho trávíš, když jsi tady, když jsi v Plzni, když jsi byla v Praze.

V Praze jsem byla buď s kamarádama někde venku, já sem bydlela u Prokopáku, jestli víš, jak je ten velkej viadukt, tak přímo pod nim.

Jo to znám, tam je nějaká hospůdka ne?

No to máma zakládala, ale teď to vede takový šílenej její kamarád, který proti všemu protestuje, je to strašný zálesák. No tak právě v tom baráku jsem vyrůstala. Před tím byl plácek, kde bylo krásný hřiště, tak je i ten potok, kde jsme se ráchali se sousedem, lovili tam pstruhy a raky. No a mě brala v tý době biologie, tak jsem měla mikroskop a vobírala všelijaký vzorky a zkoumala to hahaha. No a běhali jsme po dívčákách a po kopcích a měli tam bunkry a bylo to super. Když jsme vyrostli, tak jsme se scházeli s kamarádama po Prokopáku a kecali. Vlastně moji kamarádi nikdy neměli takový ty sklony jako chodit za školu, nebo pít nebo nějaký problémový jako... To jsem setkala až tady v Příbrami a na Dobříši.

Takže je to fáma, že Pražáci jsou takoví zevlouni?

No u mě ve třídě byli lidi v pohodě, ale pak tam samozřejmě se vyskytovali lidi jako kluk, kterej už v šestý třídě bral drogy a chodil za školu.

Panebože, jak se k tomu dostal?

Fakt nechápu, přijde mi to jako ufo. Dneska už je to takový rozšířený, ale v té době...

A tady nějaký volnej čas?

Tady sem byla doma a četla knížky, sledovala filmy, chodila se projít, pěstovala něco na zahradě, něco vyráběla nebo šila. Baví mě šít, tak jsem po večerech něco šila. Tady byl strašnej průšvih v tom, že po celou dobu, co jsem tady bydlela, do mejch 19, tak... poslední autobus z Příbrami sem jede v 7... hahaha. Takže sem musela přemlouvat mámu, aby pro mě dojela autem, když jsem chtěla zůstat ve městě. Natož když mrzne a je sníh, tak mi máma řekla, že pro mě nepřijede a u kamarádů jsem přespávat nemohla. Začala to tolerovat až u máho bráchy, no ale u holky je to asi jiný no... Takže jsem tady byla docela izolovaná.

A teďka v Plzni?

Pořád někde lítám. Já jsem se rozhodla, že teď budu fakt studovat, protože už to chci mít za sebou, aspoň toho bakaláře. No ale předtím...

Ty předchozí obory jsi taky studovala v Plzni?

No já sem se přihlásila na filmovku v Praze a tam sem neprošla třetím kolem. Pak jsem se vlastně dostala na blízkovýchodní a angloamerický studia a na politologii. Máma mi řekla řekla, ne na ty blízkovýchodní nechod' to je prostě...

Ale to má docela budoucnost ne?

No ona pořád s teroristama, někam pojeděš tam tě zastřeje a uříznou ti hlavu a uklamenujou. Tak půjdeš na politologii, no tak jsem na to kejvla, ale byl to děs. Tak jsem udělala znovu přijímačky na ty blízkovýchodní. Teďka mám teda přítele Íránce a pojedeme na měsíc do Íránu.

Tak se máš aspoň od koho učit ne?

No on je z Teheránu, z hlavního města, kde mají takový slang, takže to úplně nejde. Moje učitelka na perštinu mi řekla, že tohle teda ne no hahaha. Já vysluvuju všechno tak divně a on se mi pak směje hahaha.

A to jste se potkali tam?

Vlastně když jsem pořádala před rokem a půl s univerzitou Íránský dny, tak jsem ho tam potkala. No a jinak pořád někde něco objevuju.

Teď otázka trochu do minulosti, když jsi tady byla měla jsi možnost navštěvovat nějaké kroužky, nebo sportovní aktivity, hasiči, skauti?

Vzhledem k tomu, že jsem tu neměla kamarády, tak jsem neměla ani s kým chodit. Nejsem typ člověka, co by někam chodil sám a vlastně... V té době jsem nebyla úplně produktivní, takže vůbec. A taky v té době od nás odešel máho bráchy táta a jako ta finanční situace byla docela blbá, takže jako ani peníze na to nebyly.

A bylo tady vůbec něco?

Jako vobčas někde něco je no, ale nic moc. Ještě k tomu to spojení autobusem...

A přímo tady na vesnici asi ne že?

Ne, fakt o ničem nevím, možná nějaký ty hasiči, ale já na tohle nejsem.

Až skončíš bakaláře chystáš se ještě potom na magistra?

Ráda bych, ale uvidím.

Tak hodně štěstí hahaha. To bys případně pokračovala tady v tom? Nebo máte vůbec navazující studium?

No máme to až na doktorát, ale nevím no. Pokud teda ta hebrejščina a ta perština mi půjdou, tak proč ne. Ale přemýšlím o praktickym využití tohodle.

Já myslím, že nějaký třeba tlumočník by se uživil.

Asi jo, zvažovala jsem, že bych zkusila něco ekonomickýho, nebo něco, co by bylo prakticky spojitelný, že bych si udělala obchodní společnost nebo nějakou firmu... nevím no.

Tak třeba s přítelem byste mohli něco založit.

No... hahaha, on je matematik. Já teda matice moc nerozumím, jenže on je přes kovové materiály. Pořád někde něco měří a řeší, jestli to praskne hahaha. On chodí na doktorát v Mnichově no. V Plzni má práci a do školy jezdí jednou za čas, kam jenom posílá výsledky svého výzkumu a má nějakou přednášku.

To je odvážnej teda.

On je takovej strašně snaživej a chce pracovat v BMW. Byl hlavně rád, že z jejich země odešel, protože on je metalista a není věřící, a to je dost kruté persekuovaný a mají ho tam za satanistu.

Takže se ais domů nechystá co?

No ted' to vypadá, že tam bude revoluce, ale asi to není otázka příštího roku a tam asi v jeho oboru nejsou školy, které by mu poskytly vzdělání, ani pracovní nabídka tam není. Automobilový průmysl tam neexistuje. Což jako kdyby nastala ta revoluce, tak by to byla vhodná příležitost i pro mě, že bych si tam mohla vybudovat nějakou formu, která by byla spojená se západem.

Jaký povolání bys třeba viděla do budoucna teda?

Co mi život nabídne hahaha. Ted' dělám ve Fotolabu na brigádě.

Tak ono při škole je každá brigáda dobrá.

Já toho vystřídala hodně, prostě jako servírka a tak, ale na to já nemám. Po nocích dělat někde za barem... to pro mě bylo hrozný. No ale příští týden jdu na pohovor, našla jsem brigádu, že hledaj lektory češtiny pro cizince, tak jsem si říkala, že to je zajímavý, a ještě se mě ptali, jestli bych nechtěla i angličtinu, ale na to nemám moc dobrou angličtinu, co se týče gramatiky. Tak si říkám, že bych měla zajít na nějaký kurz angličtiny, protože přítel taky není rodilý mluvčí a co když to prostě taky patlá? A ted' mi spolu tak patláme naši angličtinu hahaha.

Jaký máš vztah k přírodě a k životnímu prostředí?

Hodně velkej, já jako nemůžu žít v New Yorku, nebo někde prostě... Já potřebuju mít kousek od baráku nějaký park, kde se člověk může schovat, ale velký park myslím, ne třeba jako na Karláku. Prostě něco jako ten Prokopák, kde jsem vyrůstala. U našeho baráku byla cedule, že tam končí silnice a dál se musí pěšky. Tam jsme mohli blbnout a schovávat se. Potřebuju takovýhle místo, kde máš vod lidí klid. I když jsem člověk, kterej potřebuje bej mezi lidma ve městě.

Takže nějaká tvoje budoucí vidina. Nebo město ne úplně New York, a ne úplně tahle vesnice.

Asi ne úplně centrum města no. Fakt mám k přírodě hlubokej vztah, miluju i zvířata a jsem pošahanej biolog, kterej zná název každý kytky hahaha. Nemůžu žít prostě někde v betonu, chvíli jsem bydlela z centru Plzně a měla jsem z toho hrozný děs. Protože tam jsi vylezla z baráku a všude samý ulice a silnice, ted' nemůžeš vylízt ani v teplákách, protože na tebe každej čumí. 14 dní zpátky jsme se stěhovali po Plzni a mamka mi přijela pomoc autem a já jsem nějak rychle naházela všechny věci do pytlů a říkám dejte to všechno do auta a odvezte to do druhýho bytu. No a sbalili jsme i věci, který jsem měla připravený na předání bytu hahaha. A ted' jsem zjistila, že nemám džíny, bundu ani boty hahaha. Takže jsem byla v tričku a legínách, tak mi brácha aspoň pučil bundu.

No a tady si říkala, že si chodila na procházky, támhle vidím nějaký les.

No ono je to celý ohraničený plotem, takže tam asi někdo pěstuje zvířata. Když tam podle toho deš, tak je tam hezká pískovna a údolíčko a za tím je obrovský les, tam se říká Malá Buková a spadá to pod tuhle vesnici, ale je to spíš jako chalupářská oblast. Je tam i rybník a olšiny. A do toho lesa docela lidi choděj, ale za tou pískovnou deš pořád hodně z kopce a je tam to údolí, kam nikdo ani nepáchne. Takže to je nádherný, nikdo tě tam nenajde a na nikoho nenarazíš.

A říkala si, že si občas něco pěstovala.

No ted'ka to po mně převzal brácha.

To bývá jeden z hlavních důvodů, proč se lidi stěhují na tu vesnici, aby se mohli věnovat zahrádkaření.

Tady toho zase tak moc neroste, zjistila jsem, že jsme měli úrodnější půdu v Praze, sice to tam bylo menší ale... tady nám ani ty stromy nerostou hahaha. Jsme tady zasadili ovocný stromy a neploděj vůbec. Jediný, co nám tady roste, tak jsou dýně, rajčata a kedlubny.

Vyznáváš nějaký specifický životní styl? Třeba jako ve stravování, nebo v přístupu ke světu? Třeba třídění odpadu?

Jako když jsem byla na střední, tak jsem byla vegetariánka a pak jsem byla veganka. A to mě drželo i první dva roky v Plzni. Ale pak jsem došla k závěru, že se má jíst všechno a vážit si toho masa a nejíst všechno, co na tebe vybafe v supermarketu a nejíst maso 3x denně. Prostě když si to dáš párkrát do tejdne, tak proč ne. A když jedu do ciziny, tak chci ochutnat místní jídlo a neřešit, jestli v tom je mlíko nebo vajíčka. Já jsem ale fakt šilenej třídít odpadu, že skoro i z léků seškrabuju ten alobal hahaha. Takže to sem naučila i přítele a rád mě následuje, protože tam u nich na to vůbec nedbaj.

Tak tam maj asi jiný problémy...

Tak ono když bydlíš v bytovce, kde máš jenom jednu popelnici, tak ti ani nic jinýho nezbyde než třídít. Ale nevim, jestli lidi na vesnici to dělat. Spíš mi přijdou jako nechutný prasata, protože všude v těch pangejtech jsou vyházený odpadky. Tady si každěj musí platit popelnici a má na to známku a lidi si to tady kradou.

Kradou popelnice jo?

Ne kradou si ty známky, oni jsou různý, jestli to mají vyvážet jednou za týden nebo jednou za 14 dní a lidi to prostě ukradnou a nalepí si to na svoji popelnici. Nebo popelnici vůbec nemaj a vozej to do města do kontejneru.

No já takhle jezdim každý rok čistit řeku Sázavu.

Jo? Já zase byla párkrát čistit Vltavu. Když končí sezóna, tak sbírat petky a bordel.

Tak poslední otázka chtěla bys teda v budoucnu bydlet na vesnici nebo bys chtěla bydlet ve městě nebo chtěla by ses vrátit k mamce? Třeba do tohodle bytu?

Upřímně asi pokud tahle politická situace zůstane, jaká je a lidi budou pořád stejný kretění, tak určitě nechci zůstat v Český republice. Radši bych žila někde v Kanadě, Švýcarsku, Německu, Finsku, Norsku, Švédsku, Dánsku, na Islandu... Nebo případně někde v Asii, jako proč ne, klidně v Kapskym městě, ale ne v New Yorku.

V Čechách teda vůbec ne?

Já se s Čechama neztotožňuju, připadám si jako občan Evropské unie, ale za Čechy se fakt stydím. Já jsem asi Pražskej občan, sdílím asi nima názora, ale zbytek týhle země je prostě strašně omezenej. Mám ráda lidi, co maj otevřenou hlavu a neboj se hovadin no.

A s mamkou máte dobrý vztah?

Od té doby, co jsem odstěhovala, tak je to fajn. Když jsem tady bydlela, tak jsem na ni pořád byla našťvaná, že je to můj bachař, kterej mě tady drží. Já chtěla i zdrhnout, ukončit gympl, odstěhovat se do Prahy a najít si tam práci, protože jsem prostě tady nechtěla žít.

Demografické údaje

Žena, 24 let, studuje Bc., bez vyznání, 3 rodinní členové

Přepisy rozhovorů – skupina C

DOMINIK

Takže jako první se tě zeptám, kolik ti bylo, když ste se stěhovali?

Hmm bylo mi pět.

Bylo ti pět, to znamená že si v Praze chodil do školky asi?

Hmm

Takže školu si tam nezažil.

To ne no.

Takže vlastně nějaká socializace, nějaký kamarádi, něco takového...?

No jako někdo sem neměl kamarády v té době, protože sem byl hodně malej. Nebo jako si to spíš nepamatuju, ale ta školka tady byla taková jiná, i ty jako děti. Sem se tady spíš bál v týhle školce, takže tam sem byl spíš víc v tý Pražský školce.

A jinak seš tady na tý vesnici spokojenej?

Jako teďka už si to nedokážu představit, že bych tady nebyl spokojenej oproti tomu, co bylo ve městě. Ale jako teďka mám školu, pak přijedu kolem čtvrtý vždycky domů a přes tejdenu to je takový, že brzy ráno vstanu. Prostě, než člověk přijede a dojede...

Hmmm, takže ti jako vyhovuje a nechtěl by ses vracet do Prahy v tuhle chvíli?

No že bych tam chtěl teďka bydle furt, to ne, ale rád se tam podívám. Mám Prahu rád jako město.

A jak tady trávíš svůj volnej čas?

Tak svůj volnej čas... starám se o svého králíčka nebo sem venku na kole nebo hodně sem chodil chytat ryby.

Jo máte tady nějaký rybník nebo něco?

No sem chodíval na náves chytávat, ale už se tam teďka nesmí. Tak někdy v létě jezdím jinam. Nebo sem na zahradě, ono tady není moc co dělat.

A k tomu volnému času, když se tě zeptám... Navštěvuješ nějaký kroužky, nevim nějaký místní dění jako divadla, skauti, hasiči... něco v tomhle stylu, máte tady něco takového?

Já na tyhle sportovní aktivity nikdy moc nebyl, tak sem ani nechodil. Já nevim třeba s kámošema di zajdu do kina nebo na divadlo, no nebo na plavání. Ale to je asi tak všechno. Jinak žádný sporty tady nedělám.

A nějaký uměleckej spolek tady nemáte?

To ne.

No a kam chodíš do školy?

Do Příbrami na Valdorf.

Musíš tam předpokládám dojíždět, čím tam jezdíš?

Autobusem nebo občas autem, když máma někam jede, ale většinou tím autobusem.

A jak ti to vyhovuje tím autobusem.

No jako je to takový, že si člověk nemůže moc vybírat. Když ti kámoš řekne, jestli chceš jít ven, tak to není v tom stylu, že přijdeš domů, hodíš tam bál a deš. Ale je to takový, že má batoh na zádech, všude se taháš s taškou. Hodně lidí to má, že jenom vedle dojde domů, má to pár kroků... Ale jinak to beru v pohodě, jdu třeba na hodku na dvě ven s kámošema, pak jdu na autobus a jedu domů.

Přes ten tejdenu to asi jezdí trochu líp ten autobus co?

Jo to jo.

A co nějaký další studium. Chystáš se na střední někam předpokládám.

No tak já se teďka rozhoduju mezi grafikem anebo liceem.

A liceum to je nějaká ekonomie?

To je gympl takovej, jako zaměřeným, já si nejsem jistej, jestli bych chtěl nějaký specifickej obor. To není, jak kdybych se teď hned měl rozhodnout, co budu chtít přesně dělat za práci. Tohle je všestranný.

Takže něco jako gympl říkáš jo? Já vůbec nevim, co to je teda, jsem si myslela, že to je nějaká ekonomika. A co ten grafik, to sis vybral proč?

Protože se mi líbila práce s těma počítačema, pak to je i trochu manuální, protože tam vyrábíš různé věci a pracuješ se strojem. To by se mi líbilo, nějaký truhlář nebo kovář.

A nějaký učňovský obor tě nezaujal, když teďka říkáš truhlář?

No já zkoušel toho truhláře, ale oni tam měli jen dvě místa, ale bohužel se mi to nepovedlo.

Jen dvě místa jo? To je docela zvláštní. No a tys už to teda nakous. Máš nějaký vysněný povolání, co bys chtěl v budoucnu dělat.

Spíš nevím.

Nemáš vůbec představu jo? Se ti nedivím, já sem taky vůbec netušila v tvých letech, sem ani nechtěla jít na střední, ale rodiče mě donutili. A co tvůj vztah k přírodě a životnímu prostředí.

Jako na tý ekologii a takhle... No že bych někde házel odpadky to ne, na přírodě mi určitě záleží. My tady máme k ruce hodně lesů, takže rád chodím do přírody. To mě štve na těch městech, že to tam není. Tady dete kousek a nikde nikdo a ve městě sou akorát lidi.

A co budoucí bydlení? Chtěl bys tady zůstat ať už s mamkou nebo by sis pořídil domek na nějaký jiný vesnici?

Jako po střední už bych chtěl do nějakýho města, ale nevím, jestli bych chtěl dál studovat vysokou.

Takže spíš se vidíš ve městě než takhle na klidový vesnici?

Až budu starší, tak bych radši byl v tom městě no.

A proč?

Čím sem starší, tak už je to pro mě takový... Vadí mi, že musím pořád za každým jezdit. Spíš bych se chtěl stěhovat podle toho, kde někoho znám.

Myslíš si teda, že rozhodnutí tvých rodičů bylo správný? Přestěhovat se takhle z města na venkov? Nebo si myslíš, že bylo lepší zůstat v Praze?

Těžko se mi to posuzuje, možná kdybych tam chodil do školy, tak bych věděl víc. Mě to v té době nevadilo, když sem byl malej. Jenom mi chyběla babička, protože tu sem měl hodně rád, jinak se mi to tady líbilo, hlavně ta zahrada a příroda. Pro mě to bylo celkem pozitivní, když jsem byl malej, ale člověk to v těch pěti letech tak intenzivně nevnímal.

A jezdíš často do tý Příbrami, kromě teda do školy?

No jako přes ten tenjden chodím do školy, to je jasný. Víkendy spíš trávím doma, ale podle jak se s někým dohodnu, mě nebaví bejt sám ve městě. Když se třeba dohodnem, tak někam jedem a tak.

A zůstáváš někdy u kamarádka přes noc?

Jo často, když máma ví, že je dohodnutá s těma rodičema, tak je v pohodě.

Takže jezdíš do města hlavně kvůli těm kamarádům, nejedeš třeba jet tak sám na nákupy?

Tak oni všichni moji kámoši nebydlej ve městě.

Takže je to takovej váš střet jo? Oni jsou z okolních vesnic a vy se sejdete v tý Příbrami. Tohle mi docela nahrává i na poslední otázku, jestli kamarádíš spíš s lidma z města nebo z vesnice?

No tak tady to bude spíš z těch vesnic, ale ono je to hodně rozdílný, takže to spíš takový na půl.

A ty tvoji kamarádi, co sou z vesnice, bavíte se někdy o tom, že vás třeba vesnice štve, že tu není co dělat?

Jako s lidma z týhle vesnice, co sem se bavil, tak sou spokojený.

A sou to kamarádi, kteří na vesnici taky vyrostli?

Já jako nevím od kolika tu bydleli... Spíš až pozděje se sem přistěhovali. Já už tady mám jenom dva kámoše, jinak jsou všichni z Příbrami.

Třeba nákej specifickěj životní styl vyznáváš? Třeba nějaký odchylky od stravování nebo třídění odpadu?

No jako nějaký třídění odpadu, to spíš ne, my třídíme jenom flašky. A s jídlem to nechci přehánět s nezdravejma věcmama, je to hned poznat, když jí člověk zdravějc. Někdy sním třeba hodně nějakej sušenek, tak mi to nedělá dobře. Osobně radši nějaký domácí věci.

Tak jo tak super, mně už nic nenapadá, děkuju za rozhovor.

Demografické údaje:

Muž, 15, ZŠ, bez vyznání.

MAGDALÉNA

Má zní první otázka zní, jak se ti líbí bydlet na vesnici?

Jo já jsem na vesnici spokojená, nechtěla bych do konce života bydlet ve městě. Nedokážu si představit, že bych bydlela ve městě. Ted' momentálně sice bydlím ve městě, ale vůbec tady nechci zůstat, chci se vrátit na vesnici.

A co ti tam přidalo nejlepší?

Asi ten klid, a že to je blízko těm horám a přírodě a tak. Ten venkov je mi sympatický, že to prostě není město, kde je ruch.

Jak jsi trávila svůj volný čas, když jsi ještě bydlela na vesnici?

No tak šla jsem ven se pásma, jezdili jsme na bruslích, občas jsme šli na nějaké hory. Jako já jsem totiž takový asociál no, ale co na vesnici že jo. Tam moc jako kulturní vyžití není, takže spíš, že jsme šli někam z kamarádama ven nebo někam posedět. Ale víceméně volný čas byl, že jsme se šli někam projet na kole, bruslích. Nebo jsme vzdali psy a šli jsme na řeku. Tady si do kina nezajdeš, to pak musíš do města no.

A když jsi tam bydlela, navštěvovala jsi nějaký kroužky?

Jako na té vesnici?

Hmmm.

Ne.

A třeba nějaké místní dění, zapojovala ses? Kulturní akce a něco takovýho? Nechodila jsi třeba na skauty, sokol, sportovky, hasiči?

Jo na hasiče jsem chodila, když jsem byla malá. Tam jsem chodila asi rok, takže to jo. Ale jinak jsem do žádných kroužků ani žádných akcí jsem se neúčastnila. Jako probíhá to tam u nás, nějaké takové různé třeba plesy hasičské, nebo stavění májky a tak. Ale já jsem se do toho nikdy nezapojovala.

A měla jsi k tomu nějaký důvod?

No moc jsem si nebyla blízka s těma lidma, co to pořádali. Víš ani jako rodiče se s nima nebavili. Tak asi já, pro mě to byli vlastně úplně cizí lidi, jako známe je, že tam bydlí, ale nejsme žádní přátelé nebo tak.

A třeba tvoji kamarádi taky nechodili nikam, na tyhle akce nebo kroužky?

Noo asi ne. Oni třeba jako Kristýna, to má podobné jako já. Její rodina se taky moc s těma lidma nebaví. Nevím jako proč, mamka se s nima nikdy moc nebavila a ani ta mamka od té Kristýna. Jak jsou obě přestěhované z toho města na tu vesnici, tak asi jim neseděla ta mentalita místních lidí. Mamka vždycky říká, že v Ostravě to bylo jiné než na té vesnici, kde se všichni pomlouvaj a tak.

Takže si myslíš, že tvoje rodiče tam místní komunita moc nepřijala, nebo že si k nim prostě nenašli cestu.

Hmmm hmm, já nevím, jestli to byla jako že přímo ta komunita je, ane jako že to ta mamka nepřijala. Ale jako nenašla si tam nikdy žádnou kamarádku, od té doby, co tam bydlí.

Hmmm. A kam jsi chodila do školy, když jsi tam bydlela?

Na základku jsem chodila do Nošovic přímo a od čtvrté třídy jsem chodila do vedlejší vesnice do Dboré, tak jsem byla až do devítky a pak do města na střední zdrávkou, do Frýdku.

A jak ses tam dopravovala?

No v Nošovicích pěšky a pak všude autobusem.

Auto jste neměli v té době? Nebo jste ho nepoužívali?

Jo měli, ale nevozili nás naši do školy, takže jsem dojížděla autobusem. Vlak tam nemáme, takže všude busem.

Jak ses po střední rozhodovala, co budeš dál studovat a jestli vůbec?

No já jsem studovala zdrávku a ze zdávky jsem byla zdravotnický asistent a věděla jsem, že tak nechci zůstat za menší peníze a chtěla jsem větší kompetence a chtěla jsem v tom hlavně pokračovat. Takže bylo jasné, že půjdu studovat bakaláře a budu všeobecná sestra.

A jak to probíhalo to studium na vysoký? Nemyslím studium ale stěhování nebo dojíždění?

No to jako nešlo dojíždět, já jsem se přestěhovala do Opavy, našla jsem si tady privát, který jsme si pronajímaly se spolužačkou, tam jsme bydlely celé tři roky a dojížděla jsem domů tak jednou za týden, podle toho, jak jsem měla praxi. Když jsem měla o víkendu praxi, tak jsem domů nejela, ale průměrně jednou za ten týden jsem jela domů. No, a tak to bylo tři roky. Dojíždět to je docela daleko ty Nošovice a Opava a cesta mi trvá třeba dvě hodiny vlakem. Takže to by asi na to dojíždění na tu praxi, kdy se chodilo na 6. A auto jsem neměla, ani řidičák, ani pořád nemám.

A máš nějaký vysněný povolání, které bys chtěla vykonávat v budoucnosti, nebo chceš zůstat u toho co děláš teď?

Ne já chci zůstat u toho, co dělám teď. Jednu dobu jsem si myslela, že si dodělám učitelství pro střední zdravotnické školy a budu mentor na praxe a tak. Ale teď tím, že pracuju tam kde pracuju, tak jsem spokojená a nechci to měnit.

A co že to přesně děláš?

Zdravotní sestru na oční ambulanci ve Slezské nemocnici v Opavě.

Co třeba tvůj vztah k přírodě a ŽP? Tak nějak jako obecně, jak se na problémy environmentální díváš?

No třeba v Opavě mi hrozně chybí ty Beskydy, které byly u našich, kde jsem to měla za domem. To jsem sedla na kolo a byla jsem za chvíli na Prašivé nebo Skaličáku. Tady jsou nejbliž Jeseníky, prostě Opava je taková placka, i když je tu zeleně celkem dost, tak to pořád není ono. Není tu takový ten klasický les, a tak a Jeseníky jsou daleko, takže to mi chybí. Ale jinak environmentální problémy, tak u našich jsme třídili odpad žejo a tady ho prostě netřídím. Pamatuju si, když sem semka přijela poprvé, tak moje první otázka byla, jestli se třídí odpad a majitel mi řekl, že netřídí odpad, ale že by asi měl. No a já ho taky tím pádem netřídím, co tady žiju.

Hmmm, takže ti to tady v tom městě...

Ale jako vim, že je to špatně, vnitřně vim, že mi to je špatně, ale nějak moc mě to... ani nevím. Ti říkám, že ani nevím, kde jsou kontejnery, hahaha u baráku máme jen černé hahaha. Já evim, kde jsou vůbec na plast na papír, nevšimla jsem si toho za tu dobu, co tady sem, takže nevím, kde jsou nějaké kontejnery.

Takže s tou přírodou tady v tom městě ti to chybí a na tý vesnici to pro tebe v tomhle ohledu bylo lepší. A nemáte tady žádný park nebo něco?

Jo máme, máme tady park, ale není to jako když jdeš do toho lesa, nebo na hory, ale jako parky tady jsou.

Jo jako že to je takový řízený, žádný divoká příroda.

Hmmm hmmm.

A jak třeba v budoucnu vidíš svoje bydlení? Jak by sis to představovala?

No nechtěla bych bydlet ve městě, chtěla bych bydlet na vesnici. Chybí mi rodinný dům, protože teď jsem v bytě. Chybí mi zahrada a takový to, že si tam můžu číst, nebo si tam dát snídani a tady v tom bytě to není. Tak to bych asi chtěla domek se zahradou a nechci zůstat ve městě, Ale zase nechci bydlet úplně na samotě kdy zase je to takové, že jsi tam fakt sám a je tam složitý dojezd někam do civilizace. Tak to zas ne, taková nějaká příměstská vesnice.

Takže ne žádný satelit za městem, aglomerace městská, ale vesnice jo?

Hmm.

A chtěla by ses vrátit do těch Nošovic, nebo sis hledala něco jinde?

Tyjo tak to fakt nevím, na jednu stranu mi to chybí, že to je ten domov a je tam ten dům s tou zahradou. Ale už zase tady mám nějaké závazky vůči třeba té práci, zatím prostě bych se tam asi nevracela. A výhledově možná asi jo, kdybych si vybírala místo, kde se chci usadit a mít tam domek. Tak bych se asi vrátila domů, protože je to tam doma. Ale teď momentálně ne, během několika let ne, mám tady tu práci a mám to tady svým způsobem ráda. Je to plán za hodně dlouhou, ale asi bych se vrátila domů, protože to tam znám.

A chtěla bys do toho stejného domu, kde jsi vyrostla?

Jo hmmm.

Takže bys tam chtěla bejt s rodičema jo? To je třeba otázka, kterou řeším taky. Já bych se taky chtěla vrátit do našeho domu, ale jako s našima tam bydlet nechci.

Já jako taky ne no. Ale přemýšlela jsem o tom, že je tam ten vrch, který bych si mohla zrekonstruovat a mohla bych tam klidně být. Ale jestli bych tam chtěla bydlet s našima, tak to vůbec nevím, upřímně mě to vůbec nenapadlo.

Tak jako víš co, do domova je asi nestrčíš žejo.

No to né, ježišmarja.

Tohle je pro mě taky těžká otázka, já bych se hrozně chtěla vrátit domů, proč bych si měla kupovat nový barák, když vím, že se tam můžu vrátit, ale zase jako. Rodiče nejsou moc starý, ale že bych tam s nima chtěla bydlet... to mě trochu děsí.

Já si taky myslím, že tyhle dvougenerační domky nedělaj dobrotu. Jak v čem, v něčem to je třeba výhoda. Vim, že naše jedna doktorka v práci bydlí s manželem a mají dvougenerační dům. Má dvě děti a tím, že tam jsou ti rodiče, tak ty děti hlídaj víš? Že ta mamka je pořád doma a může vždycky děcka pohlídat. Záleží taky, jaký máš vztah s těma rodičema, neumím si to moc představit ale.

Myslíš si, že rozhodnutí tvých rodičů přestěhovat se na venkov bylo správný? Nebo si myslíš, že by bylo lepší, kdyby zůstali bydlet ve městě a vy jste tam se ségrou vyrostly?

Já si myslím, že na té vesnici je to super třeba pro to dětství, že jsme zažily takové to stavění bunkrů a takové to super dětství. Já si myslím, že to bylo správné, že je rozhodně lepší být na vesnici a mít ten domek a zahradu. Měli jsme i domácí zvířata, takže jsme si k nim vybudovali vztah, což je lepší než být uzavření v bytě. Takže jo, myslím, že to bylo správné.

A myslíš, že si to myslí i ségra?

No moje ségra je ve věku, kdy by hrozně chtěla do města. Touží po tom, že až bude velká, jako že za rok už bude, tak bych chtěla do Prahy, protože ta zase trpí tím, že se u nás nic neděje. Že to je vesnice a je tam nuda a cítí se tam izolovaná nebo tak. Ale já sem tohle měla taky a změnilo se to až v době, kdy jsem se fakt přestěhovala do toho města na vysoké a jezdila jsem domů na návštěvu a zjistila jsem, že mi to chybí, tak vesnice, klid a příroda. Ale ségra, ta by chtěla do města pořád, ale taky si myslím, že se to zlomí až se přestěhuje, až bude muset být ve městě.

A když jsi ještě bydlela s vašima, jezdila jsi třeba často do města?

Jo často, i třeba do obchodu skoro každý den. Co u nás, protože u nás je jedna večerka, která je otevřená do pěti, takže jako fakt super večerka, hahaha. Potom Jednota, která je do dvou, nebo taky do pěti, a tak vždycky na nákupy se jezdilo, k doktorům a všechno co jsi potřebovala vyřídit, tak se jelo do města. I třeba zábava, kino, divadlo a prostě nějaké vyžití.

Jezdili jste autem?

Jo autem, pokud jsme jeli s našima, tak autem. Když jsem jela já z vlastní iniciativy, tak autobusem.

A mají teďka rodiče ještě auto?

Ne nemají.

A jak to řeší tu dopravu?

No všechno autobusem a je to úplně blbý, ale taťka už řídit nechce, takže busem. Mamka, taky jezdí do práce busem, jelikož nemá řidičák. Jako upřímně nechápu, jak mohla existovat celý život na té vesnici bez řidičáku. Taťka byl pořád pryč, protože jezdil s kamionem po světě a mamka doma s dvěma dětma bez řidičáku a odkázaná, jako teď už je ta doprava celkem fajn, ale tehdy jel třeba autobus jednou za dvě hodiny a ona sama doma se dvěma dětma. Nechápu, jak to mohla prostě zvládnout.

Co třeba tvoji kamarádi? Byli to převážně děti, který pocházeli taky z vesnice nebo z města?

Jo převážně jo, vlastně... Kája ta moje nejlepší kamarádka je podobně jako já, maminka se taky přestěhovala z města na vesnici, ale všichni jsme byli tak z vesnice. Potom když jsem začala chodit mimo do školy, tak už jsem měla kamarády i z města. Ale dokud jsem chodila do školy do Nošovic, tak jsem měla kamarády jenom tam.

A když jsi začala chodit na tu střední, tak ty děti tam byly z Frýdku nebo spíš z okolí?

Byly i z vesnic i z města. My jsme byli Třinecká třída, takže tam byly i děti z Třince i z okolních vesnic, nebo jako z nějakého třeba Nýdku, což jsou malé vesničky. Takže takové promíchané, byly tam děti aji z města aji z vesnice?

A ty ses bavila, s kým spíš?

Já se bavila spíš.... No asi z té vesnice. My jsme byly taková čtyřka holek a tři z těch čtyř jsme byly z vesnice a jedna byla z města, z Frýdku. Ale jako nemyslím si, že by to mělo vliv na navazování vztahů v té třídě, jestli jsme z vesnice nebo z městě. Nemám pocit, že by to hrálo nějakou roli.

Demografické údaje

Žena, 24 let, vysokoškolské vzdělání, 4 rodinní členové, ateista

DANIEL

Na začátek se tě zeptám, kolik ti bylo, když jste se stěhovali?

Tušim, že 6 roků.

Povíš mi odkud jste se stěhovali?

My jsme se stěhovali ze sídliště v Ostravě a potom jsme se teda stěhovali do rodinného domu, který jsme přestavovali a vlastně jsme ho vybudovali úplně nový od základech ve vesnici Krmelín, který patří pod okres Frýdek-Místek.

A pamatuješ si vůbec něco z toho bydlení tady ve městě?

Jojojo pamatuju si toho hodně.

A co ti třeba utkvělo v paměti nejvíc?

No v paměti mi nejvíc utkvělo z toho města, že tam jsou sice paneláky, ale dost se to tam podobalo vesnici, protože to bylo sídliště. Měli jsme vlastně i školku asi 5 minut od panelového domu, takže to byla docela pohoda. Měl jsem tam hodně kamarádů a měli jsme hodně aktivit. Pamatuju si, že jsme hodně hráli florbal u garáží a takový voloviny. A dokonce jsme ještě hráli kuličky tehdy a sbírali jsme peníze v trávníku a pak jsme si za to kupovali kyselá lízátká. To si třeba pamatuju.

Vzalo tě to nějak, že jste se museli přestěhovat? Že tě to vytrhlo od těch kamarádů, i když jsi byl ve věku, kdy je ta socializace poměrně krátká?

No já jsem tak trochu samotář, takže sem měl kamarády, se kterými jsem se normálně bavil, ale ve skutečnosti jsem neznal ani jejich jméno. To prostě já nevím, jak žiješ třeba ty? Jsi z Prahy ne?

Hmm z Prahy.

Tak nevím jak je to v Praze, ale tady máš florbal, máš hokejku, máš míček... takže tak. Ve školce jsem měl jenom jednoho kamaráda, jinak jsem se nikým moc nebavil. A abych odpověděl na tvoji otázku. Víc mi určitě dala až ta vesnice, protože tam jsem chodil na základní školu a tím, že na vesnici je všechno blíž, každý je blíž, tak tam se ta kamarádství vytváří lépe.

To mě posunuje k další otázce, jak se ti vlastně líbí bydlet na vesnici?

No je to bomba oproti města. Jak jsem říkal, my jste teda původně ve městě byli spíš na takovym předměstí, takže tam byl relativně klid. Ale vesnice je v tomhle určitě lepší, je tam hromada místa, člověk má pro sebe větší osobní prostor. Máme samozřejmě i větší pozemek, kde se můžeš realizovat. Takže je to mnohem příjemnější. Největší výhoda je rozhodně ten klid. Máme fajn sousedy, v panelovym domě byli všude sousedi, takže všichni všechno slyšeli... Hlavně máme všichni pořádný kus svého soukromí. Dřív jsme s bráchou bydleli v jednom pokoji, rodiče měli dohromady ložnici, a pak jsme měli jenom chodbu, a to je všechno.

Takže jste měli malej byt?

No malej byt... byla to asi 2+1, ale byly jsme tam ještě se dvěma psy, ale to se ztratí.

Jaký psy?

My jsme měli čivavu a pak jsme měli ještě astrid, je to takový bílí, vypadá to jako lhasa apso trošku.

Jojo to měl taky děda lhasa apso. A ty si říkal, že se ti líbí na tý vesnici. Nepřijde ti, že je tam málo co dělat? Že tam není kulturní vyžití apod.?

Kulturní vyžití? Jako třeba tady Ostrava, oproti třeba Brnu a Prahy, tak my tady dost zaostáváme v otázce kulturního vyžití, Když si řekneš, že chceš jít někam ven musíš hodně dlouho uvažovat, kam půjdeš. Sama vidíš, kde jsme dneska skončili. Protože dneska není prostě kam jít, někam si sednout, dát si víno a tak. A to si myslím, že má výhodu Brno a Praha, je tam neskutečný množství podniků, kam se dá zajít. A co se týče té vesnice, protože ona to je docela legrace, vzhledem k tomu, co si pamatuju z Ostravy. Když jsme tady bydleli a měl jsem to tady rád, tak je celkem legrační vidět ten kontrast mezi těma dvěma světy. Protože třeba ty vesnický zábavy a plesy – začne to v 7, lidi přijdou až v 11 a to ještě už v náladě, tak je to prostě legrační. Takže ten vesnický život je svým způsobem zábavný.

To zní docela dobře, když to takhle říkáš. A co třeba děláš ve svém volným čase?

Tak já svůj volný čas trávím tady v Ostravě, hlavně tady v centru a nemyslím tím obchod'áky a tak, ale snažím se tady kulturně a pracovně využít. Takže já pracuju v kavárně, kde se snažím být co nejvíce. Děláme tam takové third wave of coffee, což je takovej spíš životní styl. Děláme tam i přednášky a divadla.

A kde to je? Tam bych někdy zašla.

Tak na přednášky se teď otevřela kavárna asi půl roku zpátky. Je to vlastně kavárna, která je spojená s knihovnou a přednáškovým sálem. Vždycky se dělá program měsíc do předu. Byl tady i Lukáš Hejlík se svým pořadem Listování, takže jako osobnosti tady zavítají hodně. Prezidentský kandidáti tady třeba měli přednášky. Otvíraj se i nové gastro podniky, bary, dýmárny to tady hodně žije v Ostravě. A jak teďka kavárna se mi zavřela na měsíc, takže teď nepracuju, hahaha. Až v dubnu otevřeme zase.

Takže ten volnej čas u vás moc netrávíš? Ani třeba o víkendu?

Ne ne ne o víkendu se snažím teď nepracovat kvůli školy, abych se našel čas na to učení a na rodinu. Rodiče mě jako malýho dávali hodně na kroužky a mimoškolní zájmové aktivity, takže jsem byl jenom jeden den třeba v týdnu doma a jinak jsem pořád něco dělal. Takže jsem na to zvyknutý a nemám rád, když nemám co dělat. Takže mě to docela žere, když nemám teď práci. Ale jako snažím trávit hodně času teď s rodinou a až odmaturuju, tak půjdu do města na vysokou školu buď do Brna nebo do Zlína, takže se toho volného času snažím co nejvíce využít.

A ty jsi o tom už teďka začal trošku mluvit. Když jsi byl menší nebo ještě teď, navštěvuješ nějaký kroužky nebo aktivity na vesnici jako třeba sportovní kroužky, skauti, hasiči a tak podobně?

Jo když jsme byli ještě menší a chodili jsme na základní školu, tak v Krmelíně na vesnici, tak tam je vlastně základní škola jen do 5. ročníku prvního stupně a tam jsem se snažil pořád na něco chodit, ať už to bylo výtvarný umění, nebo keramika, fotbal, házená, florbal. Pak jsem ještě hrál tenis a jednu dobu jsem dělal 4 sporty a teďka nedělám vůbec nic, hahaha. Ale tím, že vlastně vesnice jsou menší, hlavně tady, tak spíš jsem jezdil do jiných vesnic se spolužákama jsme třeba chodili hrát na bubny. Takže jsme spíš migrovali mezi vesnicemi.

Zajímavý a kam teďka chodíš do školy?

Teďka chodím na osmileté gymnázium a jsem teď v posledním ročníku.

Takže maturuješ jo? Tak to hodně štěstí.

Díky hahaha.

A jak tam dojíždíš?

Dojíždím veřejnou městskou dopravou, takže tramvaje a autobusy. Ted' jsem si pořídil auto, takže dojíždím autem.

Máme tam dobrý spojení do Krmelína?

Jo Krmelín je hnedka vedle Ostravy, takže tam máme spojení dobrý, do 5 minut jsme ve škole.

Jo? Tak to je super. A co se chystáš dál studovat?

Dále se chystám studovat marketingové komunikace ve Zlíně nebo ekonomiku a management ve Zlíně, a pokud by vyšlo Brno, tak žurnalistiku a mezinárodní vztahy.

To je hodně oblíbený obor tohle.

Jojojo, ale spíš se tam asi nedostanu, protože jsem lenoch na učení jakoby faktů a těhle věcí a ted'ka ty SCIO testy mi ani nevyhovujou.

No SCIA to byla moje noční můra.

Tak mně moc nevyhovuje, jak je to postavené a ani ten princip, takže to spíš vidím do toho Zlína, protože tam nejsou SCIA. Tam jsou jinačí zkoušky, kreativita a všeobecný rozhled, což mně naprosto vyhovuje.

A tady na Báňský se ti nic nelíbí?

Báňská je spíš na ty technický obory, a co se týče těch humanitních a ekonomiky a tak, tak ty tam docela zaostávají, Nemá to takový jméno. Báňská je sice známá ve světě, ale je to spíš tím superpočítačem a technickými obory a laboratořemi. Ale technické obory nejsou vůbec moje parketa.

Hmm moje taky ne hahaha. A co bys chtěl v budoucnu dělat za práci?

Já bych chtěl určitě pracovat s lidmi a soustředit se na sociální marketing, což je pořádání různých dobročinných akcí firem pro lidi a veřejnost, a prostě té práci pro veřejnost trochu vypomocet. Tomu vzájemnému splynutí, protože ted'ka po těch volbách je to rozdělený do dvou táborů a tak. Chci, aby moje práce měla nějaký dopad na veřejnost a taky na můj životní styl trochu. A protože vždycky dělám víc věcí na jednou, tak bych ještě chtěl nějaký svůj vlastní projekt, takže nějaký malý podnik. Samozřejmě je všechno dneska o penězích, takže nevím, jak to všechno dopadne.

Což mě napadá, tys říkal něco o životním stylu. Vyznáváš nějaký specifický životní styl? Třeba co se týče stravování nebo nějakou alternativu?

Jo asi jak je ted' populární ta hipsteřina, tak tam se ted'ka trochu orientuju. Nejsem nějaký ortodoxní hipster, ale mám rád některá spektra tohodle životního stylu. Co se týká zájmu o životní prostředí třeba, pečování o kulturu předchozí a uchovávání ty přechází kultury, jak se ted' vrací ty předchozí věci jako tašky a batohy. I ten styl oblékání a nějaké ty lidské hodnoty.

Hmm tak to je super. To seš první, kdo mi říká něco takovýho, hahah.

Jo? Hahaha

A to akorát navazuje na mou další otázku. Jaký máš vztah přírodě a k přírodnímu prostředí obecně? Zajímáš se o to nějak víc?

Hmmm já jsem se o to začal zajímat ted'ka k přijímacímu řízení na tu školu, abych ml větší rozhled. Ale snažím se, aby můj životní styl a moje chování mělo co nejméně nevhodný dopad na životní prostředí. To znamená, že my třeba doma třídíme odpad, a tak obecně, to už od jakživa. Co se týče třeba takových těch obalů na potraviny, tak to jsme taky proti tomu a snažíme se to nějak řešit. Třeba tady v kavárně podporujeme různý kampaně proti těm plastovým kelímkům. Snažíme se to ŽP tady trochu uchovat. Ještě ke všemu Ostrava je známá tady tím špatným ovzduším. Takže ty podniky bez obalu to dneska letí. No a myslím si teda, že Ostrava je jedno z nejzelenějších měst ČR.

A co budoucnost a bydlení? Představuješ si to tak, že bys bydlel někde na vesnici? Ať už tam, kde jsi teď, že by ses vrátil do Vašeho domu nebo by sis s novou rodinou postavil svůj dům. Nebo by tě to táhlo spíš do města?

To je hodně zajímavé. Spíše jsem si sebe představoval v nějakém bytě někde u centra. Ale jako já jsem hodně přizpůsobiví v tomhle a spíš jde asi o kouzlo toho okamžiku a místa. Nevím, jak přesně to popsat. Moc jsem nad tím nepřemýšlel, ale spíš si představuju to město. Protože teďka už myslím na ten studentský život, to jsou koleje anebo nějaké priváty. A rodinný dům jako pro mě nehorázná jakoby zátěž. Já mám strach z půjček a hypoték, takže si to moc nedokážu představit, jak bych o to pečoval. To finančníctví a tak. Já jsem hodně opatrný v tomhle.

Myslíš si, že přestěhovat na vesnici bylo správné rozhodnutí ze strany tvých rodičů?

Pro výchovu dětí určitě, to stoprocentně, pro děti je prostor a příroda rozhodně lepší než být v malém bytě a myslím si, že to bylo správné rozhodnutí.

Jezdíš často do města?

Jojo každý den.

A jezdíš sem třeba i jako za kámošema?

Já mám ve městě přítelkyni, takže sem jezdím hodně často a většinou se snažím vymyslet nějakou volovinu, aby nebyla nuda.

A poslední otázka na tvoje kamarády. Když jsi vyrůstal a teď, kdybys to třeba porovnal, nebo se to nezměnilo. Obklopoval ses více dětma, které pocházely z města nebo spíš vrstevníkama, který sis našel až na té vesnici?

Třeba v tomhle jsme s bráchou úplně jiný, ten si našel kamarády na vesnici a měl takový to klasický vesnický kamarádství, kde prostě vzali kola a jeli se někam projet, nebo šli na hřiště a tak. Já, jak jsem říkal, tak jsem spíš samotář, takže jsem si moc kamarády nehledal v raném věku. A to ani ve městě ani na vesnici. Na vesnici byla nevýhoda ta, že je to malá vesnice, malá škola, málo dětí a my jsme chytli hodně špatný kolektiv. Takže jsem měl tak 2-3 kamarády, se kterými jsem se bavil. Teďka mám ale docela hodně kamarádů z Ostravy, teda z města. A víc mi to asi vyhovuje, protože ti lidi ví, kam chodit a ví, jak se zabavit. Přemýšlím o tom ve větším měřítku než ti vesničani, ne jako že někam pojedeme a kam nás silnice zavede. Takže spíš s kamarády z města

Demografické údaje

19 let, muž, Gymnázium 4. ročník,

KRISTIÁN

Na začátek se tě zeptám, kolik ti bylo, když jste se stěhovali?

No tak to já nevím, buď dva nebo tři, myslím, že spíš tři.

Aha, takže socializace ve městě asi moc neproběhla, vyrostl jsi na venkově že?

Moc ne no, skoro vůbec.

Nepamatuješ si toho asi moc že?

Vůbec, si nepamatuju ani pokoji, nic. Já si pamatuju jenom jak jsem ve školce, snad... vlastně ani to si nepamatuju, hahaha.

Hmm tak jo, na město se tě teda ptát nebudu. Jak seš spokojenej s tím bydlet na vesnici?

Jo je to fajn, já to tam mám strašně rád, protože v té vesnici se všichni znaj a mám tam hodně kamarádů, se kterými se znám od malička, protože tam vlastně bydlím od malička že. A furt tam všechny vídáme, všichni známe, takže je to tam fajn.

Hmm, takže seš tam spokojenej. A město tě teda neláká?

Jako taky mě láká, protože v tom městě je to všechno lepší, protože je tam všechno blíž. Jak škola je kousek, tak jako když něco potřebuju, mám to blízko. Sednu na tramvaj a jedu. Ne jak v té vesnici, když něco

potřebuju, musím třeba... bus mi jede za hodinu. Pak musím do města, pak musím ještě tramvajou někam nebo tak. Takže v tom městě je to takové lepší.

Ale na žití se ti vesnice líbí ne?

Jo jako jo, určitě se mi líbí.

A jak trávíš svůj volný čas? Co jako tak běžně děláš?

Tak svůj čas trávím většinou tak, že chodím do hasiče, to vlastně chodím do vedlejšího města, vedle Krmelína. Pak sem často s kamarády takhle z vesnice nebo ve škole sem tady v Ostravě a sem s kamarády tady ze školy.

A doma třeba něco na vesnici, kromě těch hasičů?

Já doma moc nejsem. Já třeba jako domů přijíždím až v osm večer, nebo v sedm, jak kdy. Anebo maximálně, když jsem doma, tak maximálně rýsuju, protože chodím na stavebku, takže furt rýsuju nějaké výkresy.

Jo? A to tě baví?

Jo jako baví mě to.

A tys teda mluvil o těch hasičích, navštěvuješ nebo navštěvoval si nějaký kroužky kromě toho? Třeba spotrovky, skauti...

Hrál sem tenis, hrál sem házenou, pak sem chodil na stěnu horolezeckou, což ještě teďka občas chodím, a to je asi všechno.

A něco z toho bylo přímo v té vaší vesnici?

Ne to vůbec. Vlastně házená tam přímo byla a na tenis sem chodil do Ostravy a stejně tak na tu horolezeckou stěnu.

Kam teďka chodíš do školy?

Chodím do Ostravy Zábřeh na střední průmyslovou školu stavební a je to fajn, baví mě to. Sice je to těžké a celkem časově náročné kvůli těm výkresům a kvůli tomu učení. Je to jedna z nejtěžších škol tady v Ostravě, středních.

Jo? Tak to si ozvážnej teda, hahaha.

Ale jo a baví mě to zatím, jsou tam fajn lidi.

A jak to je s těma výkresama? To pak musíte ještě doma kreslit?

Jo je to takové velké prkno dřevěné a příložík, což je takové velké pravítko, které vlastně za to prkno drží a pak to máš vodorovné všechno a v pravém úhlu. Teď třeba budu kreslit na A2 půdorys prvního parta a ten výkres trvá třeba pět až šest hodin zhruba. Máme na to dva týdny, občas jenom jeden, jak kdy, celkem masakr no, hahaha.

A to potom, co by z tebe teoreticky bylo? Náká architektura?

Jo ze mě potom až odmaturuju, tak budu vyučenej stavař a můžu dělat stavbyvedoucího nebo nějakýho projektanta že můžu navrhovat ty budovy, jako půdorysy a takový věci. A když budu na výšku, tak můžu být dál třeba architekt.

Hmm a ty do té školy musíš dojíždět, čím teda jezdíš?

Z té mojí vesnice jezdím vlastně dálkáčem autobusem, je to asi 10 minut. A pak jezdím tramvajou, taky asi 10 minut, takže to se celkem dá.

A s bráchou se někdy nesvezeš autem?

Nenene, on jezdí totiž pozdějš do školy než já.

No a chystáš se dál studovat, až doděláš tu střední?

No to právě nevím, já sem uvažoval, že až dodělám tu střední, tak budu na zkoušky na hasiče a že zkusím být hasič. A když ty zkoušky nedám, tak budu na výšku.

Jako profesionální hasič bys to ml jako povolání?

Jo jakoby když budu rovnou ze střední na toho profesionálního hasiče, tak mám menší plat. A když budu na vejšku hasičskou, tak hned potom, když nastoupím, tak mám o nákých 5 až 6 tisíc vyšší plat, po té vysoké. Ale jsou to další 4 roky a je to taky hodně těžká vysoká škola.

Jo?

Hmmm, je tam hodně fyziky a učí se tam fakt jako těžké věci.

Tyjo to si vůbec nedokážu představit, co se tam můžou učit.

No jako je to celkem masakr, já tam mám kamaráda a on to nezvládá.

Tak fyziku asi jo no, to tam bude potřeba. To mě děsilo vždycky už od základky. A kdyby ses nedostal na vejšku na ty hasiče, tak by si chtěl pokračovat v té stavařině?

No asi jo a být třeba architekt.

Takže vlastně to povolání, tos mi teďka už řekl, že bys chtěl být buď hasič nebo architekt. Zeptám se tě teda na přírodu? Jakej máš vztah k přírodě a životnímu prostředí.

Jako jo já mám rád přírodu. Třeba strašně dár lezu po skalách nebo chodím na feraty. S celou rodinou jezdíme vždycky do Rakouska nebo tak.

Co to je feraty?

Feraty? Je to třeba úplně kolmá skála a tam jsou železná lana, nebo třeba i železné skoby. Pak jsou prostě ve skalách jenom takové díry, kam se dávaj nohy a jistíš se tam pomocí dvou karabin, a tak a snažíš se vyjít úplně nahoru pomocí toho lana.

Takže se jenom přitahuješ rukama?

Jo vlastně jakoby jo no. Má to vlastně různé obtížnosti od A až po E. A to Ačko je v pohodě, protože tam jsou třeba chyty na nohy, chyty na ruky jako že to je v pohodě a je to strašně lehké. A pak je třeba to Ečko, kdy je ta skála úplně kolmá a musíš se přitahovat jenom pomocí toho ocelového lana, takže je hodně silově náročné.

Tyjo, a to jezdíte celá rodina?

No jak kdy, většinou už bez brácha, protože brácha nemá moc čas a už ani nechce jezdit, bo mu je 19 že. Takže většinou jezdím já s mamkou a s tatškou.

Mamka taky jezdí takhle jo?

Jo jezdí, ale ona se bojí no, hahaha.

To se jí nedivím teda, hahaha, to ste dost odvážný teda. Ale já sem ti skočila do toho, o životní prostředí se nějak zajímáš?

Jo tak jako třídím odpad že, ale jinak ani moc ne.

A nákej specifickéj životní styl třeba vyznáváš?

Ne to ne, vůbec.

Jak vidíš svoji budoucnost a bydlení? Chtěl bys bydlet na vesnici? Ať už teda tam, kde bydlíš teď nebo třeba někde jinde?

No asi jo. Určitě by sem chtěl nejdřív, až odejdu z domu, tak normálně sem chtěl bydlet v nákym bytě se spolubydlícíma nebo s kamarádem a tak. A pak až bych si našel ženu a měl sem práci, měl by sem jistou práci, tak bych si chtěl určitě někde náký malý baráček postavit. Třeba na okraji měšťě, někde úplně na okraji, nebo na nějaké vesnici. Ale spíš na té vesnici, protože i kdyby sem měl děti, tak je to pro ně lepší ta vesnice, než ve měšťě.

Takže město tě v tomhle smysli vůbec neláká?

Ani moc ne, jako fakt, když ten barák, tak tom okraji města.

Ale ve městě si vlastně ještě nebydlel, to tě bude čekat až teď s výškou.

Bude mě to čekat až teď no.

Tak uvidíme, jak se ti to bude líbit.

Uvidim no.

A myslíš si, že rozhodnutí tvých rodičů přestěhovat se z města na venkov bylo správný?

Jo myslim si, že jo. Že určitě j to lepší pro mě aji pro bráchu. Protože ty děcka, jak jsou z Ostravy jakoby jak z města a jak z vesnice, tak sou úplně jiné. Chovaj se jinak a je to úplně jiné podle mě.

Máš nějaké špatné zkušenosti s dětma, co pocházejí z města?

To ne, jako špatné zkušenosti to vůbec, ale jako fakt se chovaj jinak.

A jak často jezdíš vlastně do města mimo školu?

Mimo školu třeba o víkend, když dem někam s kamarády, tak jezdím, jako celkem často tam sem. Skoro vlastně oba dva dny o víkend sem ve městě.

Takže vlastně máš rád tu vesnici, ale skoro tam nejseš, hahaha.

Jo no hahaha. Tak ono, když sem byl malý, tak sem tam byl furt. Ti kamarádi... vlastně na té vesnici seš furt venku, co si myslim, že je lepší.

No a když si byl teda mladší, obklopoval si se spíš kamaráda z města, nebo z vesnice?

Z vesnice určitě.

A jak teda probíhalo to dětství?

Tak jako my sme se třeba domluvili s kamarády ve škole, že vezmem kola a pojedeme někam na kole nebo že si zahrajem schovku, nebo že si zahrajem nějaký hry. A bylo to super jako. To se třeba ve městě podle mě nedá dělat, že se jako domluvíte, a že jedete na kole někam.

To těžko no, to tě hlavně rodiče nikam nepoustej.

No právě v tom městě tě třeba rodiče ani nepustí a na té vesnici je to úplně v pohodě. Takže to je lepší podle mě.

Demografické údaje.

Muž, 16 let, Střední průmyslová škola

SEBASTIÁN

V kolika letech ses s rodiči stěhoval?

Tyjo asi ve třech a pak v deseti, stěhovali jsme se z vesnice do vesnice. Ale prvně jsme bydlely v Ústí nad Orlicí, pak jsme šli do větší vesnice a naposled do takový strašný prdele... Ale jako elektriku tady máme.

A internet?

Jo ten kupodivu taky, ale hry si tady nezahraješ

Je to pomalý?

Mrtě pomalý, takže online se hrát fakt nedá.

Tak jak se ti líbilo bydlet na vesnici?

No hovno, fakt mrtka.

Až tak jo?

Jo fakt strašný, já to nesnášel a záviděl sem děckám z města.

A kde ste se teda nakonec usadili?

Hele je to takový jako území, kterému se říká Osada, bydlí tady asi 200 lidí.

Není vůbec nic, co by se ti tam líbilo?

No jako jo... Asi ty lidi tam byli v pohodě, takovýto, že se všichni znaj a je to celý takový rodinný. Tohle ti město prostě nedá žejo, to tam chybí. Ale zas na druhou stranu to byla děsná drbárna.

A jak si trávil svůj volný čas?

No tak chodil jsem s kámošema ven, zahrát si fotbal a tak, ale hlavně jsem hrál hry, to už od mala.

Už jako malej si pařil hry jo?

Jojo, už tak od sedmi let.

To už byly počítače jo, když vám bylo 7?

Jako... nejdřív sem měl nintendo takový ty videohry, ale počítač jsme měli hned ze začátku to si pamatuju.

Takhle na vesnici hnedka počítač, to je trochu zvláštní ne?

To asi ale není důležitý pro tvůj výzkum.

Ne není, jenom mě to zajímá.

Jo měli jsme ho fakt mezi prvnima, to si moc dobře pamatuju, takže hraní her mi vydrželo až do teď.

Chodil si na nějaký kroužky?

Jo chodil jsem na housle, to mě taky dost bavilo, ale jinak asi nic, spíš takový ty blbosti, co byly ve škole, klasiky jako sportovky a keramika.

Jezdil si často do města?

Jako jo, určitě minimálně dvakrát tejdne sem dojížděl na ty housle. A pak sme s rodičema taky jezdili na nákupy.

A to si jezdil busem nebo vlakem nebo na kole?

Jo busem sem jezdil a na ty nákupy jsme už jezdili autem.

Ani třeba nějaké místní vyžití ste neměli? Třeba divadelňák, sokol, skauti, hasiči...

Nojooo na skauty jsem vlastně chodil, to bylo fakt skvělý, na tý vesnici asi jedna z nejlepších věcí. Tyjo to bylo fakt super, chodil jsem tam strašně rád. To díky, žeš mi to připomněla, to bylo fakt super.

Takže tam sis našel nějaký kámoše?

Jo taky taky, ale kámoše jsme měl spíš ve škole.

A kam si vlastně chodil do školy?

Na vesnici, prostě do vesnický školy.

Aha, takže si ani nemusel dojíždět.

Ne, vždycky tady byla škola, měli jsme tady celou třídu dětí, vlastně dokonce dvě třídy, a to byly všechno děcka z vesnice

A co si šel pak studovat po základce?

Gympl, filozofii a společenský vědy.

A bavilo tě to?

Gympl vůbec, ale ta filda jo, to mě dost bavilo, hlavně ty první roky na bakaláři. Pak už ne, šel sem ještě zkusit magistra, ale už jsem se na to pak vykašlal.

Co bys chtěl vlastně v budoucnu dělat?

Hahaha, vůbec netuším.

Ani nemáš žádnou vysněnou představu?

Nevím hele, asi bych chtěl podnikat. Ale docela mě baví moje současná práce, jenom si nedokážu představit, že bych to dělal třeba 20 let.

A co teda děláš teď? Vysvětlíš mi to trochu?

No pracuju v jedné IT firmě, která poskytuje klientům poradenství a prodáváme jim náš software. Já už jsem teďka senior, na seniorní pozici je to celkem cajk, mám docela dost možností ale i zodpovědnosti. Můžu jednat za firmu a jezdím na různé workshopy a taky mám na starosti nováčky, takže dost zaučuju a tak.

Aha to zní celkem zajímavě, ale dělat bys to nastálo teda nechtěl?

Nechtěl, to by byl děsnej voprz dělat pořád to samý, navíc už tady nemám moc kam růst, takže i když mi to vydělává prachy, tak bych tu nechtěl zůstat.

A v čem bys teda chtěl podnikat? Máš nějakou představu?

Hele jako úplně nevím, ale líbilo by se mi mít nějakou kavárnu a tam si to řídit podle sebe.

V té vaší Osadě jo?

Hahaha, tak určitě. Nebo třeba ještě klub bych chtěl mít.

Klub jako hudební?

No taky, zrovna s kámošema plánujeme tady takovej klub v Hradci. Jak máme byt, tak naproti nám je další volnej byt, kde už si to pomalu chystáme.

A co se tam bude dít?

Chceme to mít jako na půl hudební a na půl s přednáškama, prostě takovej chill, kam si lidi budou chodit odpočinout, a ještě se třeba něco dozví.

Hmm to zní zajímavě.

No tak seš zvaná na otevíračku.

Jo? Tak to ráda přijdu.

Akorát teda ještě nemáme žádný datum té otevíračky, hahaha.

Nevadí, já mám tyhle akce ráda, takže určitě přijdu, když budu mít volno.

Okej, tak fajn.

Jakej máš vztah k přírodě a životnímu prostředí obecně?

Tyjo, tak jako kladnej žejo. To mě naučili hlavně na tom skautu, že příroda je fakt důležitá. Určitě nejsem žádněj velkej ekolog, ale přírodu mám rád. Aspoň teda třídím ten odpad a nejím zvířata.

No na to sem se zrovna chtěla zeptat. Vyznáváš nějaký specifická životní styl?

No nejím to maso, takže jsem vegetarián.

A co tě k tomu vedlo?

Nemám rád zabíjení zvířat, je to fakt přežitě a lidi se k nich chovaj jak hovada, je to fakt hnus a tohle nechci podporovat.

A co veganství?

To sem byl asi 3 roky, ale už docela dlouho nejsem.

Skyr?

Hahaha to asi ne, spíš prostě na to nemám vůli bejt vegan a nejíst jogurty a sejry.

Jo to chápu, taky si občas na něčem ujedu, takže se za vegana nemůžu označovat, ačkoli bych chtěla. Ta vůle je prokletí.

Tak trochu jo, ale tohle zas tak už neřeším.

Tohle už je asi dost blbá otázka vzhledem k tvým předchozím odpovědím, ale chtěl bys třeba v budoucnu bydlet na vesnici?

NE.

To sem čekala no.

Jako já na to asi nejsem úplně zralej, abych dokázal ocenit ty klady vesnice, jako je klid a gemeinschaft a podobně. Prostě ta vesnice mi nemůže nabídnout to, co město. V Hradci je fakt velký vyžití a každý den můžeš něco dělat, na vesnici je to tak pro důchodce. Až moc sem si zvykl na to, co mi město dává. Takže se rozhodně neplánuju vrátit na vesnici.

A myslíš si, že rozhodnutí tvých rodičů odstěhovat se z města na vesnici bylo správný? Ať už vzhledem k tobě nebo z jejich pohledu?

No spíš ne. Neměli sme prachy na barák, takže si táta rozpučoval prachy a pak je nevracel, takže jsme měli dluhy. Navíc jenom chlastal a bylo to na hovno. Naši se nakonec rozvedli, takže v tom vlastně vůbec nic dobrýho nevidim a myslim, že lepší by bylo zůstat v Ústí.

A co vůbec kamarádi na vesnici? Měl si nějaký? A byli spíš z města nebo taky z vesnice?

Měl sem spoustu kámošů a skoro všichni byli z vesnice. Tam kde jsme bydleli prve tak bylo asi 1000 obyvatel, takže mejh vrstevníků tam bylo fakt dost.

Z města nikdo?

Spíš ne, nebo si to nepamatuju, za kámošema sem do města nejezdil, všichni byli tady.

Stýkáš se ještě s někým z těch dob? Udržujete vztahy? Asi spíš ne co?

Ale jo, s pár lidma se vídám.

Jo?

Jojo, tak já domů občas jezdím, takže se s nima rád sejdu, navíc tu máme ten florbal, takže i tady se setkáváme. Takže kamarády ze základy si držim, jsou asi 4 takový lepší.

No tak super, děkuju za rozhovor už další otázky nemám.

Ne jo? Tak to bylo v pohodě.

Nojo, kdybych tu měla 50 otázek, tak se se mnou nikdo nebaví, hahaha...

Demografické údaje

Muž, 24 let, vysokoškolské vzdělání, bez vyznání, 4 rodinní členové